

جذب سرمایه
گام نخست تحقق
شعار سال

عاطفه خسروی
مدیرمسئول

نقشه راه دولت و فعالان اقتصادی برای سال ۱۴۰۲ «مهار تورم و رشد تولید» بود؛ برنامه‌ای که بسیاری معتقدند باوجود تمام شاخص‌هایی که با عنوان «دستاورد» در کارنامه ۱۰ ماهه امسال به ثبت رسیده، محقق نشده، زیرا تورم همچنان در کانال ۴۰ درصد ایستاده و خبری هم از افزایش سرمایه‌گذاری خارجی نیست.

آخرین گزارش سرمایه‌گذاری خارجی اکتاد هم خبر از جذب یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌دهد که به این ترتیب، ایران در شاخص جذب سرمایه‌گذاری خارجی، رتبه ۷۹ در جهان و ۴ در خاورمیانه را از آن خود کرده و پشت‌سر بحرین کوچک ایستاده است. بر این اساس می‌توان گفت روند کاهشی ورود سرمایه به ایران همچنان ادامه داشته است.

براساس آخرین گزارش بانک مرکزی، نرخ تورم آذر ۴۴.۴ درصد بود. این در حالی است که اصولاً در شرایط تورمی به‌ویژه تورم‌های بالا امکان برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی و توسعه بنگاه‌های تولیدی وجود ندارد و سرمایه‌گذاران رغبتی برای ورود به عرصه تولید نخواهند داشت. بدیهی است اگر همزمان بسترها و زمینه‌های جذاب سرمایه‌گذاری که بدون دردسره‌ای راه‌اندازی کسب‌وکار جدید، بازدهی به‌مراتب بیشتری داشته باشند در کشور وجود داشته باشد، ناگزیر افزایش سرمایه به بخش‌های غیرمولد، سوداگرانه و واسطه‌گری به‌وجود می‌آید. در حالی که این انحراف به‌نوبه خود آسیب‌های بیشتری به اقتصاد کشور وارد خواهد ساخت.

علاوه بر عدم جذب سرمایه‌گذاری خارجی، «فرار سرمایه» واقعیت تلخ اقتصاد ایران است که البته مربوط به امسال و پارسل نبوده و داستان تکراری حداقل ۱۰ سال گذشته است. اتاق بازرگانی ایران نیز در گزارشی با بررسی کم و کیف سرمایه‌گذاری خارجی در ایران می‌گوید سرمایه‌گذاری خارجی در ایران در یک دهه گذشته با یک روند نزولی به یک‌سوم کاهش یافته است. این گزارش تأکید دارد بدون برجام و برقراری تعاملات بین‌المللی، پیوستن به FATF و رفع نامنی‌های اقتصادی داخلی خبری از سرمایه‌گذاری خارجی نخواهد بود. مجموع موارد یادشده تأثیر مستقیمی بر رشد تولید و به‌تبع آن کاهش تورم دارد.

از سوی دیگر برای رشد تولید باید اصلاح قوانین دست‌یابی و پیش‌بینی‌پذیر کردن اقتصاد، همزمان با تأمین مالی و اصلاح ساختار مالیاتی با جدیت بیشتری دنبال شود. شاه‌کلید دستیابی به تمامی موارد یادشده، ایجاد ثبات در اقتصاد است و برای ثبات در اقتصاد باید کاهش نرخ تورم و ثبات نرخ ارز پرداخت. علاوه بر فاکتورهای یادشده نمی‌توان از تولید ناخالص داخلی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین پارامترهای اقتصاد نیز گذشت. شاید تمام بحث‌ها در اقتصاد کلان به این ختم می‌شود که چگونه باید کیک اقتصاد را بزرگ‌تر کرد. یقیناً عوامل متعددی بر تحقق رشد اقتصادی موثر است، اما بسیاری مهم‌ترین عامل رشد اقتصادی را جذب سرمایه‌گذاری می‌دانند.

از همین رو می‌توان سرمایه‌گذاری را موتور رشد اقتصادی یا موتور تولید ثروت دانست. چنانچه اثباتش سرمایه‌های صورت‌نگیرد، رشد اقتصادی هم در کار نخواهد بود. اگر رشد اقتصادی نباشد، افزایش اشتغال و کاهش نرخ بیکاری محقق نمی‌شود. بر برون‌بخار برای بنگاه‌های اقتصادی، «رشد تولید» مفهوم خود را از دست می‌دهد و افزایش نرخ بیکاری و کاهش رشد اقتصادی، طی یک چرخه تکراری، وقوع مجدد می‌یابند. واقعیت این است که در حال حاضر نیازمند حجم عظیمی از سرمایه‌گذاری کارآمد برای جبران اشتغال سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده قبلی (از حوزه نفت و گاز و برق گرفته تا اتوبان‌ها و راه‌آهن و...) هستیم که بدون تعارف باید گفت تأمین آن بدون انجام اقدامات سیاسی و اقتصادی در سطح داخلی و خارجی ممکن نیست.

در بعد تورم نیز ریشه‌های وقوع این معضل را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد که در دسته نخست به تورم‌های با منشأ خلق نقدینگی می‌رسیم. یکی از مهم‌ترین عوامل خلق نقدینگی، بی‌انضباطی مالی دولت‌ها و عامل دیگر، رشد بی‌ضابطه بانک‌های خصوصی طی ۲ دهه اخیر است که به‌دنبال نظارت‌های غیرکارآمد بانک مرکزی بر عملکرد این بانک‌ها منجر به راه افتادن بهمن نقدینگی در اقتصاد کشور شد.

دسته دوم عوامل افزایش نرخ تورم، نوسان و جهش نرخ ارز است که به‌دنبال تحریم و ناتوانی کشور در تأمین ارز ایجاد شده است.

براساس آنچه گفته شد می‌توان سرمایه‌گذاری را رکن اصلی و زیربنای رشد اقتصاد و به‌تبع آن کنترل تورم دانست. این در حالی است که با وضعیت فعلی ایران در مولفه‌هایی چون مناسبات بین‌المللی یا امنیت سرمایه‌گذاری، قوانین مترتب بر کسب‌وکار و... که سبب افزایش ریسک سرمایه‌گذاری می‌شود، هیچ شرکت یا هلدینگ خارجی حاضر به ورود به کشور ما نخواهد بود. گرچه براساس آمارها سرمایه‌هایی محدود وارد می‌شوند، اما تأثیرگذاری آنها در قندوقاره نیاز کشور به رشد اقتصاد که نتیجه آن کاهش تورم خواهد بود، نیست؛ بر همین اساس تجدیدنظر در روند دیپلماسی، قوانین کسب‌وکار و در مجموع ساختارهای مرتبط با اقتصاد، ضرورتی است که دولت باید ابتدا به آن پی ببرد و در ادامه در اجرای آنها همتی دوچندان به‌کار گیرد.

ایران سال ۱۴۰۲ را با شعار «مهار تورم و رشد تولید» آغاز کرد و حالا در آستانه دومین ماه فصل آخر سال، اقتصاد باید برای بررسی میزان تحقق شعار سال آماده شود. نرخ تورم سالانه در اسفند سال ۱۴۰۱، ۴۵ درصد اعلام شده و مرکز آمار ۲ روز مانده به پایان اردیبهشت، خبر از عبور فروردین با تورم ۵۵ درصدی داد. این روند تورم تا همین آذر ادامه یافت و نرخ تورم آذر هم بالای ۴۴ درصد اعلام شد. نرخ رشد تولید هم که با اختلاف‌نظرهای بسیاری همراه است و باوجود تأکید دولت در رشد تولید، تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی همچنان گلایه‌ها دارند. بدون شک اجرای همزمان مهار تورم و رشد تولید، فرآیندی پیچیده است و برای تحقق هم، نیاز به متخصصان تمام‌عیار اقتصادی

یادداشت

محمد رجایی باغ‌سیابی، کارشناس اقتصاد: در نخستین روزهای فروردین، رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور با بیان اینکه این سازمان جزو پیشگامان حمایت از تولید است، گفت: براساس رویکرد حمایت از مشاغل کوچک و تولید، کاهش نرخ ۷ درصدی مالیات واحدهای تولیدی در قانون بودجه امسال گنجانده شده است. داوود منظور تأکید کرد؛ کمک به رشد تولید و حمایت از تولیدکنندگان از اهداف و کارویژه‌های همه ارکان دولت و مجلس است و یکی از شاخص‌های نظام مالیاتی در دوره تحول‌آفرینی محسوب می‌شود. حدود ۱۰ ماه از آن تاریخ گذشته و فعالان اقتصادی عملکرد نظام مالیاتی در حمایت از تولید را مثبت ارزیابی نمی‌کنند. در یک تعریف کلی، مالیات به‌منابیه یک نوع هزینه اجتماعی است که آحاد یک ملت در راستای بهره‌برداری از امکانات و منابع یک کشور موظفند که آن را پرداخت کنند تا توانایی‌های جایگزینی این امکانات و منابع فراهم شود، اما نظام مالیاتی ایران با چالش‌هایی روبه‌رو است که در مواردی درآمدزایی از این محل قانونی را از عدالت دور می‌کند. نخستین و مهم‌ترین چالش نظام مالیاتی کشور، ضعف نظام داده یا بانک اطلاعاتی است که نه‌تنها تعریف مالیات و معافیت‌های مالیاتی را با تأخیر مواجه کرده که منجر به چالش‌هایی در تعیین مالیات‌ها و معافیت‌ها نیز شده است. زیر سایه نبود یک بانک اطلاعاتی جامع، نظام مالیاتی در ایران عادلانه نیست؛ بنابراین برای اصلاح نظام مالیاتی باید در گام نخست اطلاعات کافی و جامعی از درآمدهای عموم مردم داشت. از آنجا که هنوز هم از روش‌های سنتی برای بررسی میزان درآمد افراد و مشاغل گوناگون استفاده می‌شود، از این‌رو با گسترش دولت الکترونیک و ایجاد بانک اطلاعاتی می‌توان نظام مالیاتی را عادلانه کرد. یکی از راه‌های اصلاح سیاست‌های مالیاتی، اعمال پایه‌های جدید مانند مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی

مهار تورم و رشد تولید در محاق

دارد و هم مستلزم همکاری تمام دستگاه‌های دولتی و حتی بخش خصوصی است. رشد همزمان تولید با مهار تورم زمانی محقق خواهد شد که اصلاحات اقتصادی همزمان با رشد سرمایه‌گذاری خارجی و ثبات نرخ ارز انجام شود. اقدامی که تاکنون پشت سد هزار و یک دلیل داخلی و خارجی، کار را برای تحقق شعار سال سخت کرده است. کاهش تورم نیاز به اصلاحات گسترده در اقتصاد ایران دارد که ابعاد مختلفی از کاهش زیاندهی شرکت‌های دولتی، کاهش کسری بودجه دولت، کاهش خلق پول، تثبیت نرخ ارز و... را دربرمی‌گیرد. از سویی، تولید از سال ۱۳۹۷ به‌دنبال جهش‌های نرخ ارز در شرایط خاصی قرار گرفته است. از سوی دیگر، وابستگی به مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای

ضرورت اصلاح سیاست‌های مالیاتی پابرجاست

است. برای عادلانه‌تر کردن وضعیت مالیاتی در کشور باید شفافیت بیشتری در بخش درآمدی شهروندان و فعالان اقتصادی حاکم کرد و به این ترتیب، کار برای دولت و سازمان امور مالیاتی تسهیل می‌شود. با مالیات‌ستانی اصولی می‌توان به توسعه پایدار رسید که از اساس این موضوع در برنامه هفتم توسعه موردتوجه بوده است. مالیات‌ستانی اصولی هم به کاهش تورم کمک خواهد کرد و هم به کسب

درآمدهای پایدار دولت. دولتی که بتواند همه هزینه‌های خود را از راه مالیات تأمین کند، نیاز ندارد برای جبران کسری بودجه به افزایش پایه پولی و حجم نقدینگی دست بزند و به‌همین دلیل، افزایش نرخ تورم هم بی‌معنا می‌شود. متأسفانه چون مالیات‌ستانی اصولی در کشور ما ضعیف است و به‌دلیل شفاف نبودن درآمدها، در بسیاری از موارد و مشاغل، مالیات به‌شکل عادلانه وصول نمی‌شود، این مشکل تشدید شده است. اگر این مسائل در برنامه‌های بالادستی توسعه‌ای موردتوجه قرار گیرد و برنامه‌ها براساس چند محور کلی، اما مهم تدوین شوند، به نتایج قابل‌قبولی خواهیم رسید. این سیاست سود اقتصادی بیشتری نیز برای دولت خواهد داشت. معمولاً در تدوین برنامه‌های توسعه‌ای، در زمینه شاخص‌های کلان بدون توجه به زیرساخت‌ها و شرایط موجود هدف‌گذاری می‌شود. برای مثال گفته می‌شود رشد اقتصادی باید به ۸ درصد برسد یا صادرات چشمگیر داشته باشد، اما این اهداف محقق نمی‌شوند. حال اگر به‌جای همه اهداف غیرقابل تحقق، چند مشکل اصلی را مدنظر داشته باشیم و مابقی موضوعات حول این اولویت‌ها موردتوجه قرار بگیرند، می‌توانیم به رفع مشکلات اساسی امیدوارتر باشیم.

چالش رشد باکیفیت و بی‌کیفیت

شد. ارقامی که با واقعیت‌های اقتصاد ایران همخوانی ندارد و به تعبیری رشد اقتصادی موردبحث، مصداق «رشد بی‌کیفیت» است که در اقتصادهای مشابه اقتصاد ایران هر چند سال یک‌بار رخ می‌دهد و در عمل، نشانی از بهبود در شاخص‌های اقتصادی مشاهده نمی‌شود. منظور از رشد اقتصادی بی‌کیفیت، رشدی است که متناسب با آن اشتغال‌زایی، افزایش درآمد خانوارها و به‌تبع آن، بهبود سطح رفاه افراد جامعه، اتفاق نیفتاده

وحید شقاقی، کارشناس اقتصاد: بررسی‌ها نشان می‌دهد از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ رشد تولید صنعتی در کشور منفی شد و این روند تا بهار سال گذشته نیز ادامه یافت. اما از تابستان ۱۴۰۱ رشد تولید صنعتی روندی صعودی را در پیش گرفت و مثبت شد. باوجود اینکه این شاخص در سال گذشته نوساناتی را تجربه کرد، به‌طورکلی روندی صعودی را به‌ثبت رسانده است. این روند تا جایی ادامه یافت که رشد تولید در اسفند گذشته به قله خود در چند سال گذشته رسید.

به‌گزارش پژوهشکده پولی و بانکی از وضعیت تولید صنعتی کشور؛ رشد تولید در فروردین امسال ۵.۸ درصد برآورد شد که از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ تا فروردین ۱۴۰۲ بی‌سابقه بود. برخی این امر را آغاز روند نزولی در رشد تولید صنعتی قلمداد کردند.

«مهار تورم و رشد تولید» به‌عنوان شعار سال ۱۴۰۲ انتخاب شد و تولیدکنندگان را به رعایت الزاماتی برای حمایت از این بخش امیدوار کرد. در شرایطی که حدود ۲ ماه بیشتر به پایان سال نمانده، بسیاری از فعالان اقتصادی همچنان از مشکلات بخش تولید گلایه دارند.

برای محاسبه رشد اقتصادی ابتدا فعالیت‌های اقتصادی را به ۳ گروه کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات تقسیم و با محاسبه نرخ ارزش‌افزوده هر کدام از زیرگروه‌های این ۳ بخش به شاخص تولید ناخالص داخلی سالانه دست پیدا می‌کنند. مرکز آمار ایران نیمه آذر، نرخ رشد اقتصادی تابستان را ۷ درصد اعلام کرد. نرخ این شاخص برای فصل بهار ۷.۹ درصد اعلام شده بود. با این همه، عدم‌انکاس دستاوردهای نرخ رشد اقتصادی در سایر شاخص‌های کلان اقتصاد، باعث شده است بسیاری آن را مصداق «رشد بی‌کیفیت» بدانند. مرکز آمار ایران در گزارشی، رشد اقتصادی سه‌ماهه نخست سال را ۷.۹ درصد اعلام کرد و البته همین رشد به‌زعم بانک مرکزی ۶.۲ درصد بود. نرخ تابستان نیز همچنان بالای درصد محاسبه و اعلام

وارداتی باعث شده تا بنگاه‌های صنعتی با مشکل منابع و فروش مواجه باشند و از طرفی هم توسعه اقتصاد نامولد نیز، تبدیل به مانع بزرگی بر سر راه رشد و افزایش سرمایه‌گذاری هدفمند در این بخش شده است. در چنین بستری، افق تصمیم‌گیری‌ها و چشم‌اندازهای مکدرشده، ریسک سرمایه‌گذاری را بالا می‌برد و در نهایت مانع از تحقق رشد موردانتظار در تولید می‌شود. با این همه، در آستانه ورود به دومین ماه زمستان در گفت‌وگو با کارشناسان و فعالان اقتصادی، نگاهی به تحقق شعار سال داشته تا بتوان در صورت امکان در ۲ ماه باقیمانده با برنامه‌ریزی دقیق‌تر در مسیر بهبود شرایط گام برداشت. البته در صورت امکان!

سیاست اخذ عادلانه و اصولی مالیات، دیگر مسئله‌ای است که باید جدی‌تر گرفته شود. امروز به‌دلیل تحریم‌ها دولت نمی‌تواند روی درآمدهای حاصل از فروش نفت حساب کند و برای تأمین هزینه‌ها دچار مشکل است و همین انگیزه کافی برای اصلاح نظام مالیاتی را فراهم می‌کند و لویایی برای اخذ مالیات تدوین و ارائه می‌شود. مانند لایحه اخذ مالیات از مجموع درآمد یا مالیات از خانه و خودروهای لوکس و خانه‌های خالی و مواردی از این دست؛ هرچند این قوانین هنوز آن‌طور که باید اجرایی نشده‌اند، اما در هر حال می‌توانند نظام مالیاتی را به‌سمت عدالت‌محوری رهنمون سازند.

اگر این پایه‌های مالیاتی اجرایی شوند، به سود مردم و اقتصاد خواهد بود و همزمان دولت هم در تأمین هزینه‌ها وضعیت بهتری خواهد داشت. در این میان، اجرای این قوانین به‌دلیل فرهنگ ضدمالیاتی حاکم بر افکار عمومی، چندان راحت نخواهد بود و باید با شفاف‌سازی و اقتناع افکار عمومی این نگاه اصلاح شود. هزینه‌های اداره یک جامعه ۸۵ میلیون نفری را نمی‌شود و نباید، از محل درآمدهای نفتی تأمین کرد. ضمناً در این سال‌ها به‌دلیل محدودیت‌های ناشی از تحریم، این امکان برای دولت‌ها فراهم نبوده و عملاً دلارهای نفتی، هزینه کشور را تأمین نکرده است، هرچند درآمدهای نفتی تسهیلگر رشد اقتصاد و توسعه هستند، اما هزینه جاری کشور را نباید جز از محل درآمدهای مالیاتی، از طریق دیگری تأمین کرد.

با این همه، ایده‌آل این است که تمام هزینه‌های کشور از درآمدهای مالیاتی تأمین شود، اما حداقل انتظار این است که هزینه‌های جاری از محل مالیات و پروژه‌های عمرانی از محل درآمدهای نفتی، تأمین اعتبار شوند.

تحقق این رشد اقتصادی، بسیار شگفت‌انگیز بود و در همان زمان، دولتمردان وقت با ابراز خشنودی از ارقام به‌دست‌آمده، مدعی شدند با دستیابی به چنین نرخ رشدی، اقتصاد ایران از رکود هم خارج شده است. تنها یک سال زمان کافی بود تا عدم‌تطابق این ادعا با واقعیات نمایان شود و در سال ۹۶ نرخ رشد اقتصادی با کاهش چشمگیری به حدود ۳.۵ درصد رسید.

به‌نظر می‌رسد نرخ رشد اقتصادی سه‌ماهه اول و دوم امسال نیز از همین جنس باشد و در این صورت، تا پایان سال می‌توان دستیابی به نرخ رشد اقتصادی حدود ۵ تا ۶ درصد را پیش‌بینی کرد. رشدی که با توجه به موارد یادشده، گرهمی از اقتصاد کشور باز نخواهد کرد. همچنین در صورت عدم‌تشدید تحریم‌ها و تداوم شرایط فعلی، محتمل‌ترین نرخ رشد اقتصادی برای ۱۴۰۳ حدود ۳ درصد است و در صورت افزایش تحریم‌ها، حتی می‌توان انتظار رشد منفی این شاخص کلان اقتصادی را هم داشت.

از سوی دیگر، علاوه بر گرفتاری اقتصاد ایران در دام رشد بی‌کیفیت، با بعد دیگری به‌عنوان «اختلاف رشد اقتصادی» در محاسبه «با احتساب نفت» و «بدون احتساب نفت» مواجهیم. نکته قابل‌تأمل آنکه هنوز هم نفت دارای سهم بالایی در نرخ رشد اقتصادی بوده و باتوجه به نرخ رشد اقتصادی با احتساب نفت می‌توان گفت رشد حاصل شده، نه از کیفیت کافی برخوردار است و نه می‌تواند به رشد دیگر بخش‌ها و گشایش اقتصادی منجر شود؛ چنانچه اقتصاد ایران با تکیه بر صادرات نفت در بهار ۱۴۰۲، موفق به کسب رشد اقتصادی ۶.۲ درصدی بانک مرکزی و ۷.۹ درصدی مرکز آمار شده است.

برای ارتقای نرخ رشد اقتصادی و تجربه «رشد باکیفیت» در بلندمدت باید قبل از هر چیز اصلاحاتی در ساختار اقتصاد انجام داد که به ارتقای بهره‌وری و تولید دانش‌بنیان در کشور منجر شود. بدون این مهم، امکان گذار از وضعیت فعلی و افزایش چشمگیر و پایدار رشد اقتصادی وجود ندارد.

آخرین وضعیت تحقق شعار سال

منطقه اشاره کرد.

(ب) وضعیت رشد اقتصادی در سال ۱۴۰۲

درباره رشد اقتصادی نیز باتوجه به وابستگی رشد اقتصادی به صادرات و فروش نفت در کشور، در دهه ۹۰ رشد اقتصادی نوسانی ناشی از تحولات سیاست خارجی محقق شده است؛ به‌گونه‌ای که اواخر سال ۱۳۹۵ یعنی در زمستان این سال رشد اقتصادی ۱۷ درصدی رخ داده و در پاییز ۱۳۹۷ نیز رشد اقتصادی منفی ۱۱.۳ درصدی گزارش شده است.

باوجود روند نوسانی شدید رشد اقتصادی فصلی در ایران در طول دهه ۹۰ از ابتدای سال ۱۴۰۱ روند نوسانی جای خود را به یک روند افزایشی ملایم داده است. به‌گونه‌ای که در فصل تابستان ۱۴۰۲ نرخ رشد اعلامی توسط مرکز آمار ۷.۱ درصد عنوان شده که نشان از رشد قابل‌توجهی در این زمینه داشته است. از مهم‌ترین دلایل بهبود رشد اقتصادی می‌توان به ایجاد ثبات در بازار ارز و تخصیص ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی؛ افزایش تولید و بهره‌برداری از نفت و فرآورده‌های نفتی؛ افزایش بهره‌وری در اقتصاد ملی و بهبود شرایط ناترازی انرژی؛ احیای بنگاه‌های تولیدی راگد و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام کشور اشاره کرد.

(الف) وضعیت تورم در سال ۱۴۰۲

در دهه ۹۰ در نتیجه شوک‌های ارزی متعدد، اقتصاد ملی با شوک‌های تورمی متعددی مواجه بود؛ به‌گونه‌ای که در شوک تورمی سال ۱۳۹۷ اقلام خوراکی و لوازم‌خانگی تورم نقطه‌به‌نقطه بیش از ۸۰ درصد را تجربه کرد. در واقع در دهه ۹۰ اقتصاد ملی با ۳ شوک تورمی ناشی از شوک ارزی مواجه بود؛ بنابراین اساسی‌ترین متغیر اقتصاد کلان در ایجاد بی‌ثباتی اقتصادی و اجتماعی در کشور نرخ ارز است که در صورت افزایش دفعی و قابل‌توجه، می‌تواند سبب تشدید تورم و نااطمینانی و در ادامه ایجاد ناراضیاتی عمومی شود. با این حال از ابتدای سال ۱۴۰۲، وضعیت تورم سالانه روند کاهشی به خود گرفته که از اصلی‌ترین دلایل آن می‌توان به کنترل رشد نقدینگی در نتیجه اعمال سیاست‌های کنترل رشد ترانزنامه و افزایش ذخیره قانونی و...؛ ثبات در بازار ارز در نتیجه اعمال سیاست‌های تثبیت اقتصادی از سوی بانک مرکزی (به‌طور مشخص تخصیص ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی)؛ افزایش حداقلی رشد دستمزدها در سال ۱۴۰۲ (برای کارکنان دولت حداقل ۲۰ درصد و برای سایر شاغلان حداقل ۲۷ درصد) و در نهایت کاهش انتظارات تورمی در نتیجه بهبود روابط سیاسی و اقتصادی با کشورهای همسایه و

آمار

از سال ۱۳۹۱ تاکنون، تمامی شعارهای انتخاب‌شده از سوی رهبر معظم انقلاب به‌عنوان شعار سال، بر موضوعات اقتصادی متمرکز بوده است. شعار سال ۱۴۰۲ با عنوان «مهار تورم و رشد تولید» نیز از این قاعده مستثنا نیست. در واقع هدف از انتخاب شعار «مهار تورم، رشد تولید» دو نکته کلیدی است: ۱- جلب حداکثری توجهات و ظرفیت‌های داخلی-خارجی کشور (مسئولان و مردم) برای تحقق موضوع؛ ۲- خنثی‌سازی و مقابله با جنگ اقتصادی و شناختی دشمن.

شعار سال ۱۴۰۲ در حالی انتخاب شد که در پایان سال ۱۴۰۱، تورم سالانه ۴۵.۸ درصدی ثبت شده بود. از طرف دیگر رشد اقتصادی ۴.۹ درصد گزارش شده بود. این وضعیت در شرایطی بود که دهه ۹۰ به‌عنوان دهه از دست‌رفته اقتصاد ایران شناخته می‌شود. به‌گونه‌ای که در این دهه، سه شوک تورمی منجر به ماندگاری تورم در کانال ۴۰ درصد و رشد اقتصادی نزدیک صفر درصد شد. در واقع تداوم این شرایط به‌معنای افتادن طبقه متوسط جامعه در دام فقر و ایجاد شکاف درآمدی بیش‌ازپیش بود. باتوجه به این شرایط خیربان نگاهی کوتاه به وضعیت تحقق شعار سال جاری تا زمان کنونی داشته است.

تجدید ارزیابی دارایی‌ها، راه برون‌رفت از زیاندهی

باید از خودروسازان حمایت شود

صنعت خودرو در ایران با داشتن سهم ۱۸ درصدی از ارزش‌افزوده کل بخش صنعت و سهم حدود ۵ درصدی در تولید ناخالص داخلی (GDP)، از جایگاه مهمی در اقتصاد ملی برخوردار است. خودروسازی ایران با قدمت ۶۰ ساله، شاهد فرازونشیب‌های فراوانی بوده، به نحوی که جامعه از آن انتظارات فراوانی دارد؛ بنابراین آسیب‌شناسی مشکلات این صنعت و ارائه راهبردهای مناسب به‌منظور برون‌رفت از چالش‌های موجود، امری ضروری است.

است؛ اضافه شدن تیراژ تولید در کنار کاهش بهای تمام‌شده، افزایش کیفیت و توسعه محصول، اهمیت بالایی دارد و با تحقق اهداف تولید، نیاز بازار با شرایط بهتری تامین می‌شود.

برقی‌سازی خودروها، راهبردی اساسی است

رئیس هیات عامل ایدرو، برقی‌سازی خودروها را راهبرد جدی وزارت صنعت، معدن و تجارت عنوان و خاطر نشان کرد: این راهبرد مورد حمایت رئیس‌جمهوری نیز قرار دارد؛ ایران خودرو باید به‌عنوان پرچمدار صنعت خودرو کشور در این مسیر پیشگام باشد و با محوریت این شرکت اقدامات موثری انجام شود. فرهنگ‌سازی برای خودرو برقی اقدام مهمی است؛ چنانچه ایران خودرو بتواند تولید خودرو برقی سال آینده را به ۲۰ تا ۳۰ هزار دستگاه برساند، راهگشا خواهد بود و این شرکت رسالت خود را در توسعه صنعت خودرو کشور به جا خواهد آورد.

احمدی بر نقش آفرینی شرکت تام (یکی از شرکت‌های زیرمجموعه ایران خودرو) در ایجاد زیرساخت‌های شارژ خودروهای برقی تاکید کرد و گفت: علاوه بر فرهنگ‌سازی باید در زمینه همراه‌سازی نهادهای مرتبط نیز اقدام کرد. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت از خط تولید ریرا برقی که محصول جدید این گروه خودروسازی است نیز بازدید و پس از رانندگی با این محصول جدید ایران خودرو، اظهار کرد: ریرا در مقایسه با سایر خودروهای برقی که با هدف ترویج فرهنگ استفاده از خودرو برقی وارد شده، به لحاظ کیفیت، کارآمدی و ظرفیت‌های قوای محرکه، بسیار خوب ظاهر شده است. این خودرو با توجه به تشابه به پلتفرم نسخه بنزینی خود، با هدف بهره‌وری بالا و کاهش هزینه تولید و بهای تمام‌شده، منطقی طراحی شده است. ریرا برقی در مسیر افزایش رضایتمندی مشتریان از لحاظ کیفیت و کمیت خودرو و همچنین رضایت صنعتگر و تولیدکننده با احتساب حاشیه سود منطقی تولید و عرضه خواهد شد. احمدی ابراز امیدواری کرد با تلاش و پیگیری‌های انجام‌شده، طی سال

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت ضمن بازدید از گروه صنعتی ایران خودرو و تاکید بر حمایت از این گروه خودروسازی در جهت پیشبرد اهداف، زیاندهی خودروسازان را از چالش‌های مهم این صنعت خواند و گفت: چنانچه دخالت‌ها در این صنعت کمتر شود، می‌تواند عملکرد بهتری در مسیر توسعه داشته باشد.

به گزارش ایسنا، بابک احمدی در نشست با مدیرعامل ایران خودرو و بازدید از خط تولید محصول جدید این گروه صنعتی، خودروسازی کشور را در میان صنایع داخلی، مایه افتخار خواند و تصریح کرد: اساسا فعالیت در حوزه تولید، به‌ویژه در صنایع فنی و فناوری، پیچیده است؛ این در حالی است که این صنعت می‌تواند عملکرد بهتری نیز داشته باشد، به شرط آنکه دخالت‌ها کمتر شده و اجازه دهند خودروسازی مسیر توسعه خود را پیش بگیرد.

رئیس هیات عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ضمن قدردانی از تلاش‌های این گروه صنعتی در جهت تثبیت و افزایش تیراژ تولید، گفت: نگرانی‌هایی در زمینه کاهش تولید وجود داشت که با اقدامات یک ماهه اخیر ایران خودرو، این نگرانی نیز رفع شده و تولید روند افزایشی خود را طی می‌کند.

وی زبان انباشته را از چالش‌های فعلی خودروسازان داخلی برشمرد و تاکید کرد: مسیر برون‌رفت از این چالش و در حقیقت زیاندهی‌ها، تجدید ارزیابی دارایی‌هاست؛ این اقدام باید با سرعت بیشتری انجام شود تا تهدید خروج از تالار اول بورس از بین برود.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تاثیر سهام خودروسازان داخلی به‌ویژه ایران خودرو در عملکرد بازار سهام را بسیار بالا دانست و گفت: هرگونه اتفاق بد پیرامون سهام ایران خودرو، سبب زیان شدید به بازار سرمایه خواهد شد.

احمدی افزود: ماه‌های پایانی سال برای خودروسازی بسیار پرامین

عکس: مهرنگار

بعد، ارقام بالای تیراژ دیگر حاصل نشد. شرکت‌های خودروسازی در سال ۱۳۹۸ فقط ۸۲۲ هزار خودرو (۲۵۰ هزار مورد ناقص) و در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۹۹۲ هزار د خودرو (۲۵۰ هزار مورد ناقص) تولید کردند. آنها در سال ۱۴۰۰ موفق به تولید ۹۶۴ هزار خودرو (۲۰۰ هزار مورد ناقص) شدند، اما پیش از برآورد رکوردشکنی تولید خودرو در سال ۱۴۰۲، تولید خودرو در سال ۱۴۰۱ بازم بلا گرفت و به رقم یک میلیون و ۳۴۸ هزار دستگاه رسید.

با توجه به آمار مربوط به تولید خودرو در سال‌های گوناگون و گزارش به‌دست آمده از عملکرد فعلی خودروسازان و البته برنامه‌ریزی اجباری وزارت صنعت، معدن و تجارت و خوش‌بینی عجیب این نهاد، احتمال رکوردشکنی تولید خودرو در سال ۱۴۰۲ وجود دارد. البته به شرطی که منابع ارزی لازم به نحوی برای خودروسازان فراهم شده و بدهی کلان آنها به صورت معجزه‌آسایی پرداخت شود، چراکه طبق ادعای یکی از کارشناسان خودرو، سه تولیدکننده اصلی کشور؛ پارس خودرو، ایران خودرو و سایپا در مسیر ورشکستگی قرار دارند و روزهای چندان خوبی را سپری نمی‌کنند.

سخن پایانی

در بررسی جایگاه اقتصاد کشورهای جهان، صنعت خودرو به‌دلیل ارزش و جایگاه ویژه‌ای که دارد در شبکه تولید صنعتی و خدمات پس از فروش، یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی به‌شمار می‌رود. این صنعت به لحاظ ارتباط گسترده با زنجیره‌های بالادستی و پایین‌دستی خود، صنعتی کلیدی است و جایگاه مهمی در توسعه صنعتی و رونق تولید دارد، به‌طوری‌که نقش مؤثری در رشد و توسعه اقتصادی و حتی فرهنگی ایفا می‌کند.

آینده بتوانیم خیابان‌های کلانشهرهایی که آمادگی بهتری برای پذیرش خودرو برقی دارند را با رنگ و شکل متفاوتی ببینیم. با توجه به اتفاقات خوبی که طی سال‌های اخیر در مجموعه گروه صنعتی ایران خودرو رخ داده، با برنامه‌ریزی صورت گرفته، به‌طور حتم در سال آینده محصولات جدیدی که از منظر کیفیت و اقتصاد براساس ذائقه بازار هستند، عرضه خواهند شد.

بررسی رکورد تولید خودرو

برنامه‌ریزی‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت به رکوردشکنی تولید خودرو در سال ۱۴۰۲ اشاره می‌کند. اگر همه‌چیز طبق برنامه پیش برود و خودروسازان با یک روال ثابت به تیراژ محصولات ادامه دهند، تا پایان امسال حدود ۱.۷ میلیون خودرو تولید می‌شود و رکورد سال‌های قبل خواهد شکست.

بررسی عملکرد خودروسازان نشان می‌دهد تیراژ خودرو در ایران بسیار نوسانی و متغیر است. تاکنون بیشترین رکورد تولید خودرو برای سال ۱۳۹۰ به ثبت رسیده که به رقم یک میلیون و ۶۵۲ هزار دستگاه اشاره می‌کند، اما از سال ۹۰ به بعد، تیراژ خودروسازان به یک‌باره افت پیدا کرد، به‌نحوی که تولید خودرو در سال ۱۳۹۱ به ۹۲۲ هزار دستگاه و در سال بعد به ۷۲۷ هزار دستگاه رسید.

در سال ۱۳۹۳، تولید خودروسازان دوباره بالا گرفت و حدود یک میلیون و ۱۳۱ هزار خودرو توسط شرکت‌ها ساخته شد. سال بعد دوباره تیراژ کاهش یافت (۹۷۹ هزار خودرو). صنعت خودرو در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ عملکرد قابل‌قبولی داشت، چراکه رقم تولید خودرو به ترتیب یک میلیون و ۳۵۰ هزار دستگاه و یک میلیون و ۵۲۵ هزار خودرو اعلام شده بود.

سال ۱۳۹۷ باوجود اعمال تحریم‌ها، در مجموع ۹۵۶ هزار خودرو به تولید رسید، هرچند ۲۰۰ مورد از آنها ناقص بود. اما از سال ۹۷ به

مزایده عمومی واگذاری یک فروند شناور هیدروگرافی زمین دریا

سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در نظر دارد از طریق مزایده عمومی، یک فروند شناور هیدروگرافی زمین دریا شامل ۱- بده شناور و متعلقات. ۲- موتور شناور را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت، با شرایط مندرج در اسناد مزایده به اشخاص حقیقی و حقوقی واجد صلاحیت واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت اسناد مزایده تا ارائه پیشنهادات مزایده گران و بازگشایی پاکت‌ها از درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. مزایده‌گران می‌بایست در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مزایده محقق سازند.

تاریخ انتشار مزایده در سامانه: شنبه ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ ساعت ۱۴ میباشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مزایده از سایت: تا ساعت ۱۹ چهارشنبه ۱۴۰۲/۱۱/۰۴

زمان بازدید از موارد مزایده: ۰۷-۰۸ / ۱۱ / ۱۴۰۲ ساعت ۹ تا ۱۴ (حضور نماینده شرکت با معرفی نامه معتبر و کارت شناسایی معتبر الزامی می‌باشد همچنین افراد حقیقی ارائه کارت شناسایی معتبر و مدارک مثبت ثبت نام در سامانه ستاد الزامیست.)

آدرس بازدید از موارد مزایده: قشم- روستای شیب‌دراز- اسکله گردشگری. جهت بازدید با شماره ۰۷۲۱۰۹۲۱۹۴۰۹۲۱ آقای جرنجی پور سرپرست اداره کل زمین شناسی و اکتشافات معدنی منطقه هرمزگان و آقای افراشته با شماره ۰۹۱۷۷۶۹۹۷۹۰ هماهنگی بعمل آید.

مهلت زمانی ارائه پیشنهادات: سه شنبه ۱۴۰۲/۱۱/۱۷ ساعت ۱۴

اطلاعات تماس و آدرس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور: تهران، میدان آزادی، بلوار معراج، تلفن: ۶۴۵۹۰-۰۲۱، نمابر: ۰۲۱-۶۶۰۷۰۵۱۶، پایگاه اطلاع رسانی: www.gsi.ir

شماره آگهی: ۱۶۴۰۷۰۵ / الف / ۳۹۷۶

Fire Truck

1929C

کامیون ۱۹۲۹ آمیکو با کاربری آتشنشانی

تحولی در مهندسی ساخت کاربری

دفتر مرکزی: تهران، جاده مخصوص کرج، کیلومتر شش، گروه صنعتی آمیکو
تلفن: ۰۲۱-۴۴۵۶۶۳۳۷/۹

www.amicoir.com
info@amicoir.com

آگهی فراخوان عمومی جهت شناسایی و ارزیابی پیمانکار

شماره فراخوان: ۱۰۹۹۳۴

شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری در نظر دارد پروژه "افزایش مخازن مایع و گازی اکسیژن و نیتروژن واحد ASP موجود شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری به روش EPC" خود را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای به شرکت‌های توانمند دارای رتبه مربوطه از سازمان برنامه و بودجه کشور که طی ده سال اخیر پروژه‌های مشابه EPC را اجرا نموده باشند، واگذار نماید.

الف- مدت اجرا: ۱۸ ماه شمسی

ب- محل اجرا: استان چهارمحال و بختیاری - شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

ج- مبلغ تقریبی ضمانتنامه شرکت در مناقصه: /-۳۰.۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال

پیمانکارانی که دارای شرایط مندرج در آگهی می‌باشند و آمادگی اجرای پروژه را دارند می‌توانند نسبت به دریافت مدارک ارزیابی کیفی از طریق آدرس اینترنتی www.sdsteel.ir در لینک مربوط به "مزایده‌ها و مناقصه‌ها" اقدام و مدارک ذکر شده در آگهی را طبق ردیف‌های مندرج در فرم ارزیابی کیفی بصورت لوح فشرده و همچنین یک نسخه کاغذی با امضاء و مهر اصل به همراه سایر مدارک مورد نیاز و نامه اعلام آمادگی خود، حداکثر تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۵:۰۰) روز **شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۷** به آدرس کیلومتر ۳۵ جاده شهر کرد - بروجن، شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری، مدیریت خرید، امور قراردادهای (تلفن تماس ۰۳۸۳۴۲۶۴۴۶۱ داخلی ۷۷۳۶) تحویل نمایند. بدیهی است به مدارک که پس از انقضای مهلت مقرر ارائه گردد، هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد.

لازم به ذکر است پس از بررسی و تعیین صلاحیت از متقاضیان واجد شرایط که با توجه به دستورالعمل، امتیاز قابل قبول را کسب نمایند، جهت شرکت در مناقصه دعوت بعمل خواهد آمد.

ارائه مدارک فوق‌الذکر توسط پیمانکاران هیچگونه حقی برای آنها جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

بدیهی است در صورتی که مدارک ارائه شده جهت ارزیابی توسط پیمانکار با واقعیت مطابقت نداشته باشد، شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری طبق ضوابط خود عمل خواهد نمود.

روابط عمومی شرکت فولاد سفیددشت چهارمحال و بختیاری

در گفت و گوی مصاحبه با کارشناس حوزه خودرو مطرح شد

نایب‌داری جدی در انتظار صنعت خودرو

عکس: آنا خریدی

شهنواز صفایی: سال ۱۴۰۲ تا اینجا، سال چندان خوبی برای فعالان صنعت خودرو نبود. اگر چه به ظاهر تا حدودی قیمت‌ها ثابت نگه داشته شده، اما بلا تکلیفی در قیمت‌گذاری، افزایش هزینه‌های تولید، محدودیت‌های ناشی از ادامه تحریم‌ها و سردرگمی تولیدکنندگان برای تأمین مواد اولیه، کمبود نقدینگی و نبود منابع ارزی همه و همه باعث شده همچنان صنعت خودرو روزهای پرفراز و نشیبی را بگذراند. در سال جاری، برنامه‌های صنعت خودرو به طبع باید حول محور مهار تورم و رشد تولید می‌گشت که به عنوان شعار سال مورد توجه دولت هم بود و حالا که تنها دو ماه و نیم تا پایان سال باقی مانده باید شاهد تغییرات چشمگیری در این صنعت می‌بودیم. ناگفته نماند که صنعت خودرو به طور مستقیم از مولفه‌ها و شاخص‌های اقتصاد کلان تأثیر می‌پذیرد و سوار قطاری است که روی این ریل حرکت می‌کند. پس نمی‌توان از آن انتظار معجزه داشت. به هر حال، صنعت در زمینه دستاوردهای صنعت خودرو در مهار تورم و رشد تولید با امیر حسن کاکایی، عضو هیات علمی دانشگاه علم و صنعت که همواره دغدغه صنعت خودرو کشورمان را دارد به گفت‌وگو نشست که در ادامه می‌خوانید.

رشد زیان دو خودرو ساز اصلی ما بیشتر از سرعت افزایش تورمی درایه‌ها بود. بهمانند احتمال دارد یکی دو سال دیگر با تجدید ارزیابی درایه‌ها و به‌ویژه زمین‌های تحت اختیار و کمی بازی با سهام، دوباره این زیان روی کاغذ ناپدید شود. در مجموع آنچه برای مردم ملموس خواهد بود، خالی شدن جیب آنها، کاهش کیفیت زندگی و نهایتاً کاهش نرخ رشد آنها خواهد بود. نمونه ملموس آن را در خروجی‌های صنعت خودرو مشاهده می‌کنیم که با وجود تلاش دست‌اندر کاران داخلی صنعت، به‌هیچ وجه رضایت مردم را نمی‌توان به‌دست آورد. تورم البته در مجموع خسارت‌های زیاده‌تری می‌زند. از جمله افت اخلاق و افزایش ظرفیت فساد و در نتیجه خود فساد که توضیح بیشتر درباره آن در این گفتار نمی‌گنجد.

آیا صنعت خودرو در راستای شعار سال حرکت کرده است؟
اولاً باید تأکید کنم که صنعت خودرو یک موجود یکپارچه نیست و در عمل یک مدیر و کاپیتان ندارد که تماماً در یک مسیر حرکت کند. اصولاً همان‌طور که می‌دانید این صنعت ده‌ها مدعی دولتی و حاکمیتی دارد و در همان حال هیچ‌کس پاسخگوی اتفاقات داخلی آن نیست. در بهترین حالت، کل تقصیر را می‌اندازند گردن مافیا؛ موجودی خیالی که می‌تواند تمام بی‌برنامگی‌ها و نابسامانی‌ها را توجیه کند. به هر حال، مشکل اولیه این صنعت این است که نظام تنظیم‌گری و سیاست‌گذاری در آن کاملاً بیمار است و حتی به‌عبارتی می‌توان گفت چنین نظامی وجود ندارد. دوم اینکه به همین دلیل سیاست در این صنعت بسر اقتصاد غلبه دارد و در نتیجه

سیبقت فروش را از سایپا ربوده و به‌زودی از ایران خودرو هم جلوتر خواهد زد. این تفاوت که ایران خودرو و سایپا با هر فروش خود حدود ۱۰ درصد زیان و بدهی را افزایش می‌دهند و مدیران خودرو و دیگر خودروسازان مونتاژی بالای ۱۵ درصد سود می‌برند.

ظواهر یک پارادوکس تمام‌عیار جلوی چشم‌مان در حال شکل‌گیری است.

بله. خودرو سازی مادر مجموع رشد تولید و تنوع داشته است. اما آیا این همان نیاز مردم است؟ آیا این همان وعده مسئولان برای تقویت ساختاری تولیدی مبتنی بر حرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری است؟ آیا این رشد منجر به رشد اشتغال واقعی در صنعت ایران شده یا چیزی‌ها بهره‌ای را برده‌اند؟

تا به حال فکر کرده‌اید چرا حقوق و دستمزد ما ایرانی‌ها همیشه عقب‌تر از تورم است و روز به روز قدرت خریدمان کم می‌شود؟ کوتاه و به زبان ساده، رشد ظاهری ما بر اساس فروش نفت و مواد زیر زمینی خدادادی و توزیع رانت مربوطه بین اقشار گوناگون مردم رخ می‌دهد و به‌طور طبیعی، اختلاف طبقاتی در چنین رشد رانتی، به‌سرعت افزایش و بهره‌وری کشور پایین می‌آید. ثروتمندان روز به روز به‌ظاهر بهتر مندتر و طبقه متوسط و فقیر روز به روز فقیر تر می‌شوند. با این دست فرمان، مطمئناً که طبقه ثروتمند هم نهایتاً نسبت به خودشان عقب خواهند افتاد. به همین دلیل است که بخش مهمی از این طبقه، سرمایه‌های خود را دائماً کشور خارج کرده و بچه‌هایشان جلالی وطن می‌کنند.

اما چرا این‌گونه است؟

علت اصلی عدم تقاضای ملی سیاست‌گذاران و سیاست‌یون بر سر کلمه پیشرفت در اقتصاد است. ما هم‌اکنون دقیقاً نمی‌دانیم صنعت پیشرفته دقیقاً یعنی چه؟ آیا صنعت پیشرفته یعنی صنعتی که بهترین خودروهایی دنیا را در ایران مونتاژ کند؟ یا اینکه بتواند به هم متقاضیان خودرویی را در حد قدرت خرید تمام اقشار یک ملت ارائه کند؟ یا اینکه یعنی باید در اقصی نقاط ایران اشتغال ایجاد کند؟ آیا تولید خودرو و افزایش باید، اما تولیدکننده زبان بدهد، خوب است؟ آیا خودرو تولید کنیم و مصرف سوخت در مجموع بالا برود بدون اینکه در بهره‌وری اقتصاد تأثیر مثبتی بگذارد، پیشرفت کرده‌ایم؟ آیا دائماً خودرو تولید کنیم و وارد شهرها و راه‌ها کرده و ترافیک را بیشتر کنیم و همه را به در دسترس بیندازیم، خوب است؟ اینها سوالات ابتدایی است که در کنار بسیاری از سوالات مشابه سال‌هاست پاسخ داده نشده یا اگر هم داده شده، افراد گوناگون پاسخ‌های متناقض ارائه داده‌اند و در نتیجه در عمل نتایج به اجماع نرسیده‌ایم، بلکه هر وزیر یا هر مجلسی عوض شده، سیاست‌هایمان هم تغییر کرده است. در ۵ سال گذشته دو دولت داشته‌ایم (۴ کبک سیاست‌گذاری) و در این مدت حدود ۶ وزیر و سرپرست عوض کرده‌ایم و در ایران خودرو و سایپا هم در این مدت، به‌طور متوسط بیش از ۴ مدیر عامل، جالب است. با یکی از دوستانم داشتیم مروری کردیم که یک خودرو جدید ایرانی، چند ستر طراح و معاون تحقیق و توسعه به خود دیده است. دیدم حداقل چهار معاونت تغییر کرده است. نتیجه چیست؟ یک خودرویی که هويت ندارد. قیمتش با کیفیتش متناسب نیست. باعث رشد اقتصادی کشورش نمی‌شود. و نهایتاً پروژه‌های است مانند ده‌ها پروژه دیگر که به‌جای اینکه باعث افتخار ملی شود، مورد مزخکه ملی قرار می‌گیرد و زبانی روی دیگر زبان‌های سهامداران می‌گذارد. بعد می‌گویند چرا وضع خودرو سازی این‌گونه است.

تورم چه نقشی در صنعت خودرو سازی می‌کند؟

تورم هم بلا جان مدیران صنعتی است و هم ناچای آنها. از یک سو تورم باعث می‌شود نتوان هزینه واقعی هر کاری، هر پروژه‌ای و هر محصولی را به‌دستی محاسبه کرد. تورم باعث می‌شود نتوان برنامه‌ریزی درستی در راستای توسعه انجام داد و در نتیجه همین می‌شود که می‌بینید. ۵ سال طول می‌کشد خودرویی طراحی و به بازار عرضه شود. وقتی هم خودرو عرضه می‌شود، از رقبای خارجی به‌طور محسوسی عقب‌تر است. از سوی دیگر، قیمتش نامطلوب و کیفیتش نامتناسب است و کلیت سرمایه‌گذاری هم که از نظر اقتصادی منفی. اما کجا همین تورم به داد مدیران می‌رسد؟ وقتی می‌خواهیم در محاسبات سود و زیان نشان دهیم، تورم روی دفاتر قطعاً باعث کاهش نمادین زیان شرکت‌های دولتی می‌شود، چرا که نهایتاً در بدترین حالت، نرخ زمین‌ها هر ۵ سال یک بار مورد ارزیابی مجدد قرار گرفته و کل زیان قبلی ناگهان پاک می‌شوند. البته این دفعه با قیمت‌گذاری دستوری سرعت

ریاست خودرویی مسئولان در سال جاری فاصله زیادی داریم. مسئولان همیشه راست می‌گویند. اما لزوماً تمام آنچه راست است را نمی‌گویند.

در اینجا برخی مسائل را به‌طور دقیق توضیح می‌دهم تا متوجه شوید چرا مردم ناراضی هستند. اولاً آن ادعا که می‌گویند نرخ خودرو در بازار کنترل شده، بستگی به منظر گوینده دارد. در بازار آزاد تا حدودی در دیپلمت‌اسال، نرخ خودروها به‌سرعت رفت بالا و تا حدود معادل دلار ۷۷ هزار تومانی هم رسید، اما در خرداد امسال، بانک مرکزی سیاست‌هایی را به خرج داد که سقف معادل دلار در بازار به حدود ۵۲ هزار تومان رسید و در نتیجه نرخ خودرو هم در بازار سقوط حدود ۴۸ درصدی را تجربه کرد و برخی مسئولان خودرویی کشور، آن را به حساب موفقیت خود گذاشتند. در حالی که ثبات نرخ دلار کاملاً آزاد ناشی از سیاست‌های بانک مرکزی بود. این عدد بیش از شش ماه تقریباً ثابت ماند و حتی در مقطعی به ۴۸ هزار تومان هم رسید و در این بازه نرخ خودرو نوسان محدودی داشت و در نتیجه نرخ خودرو داخلی (تولیدی و مونتاژی) تقریباً ثابت ماند. البته در یکی دو هفته اخیر ظاهر نرخ واقعی دلار تا ۵۶ هزار تومان هم بالا رفته که نتیجه آن افزایش نرخ در این مدت بوده است. به‌عنوان مثال، نرخ پژو پارس TU۵ در هفته گذشته به حدود ۷۲۰ میلیون رسید که نسبت به نرخ حدود ۶۴۰ میلیون یک ماه پیش ۱۴ درصد افزایش نرخ داشته است. البته اگر همین عدد را با اسفند ۱۴۰۱ مقایسه کنید (۶۰۰ میلیون) حدود ۲۲ درصد افزایش نرخ را مشاهده می‌کنیم. البته اگر با تورم رسمی (نقطه به نقطه در آبان ۳۹ درصد) اعلام شده، این افزایش را مقایسه کنیم، به مسئولان دولتی، حق می‌دهیم که ادعا کنند نرخ خودرو کاهش یافته و بازار را مهار کرده‌اند.

انگش مردم به این وضعیت چگونه است، آنها چه حسی دارند؟

اولاً مردم این عدد و رقم‌ها و وضعیت را با وعده وزیر قبلی صمت مقایسه می‌کنند که ادعا می‌کرد نرخ خودرو را حداقل ۱۵ درصد کاهش می‌دهد. همچنین با افزایش حقوق و دستمزد خود و هزینه‌های مقایسه و مشاهده می‌کنند که امسال نسبت به سال گذشته فقیر تر شده‌اند. چرا؟ خیلی ساده است. بانک مرکزی برای اینکه سقف دلار را ثابت نگه دارد، دو کار مهم کرده: اولاً نرخ سبید دلاری را بالا برد و در نتیجه آن نرخ گوشت بیش از دو برابر و نرخ برخی داروها و تجهیزات پزشکی از شش برابر شد. پس هزینه عادی مردم افزایش چشمگیرتری نسبت به سال گذشته پیدا کرده و عملاً چیزی برای پس‌انداز آنها نمی‌ماند که بخواهند آن را صرف کالایی مانند خودرو کنند. از سوی دیگر، وقتی یک نفر افزایش ۲۵ درصدی حقوق خود را با افزایش حدود ۴۰ درصدی سبید هزینه‌ها مقایسه می‌کند، قطعاً حس فقیر تر شدن را تجربه خواهد کرد.

این بررسی موضوعی از منظر اقتصاد کلان بود. حال از منظر خود بازار خودرو، اوضاع و احوال چگونه است؟

وزیر تولید ۱.۶ میلیون و واردات ۲۰۰ هزار خودرو نو و نو و کلای مجلس واردات یک میلیون خودرو دست دوم و خودرو ۵۰۰۰ دلاری را داده بودند. وزیر قبلی، قول حذف قرعه‌کشی و دست‌سری هر شهروند ایرانی به خودرو در شان خود را با قیمتی پایین‌تر از قبل داده بود، اما چیزی که نصیب عمده شهروندان شد، وعده‌ها بود. وزیر قبلی وعده خودرو اقتصادی اراد، اما چیزی که مشاهده شد، حذف تدریجی ارزان‌ترین خودروهای بازار و جایگزینی خودروهای گران‌تر بود. موضوع خودروساز ما هر چند وقت یک‌بار خودرویی را به‌عنوان خودرو جایگزین به مردم معرفی می‌کنند.

قرار بود امسال رشد تولید داشته باشیم. آیا واقعاً این موضوع محقق شد؟

از نظر آماری، ظاهراً جواب این سوال مثبت است، اما از نظر ساختار، ما امسال سرکوب واقعی تولید داخلی را تجربه کردیم. تولید خودرو مونتاژی کاملاً وابسته به ارز و خارجی‌ها (چینی‌ها) عملاتی نه ماه اول سال دو برابر شد. در حالی که زیان دو خودروساز داخلی به از قام و حشنتاکی (۳۲ هزار میلیارد تومان افزایش در ۹ ماه) رسید. ادعا می‌شود بدهی و زیان دو خودروساز به بیش از ۴۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده و عن‌قریب است که قطعه‌سازی ما به‌خاطر بدهی‌های مسئولان دو خودروساز، متوقف شود. قطعاً امروز مدیران خودرو گوی

از آنجا که تا پایان سال، فرصت چندانی باقی مانده، شعار رشد تولید و مهار تورم در بخش صنعت خودرو و چقدر محقق شده است؟

مسائل در دنیای امروز دولتی، مسائل خیلی خوبی بوده است. برای بررسی این موضوع شما را راجع می‌دهم به جویای وزارت امور اقتصادی و دارایی در پاسخ به گزارش مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۱۰ روزنامه «جهان‌صنعت» با تیتراژ «مهار تولید به جای مهار تورم» که در سایت دولت در ۱۷ دی ماه منتشر شده است: «افزایش رشد اقتصادی، به‌خصوص در بخش صنعت، افزایش رشد سرمایه‌گذاری و عبور از رشد‌های منفی سرمایه‌گذاری، کاهش رشد نقدینگی، کاهش بیکاری، کاهش ضریب جینی، رشد قابل توجه صادرات کالا، تقویت نظام مالیاتی که درآمدهای مالیاتی دولت توانسته بخش قابل توجهی از بودجه جاری دولت را تأمین کند، رشد قابل توجه تولید محصولات پتروشیمی و فعالیتهای مهم در زمینه پراسانی یا شبکه‌های آبیاری و زه‌کشی در نقاط گوناگون از مواردی است که رهبر انقلاب به آنها اشاره می‌کنند. لازم به یادآوری است که کاهش نرخ تورم در صدر پیگیری‌های دولت بوده و سیاست‌های معطوف به کنترل تورم هم از ایجاد ثبات در بازار ارز و کاهش نرخ رشد نقدینگی به شکل مستمری پیگیری شده و ثمرات کنترل

نقدینگی مشهود است. سیاست‌های پولی و مالی دولت منتج به کاهش شتاب تورم شده و این موضوع در ماه‌های اخیر کاملاً مشخص و مشهود است. هر چند ممکن است برخی اجزاء در کوتاه‌مدت رشد کنند، اما در مسیر بلندمدت کاهش تورم خلی ایجاد نمی‌کند. در همین حال براساس آخرین گزارش مرکز آمار نرخ بیکاری در پاییز امسال به ۷.۶ درصد کاهش یافته که کمتر نرخ بیکاری در دو دهه گذشته است و هم‌زمان با کاهش نرخ بیکاری، نرخ مشارکت ۵۰.۵ واحد در صد افزایش یافته که حاکی از افزایش مشارکت جمعیت فعال کشور است. همچنین براساس گزارش بانک مرکزی رشد اقتصادی در شش ماهه امسال ۴.۷ درصد بوده که با توجه به رشد اقتصادی ۳ درصدی سال گذشته نشان می‌دهد مسیرهای ایجاد ارزش افزوده و تولید در بخش‌های کشور در ۶ ماهه اول امسال بهتر از ۶ ماهه سال گذشته در حال حرکت بوده است. رشد اقتصادی بدون احتساب نفت ۳.۶ درصد بوده و ۱ درصد از رشد ۲.۶ درصدی نیمه اول سال گذشته بیشتر است و در زیرمجموعه‌های صنایع و معادن رشد اقتصادی ۳.۸ ماهه امسال ۳.۸ درصد، خدمات ۴.۲ درصد است.» حالا هم چند آمار در زمینه صنعت خودرو در اینجا

افزایش کمی تا بینیم آیا همین رشد در دنیای آمار صنعت خودرو رخ داده است. تولید خودرو با اعلام رسمی مدیرعامل ایران خودرو در خردادماه امسال ۲۴ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته است. البته این عدد در انتهای آبان ۱۴۰۲، کل ۸ ماه سال حدود ۶ درصد برای ایران خودرو و حدود ۷ درصد برای سایپا و برای بقیه خودروسازان خصوصی حدود ۸۰ درصد بوده است. در مجموع تا پایان آماه حدود ۱۸ درصد تولیدات بیشتری نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته‌ایم. ضمناً در گفت‌وگویی در برنامه افق، مدیرکل خودرویی وزارت صمت اعلام کردند که کاهش ۳۰ درصدی نرخ خودرو و ارز ابتدای سال تاکنون شاهد بوده‌ایم. در جایی دیگر وزیر صمت فرموده‌اند (۱۲ دی) که «تعداد خودروهای ثبت سفارش شده ۹۳ هزار و ۳۴۳ است و تعداد خودروهای وارد شده به کشور تاکنون ۹ هزار و ۱۷۶ خودرو، تعداد خودروهای در حال حمل ۱۰ هزار و ۱۷۶ عدد، تعداد خودروهای عرضه شده به افراد ثبت‌نامی ۸ هزار و ۲۲۰ و تعداد خودروهای پلاک‌شده حدود ۴ هزار خودرو است در حالی که کل افراد ثبت‌نام شده و حائز شرایط ۳۳ هزار و ۵۳۸ نفر و افراد منصرف‌شده ۳ هزار و ۵۰۵ نفر و افراد مانده در صف ۳ هزار و ۴۳۳ نفر و افراد تعیین تکلیف‌شده ۷ هزار و ۱۲۱ نفر هستند. به این ترتیب، فرآیند واردات خودرو نواز برندهای سوزوکی، تویوتا، کیا، هوندا و سایر برندها هم از چینی و... نظم گرفته و روال پیدا کرده است و امیدوارم ملت شریف با صبوری مراقب باشند

و فریت دلان را نخورند.»
با این تفاسیر باید ادعا کنیم که اوضاع خیلی خوب است و عملاً تورم مهار شده و تولید رشد کرده است و باید علی‌القاعده امروز مردم ما حس خوبی از اوضاع و احوال اقتصادی داشته باشند. اما ظاهراً مسئولان دلیل اینکه مردم متوجه این همه پیشرفت و بهبود نمی‌شوند را در ک نمی‌کنند.

اما آیا واقعاً مردم اشتباه می‌کنند و در قضاوت خود بی‌انصاف هستند؟
خیر. مردم درست حس می‌کنند. اوضاع و احوال اقتصاد و صنعت و بازار به‌هیچ عنوان خوب نیست. البته مسئولان هم درست می‌گویند و ما پیشرفت داشته‌ایم. آنها خیلی زحمت کشیده‌اند و ما باید از آنها متشکر باشیم. اما تناقض در کجاست؟ واقعیت و حقیقت لزوماً یکی نیستند. حق این است که ما به‌پشت فعلی را با وعده مسئولان و خواسته مردم مقایسه کنیم، نه با واقعیت امسال با سال گذشته. درست است که ۱۸ درصد رشد تولید داشته‌ایم، اما با وعده تولید ۱.۶

گرانی تولید را زمینگیر کرد

در طول سال‌های اخیر تورم به واژه‌های پر تکرار و روزمره در واژگان مردم ما بدل شده است. منظور از تورم افزایش مداوم و پیوسته سطح عمومی نرخ کالاها و خدمات است. کاهش قدرت خرید و افت ارزش پول ملی مهم‌ترین آثار تورم هستند. روند رو به رشد تورم در اقتصاد ایران در چند دهه اخیر به قدری شدت گرفته که از آن با عنوان بیماری مزمن یاد می‌شود که رفع آن به‌سادگی ممکن نیست. شاید به همین دلیل نیز در نام‌گذاری امسال از سوی رهبر معظم انقلاب «مهار تورم و رشد تولید» در کنار هم آمده‌اند.

جهانی صادر و ۱۵ میلیون تن آن در بازار داخلی به مصرف برسد، همچنان ۵ میلیون تن فولاد مازاد بر نیاز داخلی تولید می‌شود. علاوه بر این، نباید از ذکر این نکته غافل بود که ظرفیت تولید فولاد در کشور ما رقمی به مراتب بالاتر است و با توجه به محدودیت‌های موجود در مصرف و صادرات و... از تمامی این ظرفیت استفاده نمی‌شود. همزمان طرح‌های توسعه متعددی نیز در این صنعت در دست اجرا هستند؛ بنابراین کمبود عرضه به‌هیچ‌عنوان بازار فولاد کشور را تهدید نمی‌کند. در موقعیت توصیف‌شده رشد قابل توجه بهای فولاد در بازار داخلی غیرمنطقی و دور از انتظار است. وی افزود: این رشد نرخ مستمر حکایت از تنظیم ناکارآمد بازار داخلی دارد. این در حالی است که از سیاست‌گذار انتظار می‌رود با تنظیم نرخ شمش فولاد متناسب با هزینه تمام‌شده تولید و سود منطقی واحدهای تولیدی، مانع نابسامانی در سایر حلقه‌های این زنجیره شود.

سعیدیان گفت: فعالان زنجیره فولاد با مشکل دیگری در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند که عملاً امکان برنامه‌ریزی را از آنها سلب می‌کند. نبود ثبات رو به و صدور دستورالعمل و بخشنامه‌های متعدد چالشی است که آینده عملکردی این تولیدکنندگان را با ابهام روبه‌رو می‌کند. صدور بخشنامه‌های متعدد در زنجیره فولاد که عموماً کارایی لازم را ندارند و برای مدت‌زمان طولانی نیز اجرائی نمی‌شوند، تنها به بار مشکلات زنجیره فولاد می‌افزایند و روند صعودی نرخ را تشدید می‌کند. یا به بیانی دیگر تولیدکنندگان با توجه به شرایط توصیف‌شده و تغییر مداوم قوانین، نسبت به آینده فعالیت خود نامطمئن هستند. بسیاری از تولیدکنندگان در چنین موقعیتی اقدام به خرید مواد اولیه بیش از نیاز می‌کنند که خود عامل رشد غیرمنطقی تقاضا و بر هم خوردن بازار است.

❑ **خرید فولاد یا سرمایه‌گذاری؟**

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با **سنت** و در خصوص تورم حاکم بر بازار فولاد گفت: رشد افسارگسیخته بهای فولاد و محصولات فولادی در سال‌های گذشته مورد توجه بوده است. تورم و روند روزافزون بهای دلار در بازار آزاد به‌عنوان محرک‌های اصلی صعود نرخ فولاد مطرح می‌شود. گویی در این شرایط نابسامان اقتصادی، فولاد نیز حکم کالای سرمایه‌ای به خود گرفته است. این در حالی است که فولاد نه کالای سرمایه‌ای بلکه محصولی مصرفی است که حتی به سبب حجم بالا، قابلیت انبارش قابل توجه را ندارد. باین‌وجود شرایط اقتصادی کشور در سال‌های گذشته به سمت و سویی رفته که حتی بازار فولاد را هم متأثر ساخته است. در این میان سیاست‌های نادرست مسئولان در وزارت صنعت، معدن و تجارت که عموماً باهدف تنظیم بازار فولاد اتخاذ می‌شود نیز نابسامانی‌های حاکم بر این بخش را تشدید می‌کند. در واقع نباید از یاد برد که میزان تولید فولاد کشور به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی و سهم صادراتی این محصول برآورد می‌شود، در نتیجه کنترل بهای این فلز دور از ذهن نیست. باین‌وجود راهکارهای ناکارآمد تنش حاکم بر بازار خریدوفروش فولاد را تشدید می‌کند.

❑ **چالشی اجتناب‌ناپذیر**

سعیدیان گفت: در طول دهه‌های اخیر تورم به چالشی جدایی‌ناپذیر در اقتصاد ما بدل شده و به تمام حوزه‌های صنعتی و اقتصادی و بازار خریدوفروش محصولات مختلف سرایت کرده است. روند روزافزون تورم در یکی دو سال گذشته شدت گرفته است. تاجایی که در هر جمعی سخن از تورم و آسیب‌های آن به میان می‌آید. این فعال صنعت فولاد افزود: روند روزافزون بهای فولاد و محصولات فولادی نیز یکی از مصادیق رشد افسارگسیخته تورم در اقتصاد ما است. رشد نرخ فولاد از دلایل متعددی نشأت می‌گیرد، در این میان نباید نسبت به سیاست‌گذاری غلط برای تنظیم بازار فولاد، غافل بود. میزان تولید فولاد در کشور ما در سال گذشته بالغ بر ۳۰ میلیون تن گزارش شده است. چنانچه ۱۰ میلیون تن از این محصول به بازارهای

این فعال صنعت فولاد گفت: با توجه به شرایط اقتصادی کشور، رغبت عمومی به خرید کالاهای سرمایه‌ای افزایش یافته است. از گذشته تاکنون، طلا، دلار، سکه و حتی خانه جزو کالاهای سرمایه‌ای بودند. با شدت گرفتن تورم کالایی همچون خودرو نیز که در تمام دنیا، حکم محصولی مصرفی دارد نیز در کشور ما جزو محصولات سرمایه‌ای قرار گرفت. اما این پایان کار نبود، چراکه با رشد روزافزون تورم، فولاد و محصولات فولادی نیز حکم کالای سرمایه‌ای را یافته‌اند. یعنی عده‌ای نه باهدف مصرف، بلکه با هدف سرمایه‌گذاری و جلوگیری از متضرر شدن، اقدام به خرید و انبار فولاد می‌کنند. شکل‌گیری تقاضای سرمایه‌ای برای خرید فولاد در نهایت مانع سروسامان بخشیدن به بازار این فلز استراتژیک است.

❑ **سودآوری حقیقی کم می‌شود**

این فعال صنعت فولاد گفت: تولید فرآیندی زنده و مستمر است. تولیدکننده باید به‌طور مستمر مواد اولیه خریداری کند و محصول نهایی خود را در بورس کالا به فروش برساند. همین استمرار فعالیت نیز زمینه اثرگذاری منفی تورم را بر عملکرد تولیدکنندگان فراهم می‌کند یا به بیان دیگر تولیدکنندگان در روند فعالیت خود از تورم عقب می‌مانند. در چنین شرایطی نیاز تولیدکنندگان به سرمایه در گردش هر روز بیش از قبل می‌شود. این نیاز روزافزون در سایه افت مداوم ارزش پول ملی پدید می‌آید و عملاً روند فعالیت تولیدکنندگان واقعی را به‌شدت متأثر می‌کند. تولیدکنندگان هزینه‌های مستمر و قابل توجهی اعم از هزینه انرژی، مواد اولیه، نیروی انسانی، استهلاک و... دارند. تولید فرآیندی مستمر و ادامه‌دار است. بدین ترتیب مشکلات یادشده بر این فرآیند تأثیر منفی خواهند داشت. باوجود تمام مشکلات یادشده سود بسیاری از شرکت‌های فعال در صنعت فولاد در پایان سال و در مقایسه با سال

گذشته مثبت گزارش شده است، باین‌وجود نباید نسبت به این سودسازی ریالی خوش‌بین بود؛ چراکه در موارد متعددی سود صنایع و تولیدکنندگان از تورم سالانه حاکم بر اقتصاد کمتر است. این سود واقعی نیست و حکایت از تورم روزافزون دارد. برخی از اقتصاددانان نیز از شرایط توصیف‌شده با عنوان ضرر پنهان یاد می‌کنند.

چنانچه خط تولید یک واحد یا کوره با ایراد و مشکل فنی روبه‌رو شود، تولیدکنندگان از پس جایگزینی آن بر نمی‌آیند و همین موضوع حکایت از عدم سوددهی و بازدهی منفی واقعی تولید در صنعت فولاد کشور دارد.

با توجه به مشکلات موردبحث انتظار می‌رود تصدی‌گری دولت در امور تولید کاسته شود. چنانچه دخالت دولت در امور تولید کاسته شود، بخش خصوصی راه خود را پیدا می‌کند. علاوه بر این دولت نیز می‌تواند توان خود را به سیاست‌گذاری صحیح و منطقی متمرکز کند. یعنی استراتژی حاکم بر عملکرد صنعت فولاد با کارشناسی تعیین تکلیف شود تا نتایج مثبت و کارآمدی حاصل شود.

سخن پایانی

سرمایه قابل توجهی به زنجیره فولاد کشور جذب شده و برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ هدف‌گذاری شده است. اما در حال حاضر مشکلات متعددی روند فعالیت در این زنجیره را تحت تأثیر منفی قرار می‌دهد و تورم یکی از همین چالش‌ها است. تا زمانی که مشکلات کلان حاکم بر زنجیره فولاد مرتفع نشود، نمی‌توان به بهبود عملکرد این زنجیره و تولید بر اساس اهداف توسعه‌ای امید داشت. در واقع با توجه به شرایط موجود، سرمایه‌گذاری قابل توجهی از دست خواهد رفت، بنابراین تجدیدنظر در سیاست‌گذاری و اصلاح شرایط موجود ضروری است.

صدرنشینی فولاد خوزستان در تامین نیازهای بازار فولاد ایران

دست برود. در صورتی که این محدودیت‌ها وجود نمی‌داشت، رکوردشکنی فولاد خوزستان در و خیره‌کننده‌تری به خود می‌گرفت.

شرکت فولاد خوزستان در ۹ ماهه نخست سال جاری لیدر بی‌بدیل بازار شمش فولادی و تختال کشور بوده است و با فاصله قابل توجه نسبت به رقیب، بالاترین سهم را در تامین نیازهای بازار داخلی به شمش و تختال داشته است. فولاد خوزستان در ۹ ماهه نخست سال ۱۴۰۲، ۱۰۴۱,۹۴۵ تن شمش فولادی در رینگ داخلی بورس کالا فروخته است و سهم ۱۹.۳ درصدی از کل حجم معاملات شمش فولادی را به خود اختصاص داده است. این شرکت تنها فولادساز ایرانی بوده که بیش از ۱ میلیون تن شمش فولادی در ۹ ماهه نخست امسال به بازار داخلی تزریق کرده و با فاصله قابل توجه نسبت به رقیب، بزرگ‌ترین تامین‌کننده بازار شمش فولاد خوزستان بزرگ‌ترین تامین‌کننده تامین‌کننده نیاز بازار داخلی به تختال نیز بوده است. این شرکت در ۹ ماهه نخست سال جاری، ۵۰۸ هزار تن تختال در رینگ داخلی بورس کالا به فروش رسانده است و سهم ۳۹.۴ درصدی از کل حجم معاملات تختال کشور داشته است. فولاد خوزستان، بالاتر از فولاد هرمزگان و فولاد مبارکه، رکورد تامین نیازهای نوردکاران داخلی به تختال را شکسته و تنها شرکت ایرانی بوده است که در ۹ ماهه نخست امسال، بیش از ۵۰۰ هزار تن تختال به بازار داخلی تزریق کرده است. فولاد خوزستان در حالی در بالاترین سطح ممکن به تامین نیازهای بازار داخلی پرداخته است که در تابستان امسال نسبت به سایر فولادسازان با محدودیت‌های برقی بیشتری روبه‌رو بوده و این محدودیت‌ها باعث شد تا ۵۴۰ هزار تن از تولید برنامه‌ریزی‌شده این شرکت از

10 days before the event

۱۰ روز مانده به برگزاری

۱۴۰۲

سومین کنفرانس بین‌المللی فولادسازی و ریخته‌گری مداوم

3rd International Conference on Steelmaking & Continuous Casting (ICSC2024)

۳ و ۴ بهمن ماه ۱۴۰۲

هرمزگان، بندرعباس، شرکت فولاد هرمزگان

محورهای کنفرانس

- ❖ فرآیندهای کوره فوس الکتریکی
- ❖ فرآیندهای متالورژی ثانویه
- ❖ ریخته‌گری و انجام محصولات ریخته‌گری مداوم
- ❖ بازیافت حرارت
- ❖ افزایش بهره‌وری و بهینه‌سازی فرآیندهای فولادسازی و ریخته‌گری مداوم
- ❖ شبیه‌سازی و کنترل فرآیندها
- ❖ انقلاب صنعتی چهارم
- ❖ تکنولوژی‌های نوظهور در فولادسازی و ریخته‌گری مداوم
- ❖ محیط زیست و پایداری

وبسایت: www.hosco.ir

ایمیل: icsc@hosco.ir

شماره دبیرخانه: ۰۲۶-۳۱۰۱۶۰۰۲

آدرس دبیرخانه: بندرعباس، پارک علم و فناوری هرمزگان، طبقه ۶

کسب اطلاعات بیشتر: ۰۹۳۷۷۳۱۷۳۹۷

آگهی مناقصه عمومی تجدید شده (نوبت دوم) شماره ۴۱/۱۴۰۲/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "انجام خدمات مشاوره جهت طراحی سیستم‌های اعلام و اطفاء حریق اتوماتیک پست‌های برق شماره ۱۳ و ۱۸ کارخانه تغلیظ" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به مشاور واجد شرایط، واگذار نماید. لذا مناقصه‌ای می‌تواند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEGEJIR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تامین‌کننده کان دالود نماید. آخرین مهلت تحویل پاکت ساعت ۱۴:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۸ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۳ مقرر شده است و حضور در آن الزامی می‌باشد؛ شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یاد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

کاهش تورم، راهکار تداوم تولید

هوشنگ گودرزی
فعال صنعت آلومینیوم

هر اقتصاد سالمی به درجه ثابتی از تورم نیاز دارد، اما این شاخصه در اقتصاد ایران به قدری شدت گرفته که به چالشی دائمی و غیرقابل انکار برای صنایع و تولیدکنندگان بدل شده است. اثرگذاری منفی این تورم افسارگسیخته بر عملکرد صنایع مختلف غیرقابل انکار است. اما این تاثیر منفی در برخی صنایع به مراتب جدی تر نمایان می شود و عملا سودآوری و تداوم فعالیت آنها را با اماواگر روبه رو می کند. به عنوان مثال، صنایع پایین دستی آلومینیوم کشور که محصولات خود را بر اساس هزینه تمام شده تولید و طبق قراردادهای میان مدت به فروش می رسانند، از این شرایط بیشتر متضرر خواهند شد. این تولیدکنندگان عملا امکانی برای برنامه ریزی تولید و فروش ندارند. تحمیل خسارت مداوم به صنایع خطر توقف تولید آنها را افزایش می دهد و لطمات جبران ناپذیری را به اقتصاد تحمیل می کند، بنابراین از سیاست گذاران انتظار می رود ضمن درک شرایط برای اصلاح این موقعیت حساس اقتصادی در کشور برنامه ریزی کنند.

تولید آلومینیوم در رده صنایع استراتژیک کشور قرار دارد که در دهه های اخیر و با اتکا به ذخایر غنی انرژی در کشور توسعه یافته است. البته چالش های متعددی در روند توسعه این صنعت وجود داشته است. بدین ترتیب شاهد هستیم که صنعت آلومینیوم در ایران از اهداف توسعه ای خود عقب مانده است.

به دنبال هدف گذاری برای توسعه تولید آلومینیوم در واحدهای بالادستی، بخش خصوصی اقدام به ایجاد صنایع پایین دستی آلومینیوم کرد. این واحدها از حمایت های دولتی برخوردار نیستند و در نتیجه چالش های جدی تری فعالیت و سودآوری آنها را تهدید می کند. این چالش ها را در ۲ دسته عمومی و اختصاصی می توان بررسی کرد. منظور از چالش های عمومی مشکلاتی هستند که کل اقتصاد ما را تحت تاثیر قرار داده و صنعت آلومینیوم نیز از آن بی بهره نمانده و تورم یکی از بزرگ ترین چالش هایی است که اقتصاد ایران را در دهه های اخیر تهدید کرده است. چالشی که هر روز بزرگ تر می شود و روند تولید در صنایع را با مشکلاتی روبه رو می کند.

تورم یکی از مباحث مهم در اقتصاد کلان است که فارغ از دلایل به وجود آورنده آن، می تواند تاثیر قابل توجهی بر سطح زندگی تمامی افراد در یک اقتصاد و همچنین تمامی کسب و کارها داشته باشد. علاوه بر این، باید تاکید کرد که تورم یکی از شاخص های اقتصادی موثر بر عملکرد صنایع است، تا جایی که می توان این طور ادعا کرد که عملکرد صنایع تابعی از تورم است.

روند صعودی تورم در اقتصاد ایران در سال های اخیر شتاب افکارگسیخته ای به خود گرفته، تا جایی که می توان ادعا کرد اقتصاد ما با ابرتورم روبه رو است. همین افزایش بیش از انتظار تورم نیز فعالیت تولیدکنندگان را با فشار و مشکلات مضاعفی روبه رو کرده و نرخ نهایی یک محصول تابعی از هزینه های تمام شده تولید آن است. با توجه به روند رو به رشد تورم شاهد افزایش هزینه تمام شده تولید و بهای نهایی فروش آن خواهیم بود. در چنین شرایطی، تولیدکنندگان امکان برنامه ریزی برای فروش محصولات خود با قیمتی ثابت به خریداران را نخواهند داشت. بدین ترتیب، فرایند خریدوفروش این فعالان صنعتی مختل می شود. چالش یادشده در قراردادهای صادراتی که عموما بلندمدت تر هستند، جلوه بیشتری می یابد.

این دست تغییرات مداوم یا به ضرر تولیدکننده منتهی می شود یا از اعتبار وی در بازار بین المللی می کاهد. در ادامه باید خاطر نشان کرد که فروش یک محصول با نرخ مناسب و کسب سودآوری منطقی لازمه تداوم تولید است، در شرایطی که روند فروش و سودآوری یک واحد تولیدی تحت تاثیر تورم با اختلال روبه رو شود، روند تولید آن نیز از این شرایط متاثر خواهد شد. همان طور که پیش تر هم اشاره شد، تولید آلومینیوم در رده صنایعی است که تورم کشور ما به سبب منابع غنی انرژی مورد توجه قرار گرفته و توسعه یافته است. تولید این فلز نقره ای رنگ نیز همچون سایر صنایع، با مشکلات متعددی روبه رو است. این چالش ها برای تولیدکنندگان محصولات نهایی و صنایع پایین دستی آلومینیوم به مراتب جدی تر هستند. تورم به عنوان یکی از چالش های کلان اقتصادی عملکرد صنایع پایین دستی آلومینیوم را به مراتب جدی تر تحت تاثیر منفی قرار می دهد. در موارد متعددی، تولیدکنندگان صنایع پایین دستی برای تولید یک محصول با تناژ عمده و نرخ مشخص سفارش می گیرند. اما در فرایند خرید مواد اولیه با رشد بهای این محصولات در سایه تورم بی حساب و کتاب روبه رو می شوند و عملا تولید و فروش آنها از شرایط سوددهی خارج می شود. توجه به این نکته ضروری به نظر می رسد که در بسیاری از صنایع، هزینه تامین مواد اولیه قابل توجه است و از اثرگذاری غیرقابل انکاری بر تولید برخوردار است. در نتیجه نوسانات بهای مواد اولیه نهایتا به ضرر تولیدکنندگان تمام خواهد شد. امکان پیش بینی آینده و قیمت ها و برنامه ریزی برای تولید و فروش، یکی از خواسته های اولیه و اساسی هر تولیدکننده ای است. اما

با توجه به رشد روزافزون تورم در اقتصاد ما، عملا دورنمای قیمت ها روشن نیست و بسیاری از صنایع نمی توانند برای تداوم فعالیت خود برنامه ریزی کنند. در چنین شرایطی، تولید با چالش های جدی روبه رو خواهد شد. بی شک مشکلات موربدیج به قدری جدی هستند که مانع حضور هر سرمایه گذار جدیدی در این کشور خواهند شد.

بیماری مزمن اقتصاد ایران رمق معادن را گرفت

عکس: آیدا فریدی

برای تحقق این هدف به کار بسته نشده و تولید در حوزه های مختلف از جمله در بخش معدن نیز تحت تاثیر این بیماری مزمن قرار گرفته است. با توجه به روند فزاینده و غیرقابل باور تورم در ماه های گذشته، هزینه های تولید به شدت افزایش یافته است. با نظر به سیاست های دولت در کنترل نرخ محصولات معدنی یا صنایع معدنی، بهای فروش این محصولات همپای رشد هزینه تولید افزایش نیافته است. تولیدکنندگان و فعالان بخش معدن و صنایع معدنی نیز، ناچار به تحمل خسارت های ناشی از شوک های تورمی و سیاست

برای تحقق این هدف به کار بسته نشده و تولید در حوزه های مختلف از جمله در بخش معدن نیز تحت تاثیر این بیماری مزمن قرار گرفته است. با توجه به روند فزاینده و غیرقابل باور تورم در ماه های گذشته، هزینه های تولید به شدت افزایش یافته است. با نظر به سیاست های دولت در کنترل نرخ محصولات معدنی یا صنایع معدنی، بهای فروش این محصولات همپای رشد هزینه تولید افزایش نیافته است. تولیدکنندگان و فعالان بخش معدن و صنایع معدنی نیز، ناچار به تحمل خسارت های ناشی از شوک های تورمی و سیاست

کامران وکیل، فعال بخش معدنی در گفت و گو با **سازمان** اظهار کرد: استانداردهای ثابتی بر روند ساخت یک محصول در دنیا حاکم است. همه فعالان صنعتی به دنبال آن هستند تا محصولی را با نرخ پایین تر و کیفیت مشابه استانداردهای جهانی و حتی بالاتر، تولید کنند. چنین محصولی از امکان رقابت در بازار جهانی برخوردار خواهد بود. ساخت یک محصول با ویژگی های یادشده در سطح جهانی با عنوان تولید یاد می شود، اما چنانچه صنعتگری یک محصول را خارج از این چارچوب بسازد، دیگر نمی توان نام تولید را بر آن نهاد. در واقع اتلاف منابع در دست ترین واژه برای اطلاق به روند ساخت یک محصول خارج از نرم و استانداردهای جهانی است. نتیجه اتلاف منابع در بلندمدت در قالب کاهش ارزش پول ملی، فقر، افت رفاه اجتماعی، مهاجرت نیروی کار و متخصص نمایان می شود و در نهایت به فروپاشی اقتصادی منجر خواهد شد.

بحران تورم و اقتصاد ناکارآمد

ارزش پول ملی و فروپاشی اقتصادی خواهیم بود. **فردا از کاهش ارزش پول ملی** وکیل گفت: باتوجه به تورمی که در اقتصاد شاهد آن هستیم، هر ساله از ارزش پول ملی ما کاسته شده است. بدون تردید هیچ سرمایه گذار خارجی حاضر به سرمایه گذاری در چنین شرایطی نخواهد بود؛ چراکه در این موقعیت عملا امکانی برای برنامه ریزی وجود ندارد و دورنمای عملکرد صنایع و میزان سودآوری آنها روشن و شفاف نیست، بنابراین نخستین آفت این تورم افسارگسیخته، کاهش ورود سرمایه های خارجی به ایران است.

بحران تورم و اقتصاد ناکارآمد

ارزش پول ملی و فروپاشی اقتصادی خواهیم بود. **فردا از کاهش ارزش پول ملی** وکیل گفت: باتوجه به تورمی که در اقتصاد شاهد آن هستیم، هر ساله از ارزش پول ملی ما کاسته شده است. بدون تردید هیچ سرمایه گذار خارجی حاضر به سرمایه گذاری در چنین شرایطی نخواهد بود؛ چراکه در این موقعیت عملا امکانی برای برنامه ریزی وجود ندارد و دورنمای عملکرد صنایع و میزان سودآوری آنها روشن و شفاف نیست، بنابراین نخستین آفت این تورم افسارگسیخته، کاهش ورود سرمایه های خارجی به ایران است.

پول ملی، میزان صادراتش را افزایش داده است. به بیان دیگر، این کشور از تورم به عنوان اهرمی برای فتح بازارهای جهانی بهره می گیرد. شرایط تولید در چین با توجه به سیاست های اقتصادی این کشور به قدری جذاب است که حتی شرکت های بزرگ امریکایی نیز واحدهای تولیدی خود را به این کشور منتقل می کنند.

وکیل افزود: از تورم می توان به عنوان ابزاری برای توسعه اقتصادی کشورها بهره گرفت، اما از این اهرم در شرایطی می توان بهره گرفت که امکان تولید کالایی کارآمد با نرخ مناسب و قابل رقابت در بازار جهانی، در یک کشور وجود داشته باشد، اما چنین شرایطی در کشور ما مهیا نیست. عموما زیرساخت تولید هیچ کالای رقابت پذیری را نداریم. محصولات تولید شده در ایران از منظر کیفیت، نوآوری، هزینه تولید و... قابلیت رقابت در بازار جهانی را ندارند، بنابراین تورم در قالب آفت اقتصادی در کشور ما نمایان می شود.

وی گفت: در واقع باید این طور ادعا کرد که تورم چین و ترکیه خودخواسته است که به جذب سرمایه در این کشورها منتهی می شود و افزایش صادرات را در این کشورها رقم می زند، اما تورم ما ناخواسته است و از سیاست های غلط اقتصادی در طول سال های گذشته نشأت می گیرد. در چنین شرایطی بیم ابرتورم و ورنزولایی شدن در اقتصاد ایران وجود دارد.

حسابرسی های مالی مورد توجه قرار نمی گیرد یا به بیان دیگر این صنایع در موقعیت کنونی، توان افزایش سرمایه، افزایش تولید و بهبود عملکرد خود را ندارند. این صنایع نمی توانند باتوجه به تورم های کنونی، اقدام به اجرای طرح های توسعه ای کنند، در نتیجه نباید به سوددهی این صنایع دل بست. این سوددهی ها کاذب است و شاخص های مهمی در احتساب آنها نادیده انگاشته شده است. وی افزود: علاوه بر این، بسیاری از واحدهای فعال در بخش معدن و صنایع معدنی، حتی روی کاغذ نیز سودده نیستند، باین وجود در سخت ترین شرایط به فعالیت خود ادامه می دهند. این تورم افسارگسیخته از عملکرد دولت ناشی می شود، باین وجود ما برای رفع این دست مشکلات، دل به کمک دولت نبسته ایم. مهم ترین کمک دولت به فعالان صنعتی و اقتصادی، کاهش دخالت در امور تولید است. اما در طول سال های گذشته نه تنها این خواسته محقق نشده است، بلکه شاهد دخالت دولت در حوزه قیمت گذاری، عرضه و تقاضای محصولات، واردات، صادرات و... هستیم. بسیاری از سیاست های اتخاذ شده توسط مسئولان دولتی ناکارآمد هستند و در روند اتخاذ آنها، شرایط تولید عملا نادیده انگاشته شده است. همین سیاست گذاری اشتباه دولت و وضع قوانین خلق الساعه نیز روند فعالیت تولیدکنندگان را دشوار ساخته است. چنانچه بهبود شرایط تولید به عنوان شاخصه موثر در اوضاع اقتصادی مورد توجه سیاست گذاران است، انتظار می رود از دخالت مستقیم در امور تولید صرف نظر کنند.

تحمیل خسارت به معدن و صنایع معدنی

صادرات و... روند فعالیت تولیدکنندگان را دشوار و هزینه بر کرده است. تغییرات مداوم در سیاست گذاری مسئولان دولتی عملا امکان تولید طبق برنامه ای مدون و از پیش تعیین شده را سلب می کند. **تولید در آستانه توقف** صمدی با اشاره به مشکلات حاکم بر بخش معدن گفت: علاوه بر این، نرخ فروش محصولات معدنی همپای تورم افزایش نمی یابد. بدین ترتیب، بسیاری از معادن کوچک و متوسط یا تولیدکنندگان کوچک صنایع معدنی در محدوده زبان قرار گرفته اند. بسیاری از این واحدها باتوجه به مشکلات یادشده، توان تولید با حد اکثر ظرفیت را از دست داده و تنها به حفظ بقا با شرایط دشوار محدود شده اند. وی افزود: از آنجا که دولت نیز با مشکلات اقتصادی دست و پهنجه نرم می کند و با کمبود درآمد روبه رو است، تلاش می کند تا بخشی از کمبود درآمد خود را با تکیه بر ظرفیت های معدنی مرتفع کند. بدین ترتیب شاهد رشد قابل توجه حقوق دولتی معادن در سال های اخیر بوده ایم. در واقع دولت به حقوق دولتی معادن به چشم درآمد نگریسته است. همین موضوع نیز هزینه فعالان بخش معدن را فراتر از انتظارها افزایش داده است.

سعيد صمدی، فعال صنعت زغال سنگ در گفت و گو با **سازمان** اظهار کرد: کاهش مداوم ارزش پول ملی چالشی است که به طور مستمر در طول دهه های گذشته در کشور ما عملکرد صنایع را تحت تاثیر منفی قرار داده است. روند افت ارزش پول ملی یا رشد تورم در یکی، دو سال گذشته شتاب قابل توجهی به خود گرفته و در چنین موقعیتی، هزینه فعالیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن نیز افزایش یافته است. البته بهای فروش مواد معدنی در بازار جهانی نیز در این بازه زمانی رو به رشد گذاشته، اما این رشد به پای تورم حاکم بر اقتصاد ما نمی رسد.

سود غیرواقعی

این فعال معدنی گفت: با وجودی که تورم حاکم بر اقتصاد ایران از سیاست گذاری اشتباه دولت ها در طول دهه اخیر و ناکارآمدی آنها نشأت گرفته و عملکرد صنایع را تحت تاثیر منفی قرار داده، عملکرد دولت نه تنها از تولیدکنندگان حمایت نمی کند، بلکه مشکلات حاکم بر بخش تولید را بیش از پیش شدت می بخشد. به عنوان مثال، سیاست گذاری دولت در حوزه محصولات فلزی از جمله اصرار به تداوم استراتژی قیمت گذاری دستوری، مقررات سختگیرانه در حوزه روشنی را پشت سر نمی گذارند.

این فعال معدنی گفت: با وجودی که تورم حاکم بر اقتصاد ایران از سیاست گذاری اشتباه دولت ها در طول دهه اخیر و ناکارآمدی آنها نشأت گرفته و عملکرد صنایع را تحت تاثیر منفی قرار داده، عملکرد دولت نه تنها از تولیدکنندگان حمایت نمی کند، بلکه مشکلات حاکم بر بخش تولید را بیش از پیش شدت می بخشد. به عنوان مثال، سیاست گذاری دولت در حوزه محصولات فلزی از جمله اصرار به تداوم استراتژی قیمت گذاری دستوری، مقررات سختگیرانه در حوزه روشنی را پشت سر نمی گذارند.

سخن پایانی

توجه به این نکته ضروری بد نظر می رسد که فعالیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن زمانبر هستند. این دست فعالیت ها با گذر زمان نتیجه می دهند و نباید به سوددهی آنها در مدت زمان محدودی امید داشت، بنابراین می توان این طور ادعا کرد که فعالیت در بخش معدن بیش از

توجه به این نکته ضروری بد نظر می رسد که فعالیت در بخش

توجه به این نکته ضروری بد نظر می رسد که فعالیت در بخش معدن و صنایع وابسته به آن زمانبر هستند. این دست فعالیت ها با گذر زمان نتیجه می دهند و نباید به سوددهی آنها در مدت زمان محدودی امید داشت، بنابراین می توان این طور ادعا کرد که فعالیت در بخش معدن بیش از

مرصیه احقانی
editor@smtnews.ir

هر سال از ارزش پول ملی ما کاسته می شود و در نتیجه هیچ سرمایه گذار خارجی حاضر به سرمایه گذاری در چنین شرایطی نخواهد بود

نرخ فروش محصولات معدنی همپای تورم افزایش بدین ترتیب بسیاری از معادن کوچک و متوسط یا تولیدکنندگان صنایع معدنی در محدوده زبان قرار گرفته اند

کدام کشورها بیشترین نرخ تورم را دارند؟

GEMSTONE

IRANGEMEX

اولین نمایشگاه بین‌المللی گهرسنگها ماشین‌آلات، تجهیزات و صنایع وابسته

۱۲ لغایت ۱۵ اسفندماه ۱۴۰۲ ساعت بازدید ۹ الی ۱۶

محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران ستاد برگزاری: شرکت رستاک پادویژن ۰۲۱-۸۸۳۴۶۴۵۵-۷

The 1st International Exhibition of GEMSTONE Machinery, Equipment & Related Industries 02-05 March, 2024 Opening Hours: 09-16 Tehran International Permanent Fairground Organizer: Rastak Padvision Co.+982188346455-7 www.rastak-expo.com gemiran@rastak-expo.com

+98 912 029 5792 +98 938 029 5792

«آگهی مناقصه عمومی» شماره ۱۴۰۲۰۶۶

شرکت سنگ آهن گهرزمین در نظر دارد «طراحی، تهیه مصالح و تجهیزات به همراه اجرای فونداسیون، ساختمان و تاسیسات ساختمانی، مرکز معلولین بهزیستی شهرستان سیرجان» را با مشخصات مندرج در اسناد مناقصه از طریق برگزاری مناقصه عمومی و به صورت یک مرحله‌ای (همراه با ارزیابی کیفی) به شرکتها و پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

لذا از شرکت‌های توانمند در این حوزه جهت دریافت اسناد، از تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ لغایت ۱۴۰۲/۱۰/۲۴ دعوت بعمل می‌آید.

محل دریافت و تحویل اسناد مناقصه: سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده شیراز، شرکت سنگ آهن گهرزمین

جهت کسب اطلاعات بیشتر و دریافت اسناد مناقصه به سایت شرکت سنگ آهن گهرزمین با آدرس WWW.GOHAZAMIN.COM مراجعه یا با شماره ۰۹۱۳۳۳۰۹۶۶۴ آقای نیکبخت تماس حاصل نمایید.

شرکت سنگ آهن گهرزمین

اصلاحیه آگهی مناقصه عمومی (شماره ۱۴۰۲/۱۷)

(شماره مناقصه در سامانه: ۲۰۰۲۰۹۱۳۱۴۰۰۰۰۲۶)

پیرو آگهی مناقصه عمومی منتشر شده در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۳ و ۱۴۰۲/۱۰/۲۰ در این روزنامه مربوط به شهرداری کهریزک در خصوص پروژه اجرای لکه گیری آسفالت سطح شهر، بدینوسیله به اطلاع می‌رساند زمان انتشار فراخوان مناقصه در سامانه ستاد از ساعت ۰۸:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ بوده و دریافت اسناد از ساعت مذکور امکان پذیر گردید. مابقی مفاد آگهی فوق الذکر بدون تغییر و به قوت خود باقی می‌باشد.

علی کلهر - شهردار کهریزک

آگهی موضوع ماده ۳ و ماده ۱۳ آیین نامه تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نظر به دستور مواد ۳ و ۱۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰ املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده ۳ قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی آمل مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

■ املاک متقاضیان واقع در بخش سه ثبت آمل - دهستان دشت سر ۱۳- اصلی (قریه بوران و سالارمحله)

۳۶۳۶۳ فرعی از ۱۳۸۴ فرعی دولت جمهوری اسلامی ایران با نمایندگی وزارت آموزش و پرورش استان مازندران دبیرستان (دخترانه) نمونه دولتی مرحوم یوسف بلوری در ششدانگ یک قطعه زمین با ساختمان اجدادی با کاربری آموزشی به مساحت ۱۸۲۲.۷۲ مترمربع شرط ضمن عقد: متقاضی حق تغییر کاربری و حق تغییر نام و حق فروش ملک مورد تقاضا به غیر را ندارد. هبه شده از مالک رسمی مرحوم یوسف بلوری. لذا به موجب ماده ۳- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳- آیین نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق روزنامه محلی و کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی در روستاها از طریق الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض میادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موقوف به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت میادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آیین نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلاً اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۱/۰۷ حسن صالحی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک آمل

در بررسی ۱۴۰۲ از تورم کالاهای خوراکی در سال ۱۴۰۲ نمایان شد

دولت در مهار تورم مردود شد

مهار تورم در هفتاد خوان

حدود ۱۰ ماه از سال ۱۴۰۲ که با شعار «مهار تورم و رشد تولید» آغاز شد، می گذرد و چیزی به پایان آن نمانده است. حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی به مناسبت آغاز سال ۱۴۰۲ هجری شمسی، با تبریک عید نوروز به آحاد ملت ایران و همه ملت‌هایی که نوروز را گرامی می‌دارند، مهم‌ترین مسئله کشور در سال گذشته را اقتصاد و معیشت مردم دانستند و با تاکید بر اینکه امسال نیز اقتصاد، مسئله اصلی کشور است، شعار سال ۱۴۰۲ را «مهار تورم و رشد تولید» اعلام کردند. این شعار از جمله مطالبات دائمی رهبری است که در سال‌های گذشته نیز به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به آنها اشاره کرده‌اند، اما انتخاب آن برای امسال به دلایل متعدد و شرایط و اوضاع ویژه کشور نشان‌دهنده اولویت‌دار شدن آن است. به عقیده کارشناسان این شعار باید با برنامه‌های اجرایی و عینی همراه باشد؛ در غیر این صورت وضعیت اقتصادی سال ۱۴۰۲ اگر بدتر از سال ۱۴۰۱ نباشد، بهتر نخواهد بود.

حال فرصتی دوماهه باقی است تا میزان تحقق شعار سال توسط دولت سیزدهم مورد بررسی دقیق قرار گیرد، با این حال با آمارهای موجود نیز می‌توان عملکرد دولت را در تحقق شعار سال بررسی کرد.

کیمیملکی
editor@smtnews.ir

آرزوها بیان می‌شود

کیمیملکی: آدم‌های اینجا مدت‌هاست که با واژه «نداری» خو گرفته‌اند و طعم فقر را به خوبی حس کرده‌اند. تغییر قیمت‌های روزانه به امری عادی تبدیل شده و دیگر هیچ‌کس را متعجب نمی‌کند. مرکز آمار ایران پس از وقفای طولانی، سرانجام جزئیات نرخ تورم فروردین ۱۴۰۲ را منتشر کرد که نشان می‌دهد در این ماه تورم نقطه به نقطه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها ۷۸.۵٪ و برای گروه خوراکی‌ها ۸۰.۲٪ درصد بوده است. حال ما مانده‌ایم و سفره‌هایی خالی و سرنوشتی نامعلوم برای سال ۱۴۰۲! این در حالی است که در برنامه توسعه هفتم تاکید شده متوسط نرخ تورم به ۱۹.۷٪ درصد و نرخ تورم کلی در پایان برنامه به ۹.۵٪ درصد برسد. با توجه به نرخ تورم اعلام‌شده برای امسال این موضوع انقدر رویایی است که حتی کاری از چوب جادوی قصه‌ها نیز بر نمی‌آید و باز هم ما مانده‌ایم و امیدها! این در حالی است که گاهی در برنامه‌ریزی‌های کلان هدف‌گذاری‌هایی می‌شود که کارشناسان آن را بیشتر به آرزوهایی محال شبیه می‌دانند، زیرا یکی از الزامات تحقق اهداف کوتاه‌مدت، داشتن نگاهی بلندمدت است. در اصل باید ابتدا برنامه‌ریزی مناسب برای اهداف تعیین‌شده داشت تا به واسطه آن برنامه‌ریزی‌ها از اهداف کوتاه‌مدت به اهداف بلندمدت دست یافت. همچنین قبل از هدف‌گذاری لازم است اطلاعات جامع و کاملی از وضعیت موجود به دست آورد تا به واسطه آن هدفی محقق‌شدنی را تعیین کرد. در کل آنچه

مشخص است این است که با آمارهای غلط و شعارهای تکراری نمی‌توان به هیچ هدفی دست پیدا کرد. به‌منظور بررسی بیشتر تاثیر آمارهای غلط و شعارهای تکراری بر شرایط اقتصادی با مرضی افقه، کارشناس اقتصاد به گفت‌وگو نشست که در ادامه می‌خوانید.

نظر شما درباره وعده کاهش نرخ تورم تا کانال ۹ درصد برای سال ۱۴۰۶ چیست؟

تحقق این هدف به دو دلیل امکان‌پذیر نیست؛ هیچ تحولی در راستای رفع موانع ساختاری در داخل کشور رخ نداد و وضعیت ما در زمینه تحریم نیز تغییری نکرده است. بر همین اساس هیچ نشانه مثبتی دیده نمی‌شود.

متأسفانه در شرایط بد اقتصادی آرزوهایی را بیان می‌کنند که هیچ امیدی به تحقق آنها نیست. همین که شرایط را بدتر از اکنون نکنند، نوعی موفقیت برای دولت فعلی محسوب می‌شود. تورم امروز نتیجه تصمیمات عجیب همین افراد است که دولت را تشویق به حذف ارز ترجیحی با بدترین شکل مدیریتی کردند. قول بزرگ دادند و از انجام وعده سر باز زدند و در نهایت این اتفاقات رخ داده است.

پیش‌بینی شما از اوضاع اقتصادی و تامین معیشت تا پایان سال ۱۴۰۲ چیست؟

ممکن است امسال باز هم سفره‌ها کوچک‌تر از قبل شود. با وضعیت اقتصادی فعلی، اگر تحریم‌ها کنار نرود و تغییراتی اساسی در روند تولید ملی و افزایش رفاه ایجاد نشود، بعید است گشایشی در معیشت صورت گیرد. اگر روند حاکم ادامه یابد، احتمالاً نارضایتی‌های عمیقی را در جامعه شاهد خواهیم بود.

دلیل اصلی تورم چیست؟

بخش قابل توجهی از دلیل تورم به عرضه بازمی‌گردد، زیرا به دلایل تحریم‌ها و ناکارآمدی ساختارهای داخلی، تولید ملی رشدی متناسب با نیازهای جامعه نداشته و کمتر از میزان تقاضای موجود در جامعه است. از سوی دیگر از آنجایی که پیش‌تر درآمدهای نفتی وجود داشت، بخشی از تقاضایی که در داخل تولید نمی‌شد از طریق واردات تامین می‌شد که به دنبال شدت گرفتن تحریم‌ها، میزان تولید و واردات کاهش یافت. در نتیجه بخش قابل توجهی از نیازها و تقاضاهای محقق‌نشده‌ای وجود دارد که بستر تورم را فراهم می‌کند. نقدینگی بالا خود ریشه در کسری بودجه دارد و کسری بودجه نیز ناشی از انبوه هزینه‌هایی است که به طرق مختلفی به دولت تحمیل می‌شود.

ردیف‌های مزاد بودجه‌ای که هیچ کمکی به تولید ملی و رشد اقتصادی نمی‌کنند، باعث ایجاد کسری بودجه، افزایش تورم و نقدینگی می‌شوند. یکی دیگر از مسائلی که در افزایش تورم تاثیرگذار است و باید برای مهار آن مورد توجه قرار گیرد بحث عدم شایسته‌سالاری است.

وقتی افرادی که در بخش‌های مختلف از رئیس تا پایین‌ترین رده مشغول کار هستند به میزانی که از بودجه کشور ارتزاق می‌کنند برای تولید ملی و رشد اقتصادی کارآمدی نداشته باشند، شاهد کسری بودجه و افزایش تورم خواهیم بود. واقعیت این است که دولت تجربه چندانی ندارد. در این دولت شاهد حضور افرادی هستیم که اصلاً دارای اداری، اجرایی، بروکراسی و مدیریتی ندارند.

چه راهکارهایی برای مهار تورم وجود دارد؟

باید هزینه‌های زائد بودجه ازسوی دولت حذف یا مشکل تحریم برطرف شود، زیرا در پی رفع مشکل تحریم، دوباره درآمدهای نفتی به کشور سرازیر و مانع از نمایان شدن هزینه‌های زائد به‌عنوان فاکتوری مشکل‌زا می‌شود. پس حتی با جاری شدن درآمدهای نفتی همچنان بودجه، ناکارآمدی خواهد داشت و کسری بودجه زمین به‌محض تحریم دوباره و کاهش نرخ نفت، خود را نمایان می‌کند.

وعده‌هایی که هیچ‌گاه محقق نشد

برنامه عملیاتی کاهش شکاف سرمایه‌گذاری مورد نیاز، اقدامات بانک مرکزی به‌منظور اجرای فرآیند حل و فصل برای بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی قرار گرفته در طبقه ناسالم و غیرقابل بازسازی، اقدامات بانک مرکزی به‌منظور بهبود نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها و موسسات مالی اعتباری غیربانکی، اقدامات وزارت اقتصاد برای افزایش سرمایه بانک‌ها از جمله اقدامات انجام‌شده در راستای برنامه مهار تورم و رشد تولید است. از دیگر اقدامات برنامه مهار تورم و رشد تولید دولت می‌توان به اقدامات بانک مرکزی به‌منظور کنترل ماهانه ترانزاکشن بانک‌ها و اصلاح سقف تسهیلات، اقدامات بانک مرکزی به‌منظور تدوین دستورالعمل و اعطای مجوز به بانک‌ها برای انتشار اوراق، تسهیل دسترسی عموم جامعه به تسهیلات بانکی، برنامه مدیریت پایه پولی، شناسایی پروژه‌های دارای بازدهی و ارزآوری، اصلاح ساز کارهای گمرکی و برنامه جذب منابع سرمایه‌گذاری خارجی اشاره کرد. این گزارش‌ها آخرین باری بود که دولت سیزدهم سعی کرد در آن از اقدامات صورت‌گرفته برای تحقق شعار سال صحبت کند.

گرفته است؟
باتوجه به وعده‌های رئیس جمهوری که هیچ یک محقق نشد، بد نیست سراغ اقدامات دولت سیزدهم برای تحقق شعار سال ۱۴۰۲ برویم.
گفتنی است تیر ۱۴۰۲ در ششمین جلسه شورای اقتصاد امسال گزارشی از عملکرد ۳ ماهه دستگاه‌های اجرایی مختلف در راستای مصوبه تحقق شعار امسال شامل تحلیل وضعیت شاخص‌های کلی اقتصاد، آخرین وضعیت تورم در ۳ ماه نخست سال به‌ویژه کاهش تورم نقطه به نقطه نسبت به مدت مشابه سال قبل، نرخ رشد هدف و عملکرد نقدینگی در چارچوب برنامه پولی سال ۱۴۰۲ و تحولات نرخ رشد دوازده‌ماهه نقدینگی ارائه شد.
در این جلسه اهم اقدامات انجام‌شده نوزده‌بندی در زمینه مهار تورم و رشد تولید و تنظیم برنامه جامع تامین مالی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی تشریح شد. میزان سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای تحقق رشد اقتصادی هدف‌گذاری شده و ظرفیت تامین مالی کشور،

در ابتدا بهتر است سری به چند وعده رئیس‌جمهوری پیش از انتخابات بزنیم.
یکی از شعارها، رساندن تورم به نصف میزان فعلی و پس از آن، تک‌رقمی کردن تورم بود که براساس آن سری به آمار تورم سال ۱۴۰۰ می‌زنیم. براساس آمارهای مرکز آمار تورم سالانه سال ۱۴۰۰، حدود ۲۰.۲٪ بود و تورم سالانه سال ۱۳۹۹ نیز ۲۶.۴٪ درصد. شعار بعدی دولت سیزدهم، رفع وابستگی کالاهای اساسی و سفره مردم به نرخ ارز بود، اما گزارش‌ها حاکی از آن است که در طول این مدت، قیمت‌ها به دلیل گرانی نرخ دلار روند افزایشی عجیبی به‌خود گرفته‌اند.

شعار بعدی، متناسب‌سازی حقوق مردم با تورم بود. این در حالی است که به‌تازگی عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: افزایش ۱۸ درصدی حقوق کارمندان دولت در سن نیست، زیرا براساس قانون نظام جامع تأمین اجتماعی میزان افزایش حقوق باید مطابق با تورم باشد. مگر تورم ۱۸ درصد است که دولت میزان افزایش حقوق کارمندان را ۱۸ درصد در نظر

نگاه وزیر اقتصاد به تورم

می‌رسد اسفند را با تورمی حدود ۴۰ درصد به پایان می‌بریم. احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی-آذر ۱۴۰۲: تورم کالاها در ۸ ماهه امسال با ۲ سال قبل کاهش شده و نوید می‌دهد روند متفاوتی از سیاست‌های کنترل تورم را تجربه می‌کنیم. دولت سعی کرده به موتورهای تورم‌زا حمله کند و به ثبات نرخ ارز نیز بپردازد.

براساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران، تورم بعد از یک دوره ۱۴ ماهه به کانال ۳۰ درصد بازگشته است. نخستین عامل اساسی کاهش تورم، کاهش تدریجی نرخ رشد نقدینگی از ابتدای دولت تاکنون بوده است. احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی-شهریور ۱۴۰۲: با فرض اینکه ارزهای آزادشده به بانک مرکزی کمک می‌کند تا امسال را به جهت نوسان ارزی مدیریت کند، به‌نظر

پس از مرور وعده‌های دولت سیزدهم به مرور برخی از اظهارنظرها در زمینه مهار تورم، بپردازیم.
احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی-اسفند ۱۴۰۱: نرخ تورم در ۱۴۰۲ با اقدامات بانک مرکزی و دولت نسبت به امسال کاهش پیدا خواهد کرد.
احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی-مرداد ۱۴۰۲:

ایران دارای بالاترین تورم اسمی و واقعی مواد غذایی

در شرایطی که مردم اثرات کاهش تورم را در نرخ مواد غذایی حس نمی‌کنند، قادری، عضو کمیسیون برنامه و بودجه در مرداد ۱۴۰۲ گفت: درست است که تورم بالا داریم، اما روند نرخ کاهشی است و عملکردها هم همین را نشان می‌دهد.
باتوجه به شعارهای دولت و ادعای کاهش تورم و کنترل بازار، بد نیست به بررسی نرخ برخی از مواد غذایی و تغییرات آنها نسبت به سال گذشته بپردازیم.

گفتنی است موسسه مطالعات پژوهش‌های بازرگانی گزارشی تحت عنوان «تورم مواد غذایی و تجربه سیاست‌گذاری کشورها» منتشر کرده که نشان می‌دهد ایران جزو ۱۰ کشوری است که در فاصله زمانی مارس ۲۰۲۲ تا مارس ۲۰۲۳ بالاترین تورم اسمی و واقعی مواد غذایی را داشته‌اند. در این اساس، در مدت یادشده ایران بعد از لبنان، زیمبابوه و آرژانتین بیشترین تورم اسمی مواد غذایی را به خود اختصاص داده که معادل ۷۳ درصد بوده است. قبل از ایران، به ترتیب لبنان، زیمبابوه و آرژانتین با تورم ۱۲۸.۲۶۱٪ و ۱۰۷ درصدی، بیشترین تورم اسمی مواد غذایی را در بین کشورها داشته‌اند.

تیر: تورم سالانه کالاهای خوراکی ۶۷.۶ درصد

در تیر سال جاری نرخ هر کیلوگرم گوشت گوسفندی به‌طور میانگین ۵۸۵ هزار تومان، هر کیلو گوشت گوساله به‌طور میانگین ۳۹۰ هزار تومان، هر کیلو گوشت گرم مرغ بین ۹۷ هزار ۸۰۰ تومان، تن ماهی ۵۸ تا ۸۲ هزار تومان، ماکارانی ۷۰۰ گرمی ۱۷ تا ۲۴ هزار تومان، رب گوجه فرنگی ۳۹ تا ۴۵ هزار تومان، شیر بطری کم چرب ۲۵ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۱۱۰ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۷۸ هزار تومان، عدس ۹۰۰ گرمی ۵۹ هزار تومان، لوبیا قرمز ۹۰۰ گرمی ۶۴ هزار تومان و روغن مایع ۱۸ لیتری ۳۶۸ هزار تومان و هر شانه تخم‌مرغ ۹۹ هزار تومان بوده است. این در حالی است که در تیر ۱۴۰۲ تاثیر شوک جراحی اقتصادی و حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی پس از یک سال از بازار کاملاً خارج شده است. حال نگاهی به نرخ برخی از کالاها در تیر ۱۴۰۱ داریم؛ هر کیلوگرم گوشت گوسفندی به‌طور میانگین ۲۰۰ هزار تومان، گوشت گرم مرغ بین ۶۰ تا ۶۵ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۶۵ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۷۵ تا ۱۱۵ هزار تومان و هر شانه تخم‌مرغ ۷۰ تا ۹۷ هزار تومان. براساس اعلام مرکز آمار، تورم سالانه تیر ۱۴۰۲ برای کالاهای خوراکی ۶۷.۶ درصد است.

آذر: تورم سالانه کالاهای خوراکی ۵۰.۸ درصد

در آذر ۱۴۰۲ نرخ هر کیلوگرم گوشت گوسفندی به‌طور میانگین ۳۱۶ هزار تومان، هر کیلو گوشت ران گوساله به‌طور میانگین ۴۷۰ هزار تومان، هر کیلو گوشت گرم مرغ بین ۸۷ هزار و ۵۰۰ تومان، تن ماهی ۷۹ تا ۱۳۹ هزار تومان، ماکارانی ۷۰۰ گرمی ۲۷ هزار تومان، رب گوجه فرنگی ۴۵ تا ۶۰ هزار تومان، شیر بطری کم‌چرب ۲۶ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۹۰ تا ۱۲۰ هزار تومان، برنج پاکستانی کیلویی ۳۹ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۷۸ هزار تومان، عدس ۹۰۰ گرمی ۸۹ هزار تومان، لوبیا قرمز ۹۰۰ گرمی ۱۰۹

فروردین؛ تورم سالانه کالاهای خوراکی ۷۵.۹ درصد

در فروردین سال جاری نرخ هر کیلوگرم گوشت گوسفندی به‌طور میانگین ۴۵۰ هزار تومان، هر کیلو گوشت گوساله به‌طور میانگین ۳۹۰ هزار تومان، هر کیلو گوشت گرم مرغ بین ۶۳ تا ۷۰ هزار تومان، تن ماهی ۲۷ تا ۵۰ هزار تومان، ماکارانی ۷۰۰ گرمی ۱۷ تا ۲۴ هزار تومان، رب گوجه فرنگی ۳۵ تا ۴۵ هزار تومان، شیر بطری کم‌چرب ۱۸ تا ۲۳ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۱۱۵ تا ۱۳۰ هزار تومان، عدس هندی کیسه ۱۰ کیلویی دولتی ۳۹۰ تا ۴۷۰ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۷۸ هزار تومان، عدس ۹۰۰ گرمی ۶۵ هزار تومان، لوبیا قرمز ۹۰۰ گرمی ۶۷ هزار تومان و روغن مایع ۱.۸ لیتری حدود ۱۱۵ تا ۳۶۰ هزار تومان و هر شانه تخم‌مرغ ۸۲ تا ۱۱۰ هزار تومان بوده است. حال نگاهی به نرخ برخی از کالاها در فروردین ۱۴۰۱ داریم؛ گوشت گوسفندی کیلویی ۱۸۰ هزار تومان، گوشت گرم مرغ بین ۳۷ هزار و ۵۰۰ تا ۴۰ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۵۸ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۶۵ تا ۹۰ هزار تومان، هر شانه تخم‌مرغ ۵۵ تا ۶۵ هزار تومان. براساس اعلام مرکز آمار، تورم سالانه فروردین ۱۴۰۲ برای کالاهای خوراکی ۷۵.۹ درصد است.

مهر؛ تورم سالانه کالاهای خوراکی ۵۵.۹ درصد

رصد نرخ برخی از کالاها در مهر ۱۴۰۲ نشان می‌دهد هر کیلوگرم گوشت گوسفندی به‌طور میانگین با نرخ ۳۱۶ هزار تومان، هر کیلو گوشت ران گوساله به‌طور میانگین ۵۷۰ هزار تومان، هر کیلو گوشت گرم مرغ بین ۸۵ تا ۸۷ هزار تومان، تن ماهی ۵۸ تا ۸۹ هزار تومان، ماکارانی ۷۰۰ گرمی ۱۷ تا ۲۴ هزار تومان، رب گوجه فرنگی ۳۵ تا ۴۵ هزار تومان، شیر بطری کم‌چرب ۱۸ تا ۲۳ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۱۱۵ هزار تومان، عدس پاکستانی کیلویی ۳۹ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۷۸ هزار تومان، عدس ۹۰۰ گرمی ۶۳ هزار تومان، لوبیا قرمز ۹۰۰ گرمی ۷۲ هزار تومان و روغن مایع ۱.۸ لیتری ۳۶۸ هزار تومان، هر شانه تخم‌مرغ ۹۹ تا ۱۳۰ هزار تومان به فروش می‌رسید. حال نگاهی به نرخ برخی از کالاها در تیر ۱۴۰۱ داریم؛ گوشت گوسفندی به‌طور میانگین کیلویی ۲۲۷ هزار تومان، گوشت گرم مرغ بین ۶۵ تا ۷۰ هزار تومان، لوبیا چیتی ۹۰۰ گرمی ۶۵ هزار تومان، هر کیلو برنج هاشمی ۷۵ تا ۹۰ هزار تومان، تخم‌مرغ (هر شانه) ۸۰ تا ۹۰ هزار تومان. براساس اعلام مرکز آمار، تورم سالانه مهر ۱۴۰۲ برای کالاهای خوراکی ۵۵.۹ درصد است.

سخن پایانی

در این گزارش تنها به بررسی تورم کالاهای خوراکی در سال ۱۴۰۲ با شعار مهار تورم و رشد تولید پرداختیم. هرچند از فروردین امسال نرخ تورم کاهش یافته و به ۷۵.۹٪ درصد در آذر رسیده، اما طی همین مدت تورم گوشت قرمز و سفید از ۷۱.۷٪ درصد در فروردین به ۹۰٪ درصد در آذر ۱۴۰۲ رسیده که حاکی از افزایش نرخ شدید این کالای مهم در سبد خانوار و حذف کالاهای خوراکی ۵۰.۸ درصد است.

شرایط بحرانی نفت

سعید میرثرابی
کارشناس انرژی

فروش نفت ایران در شرایط تحریم، امری سخت و دشوار است که ایران توانسته با وجود این شرایط، روزانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه نفت را صادر کند. بسیاری از کارشناسان انرژی بر این باور هستند که ایران با وجود آنکه نفت را صادر می‌کند، اما در بازارهای جهانی، از جایگاه و رتبه خوبی برخوردار نیست. ایران توانسته است مشتریان قبلی خود را حفظ کند و دلیل این موضوع، تخفیف‌هایی است که برای خریداران اعمال می‌کند.

در حال حاضر از نظر حضور ایران در بازار جهانی، آمارهای تخمینی وجود دارد و نمی‌توان به‌درستی اعداد و ارقام را مطرح کرد. ایران در بحث صادرات و براساس حدس و گمان، روزانه یک میلیون بشکه تا یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه، صادرات دارد که با توجه به شرایط تحریم، عدد قابل قبولی به حساب می‌آید. روش‌های اندازه‌گیری میزان صادرات وجود دارد، اما چیزی که مطرح می‌شود، در نهایت یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در طول روز است.

زمانی که کشور در شرایط تحریم قرار دارد، قطعاً بحث صادرات و حضور در بازار جهانی، روند کاهشی پیدا می‌کند؛ اما باید گفت که ایران با استفاده از تولید بیشتر در حوزه نفت، توانسته است مشتریان خود را حفظ کند و البته تخفیف‌هایی که برای مشتریان خود اعمال می‌کند، در بحث صادرات بی‌تاثیر نبوده است.

در بحث مصارف داخلی باید گفت حدود ۲ میلیون بشکه در کشور مصرف می‌شود؛ اما با وجود آنکه ایران توانسته با وجود تحریم و همچنین مصارف داخلی، صادرات داشته باشد، اما باید این نکته را هم در نظر گرفت که شرایط و رتبه ایران در بازار جهانی، کاهش پیدا کرده است. لازم به ذکر است که قبل از تشدید تحریم‌ها، ایران شرایط خوبی را در بازار جهانی و رقابت‌پذیری داشته است. ایران در زمان قبل از تشدید تحریم‌ها، حدود ۴ میلیون بشکه نفت را به کشورهای خواهان نفت ایران صادر می‌کرد. تحریم‌ها و مصارف داخلی سبب شده است تا هر میزان که تولید می‌شود، مصرف شود، در صورتی ایران می‌تواند جایگاه خوبی را در بازار جهانی داشته باشد، در صورتی که تولید را افزایش دهد.

به‌طور کلی در فصول سرد، تقاضا برای سوخت‌هایی که برای تولید گرما مورد استفاده قرار می‌گیرند، بیشتر است و همین امر سبب خواهد شد تا نرخ نفت در بازار نفت تأثیرگذار باشد. در نیمکره شمالی، با وجود فصل سرما و اینکه امسال سرما کمتر از حد معمول است، می‌تواند روی تقاضا تأثیر بگذارد و نرخ نفت در بازار جهانی را تحت‌تأثیر قرار دهد.

بحران‌های روسیه و جنگ با اوکراین، شرایط کنترل‌شده‌ای پیدا کرده و شرایط غزه هم تقریباً به وضعیت تثبیت‌شده‌ای رسیده است، انتظار نمی‌رود که شوک بزرگی به عرضه و تقاضای بازار نفت وارد آید. احتمال می‌رود بازار روند معمول خود را با توجه به تغییرات فصل طمی می‌کند و تا محدوده ۸۰ دلار تثبیت می‌شود. بازار نفت وضعیتی دارد که این امکان وجود دارد تا حوادثی پیش‌بینی‌نشده روی نرخ طلای سیاه تأثیر زیادی بگذارد.

به‌دلیل آنکه جهان، با سرعت بالایی به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر حرکت می‌کند، می‌توان تصور کرد که اگر بخواهیم نفت را با قیمت‌های معقول و با تقاضای موثر صادر کنیم، بیش از ۲ دهه زمان نخواهیم داشت. البته به‌دلیل آنکه ما در منطقه نفتخیز قرار گرفته‌ایم و نفت در کشور ارزش تولید می‌شود، می‌توانیم تا ۵۰ سال آینده هم نفت بفروشیم، اما وضعیت بازار ممکن است شرایط را برای‌مان دشوار کند.

گمانه‌زنی‌ها به‌سستی می‌رود که ما در ۲ سال آینده، پیک تقاضای نفت را خواهیم داشت و بعد از آن، تقاضا برای خرید نفت، وارد یک روند نزولی خواهد شد. اگر این روند قطعی باشد، ما باید به دنیایی فکر کنیم که به‌ندرج از مشتریان نفت کاسته می‌شود و رقابت بر سر جذب مشتری‌های جدید بیشتر می‌شود که چنین موضوعی می‌تواند شرایط را برای ما دشوارتر کند.

گفت‌وگو

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

نبض اقتصاد جهان در دستان ایران است

تیر دیپلماسی در کمان «آرش»

اعتراف کرد که این میدان، موضوعی بین ایران و کویت است و بر مذاکره برای حل و فصل آن تأکید کرد؛ در واقع آنها به این مسئله معترف بودند که این میدان مشترک میان ایران و کویت است. گفت‌وگو با محمد پارسا نجفی، کارشناس خاورمیانه، به بررسی اختلاف مذکور و نتایج پیگیری‌هایی که تا امروز انجام شده، پرداخته است.

«الدوره» ۲۰ تریلیون مترمکعب و ذخیر نفت آن هم ۳۱۰ میلیون بشکه نفت برآورد می‌شود و به‌شکل قانونی ۴۰ درصد این میدان متعلق به ایران است. در سال‌های گذشته نیز، مذاکرات مستمری بین ایران و کویت درباره میدان آرش انجام شده و آخرین دور مذاکرات هم مربوط به ۲۰۲۲ و اسفند ۱۴۰۱ است که در آن وزیر خارجه کویت

ریشه مشکل از آنجا بود که...

در جنوب میدان نفتی ابوذر (اردشیر سابق) و در آب‌های مرزی ایران با منطقه بی‌طرف بین عربستان و کویت قرار دارد. زمان می‌گذشت و تعیین مرز دریایی بین ایران و منطقه بی‌طرف به فراموشی سپرده شد. شاید یکی از علت‌های تعیین نشدن مرز همین بود که اینجا منطقه بی‌طرف دریایی بین ۲ کشور کویت و عربستان بود. تقویم تاریخ، دهه ۸۰ را رقم زد. در این زمان، یعنی در سال‌های ۷۹ و ۸۰ شمسی، کویت به فعالیت‌های اکتشافی در مرز و منطقه بی‌طرف دریایی بین عربستان و کویت که همجوار آب‌های ایران است، اقدام کرد؛ اقدامی که حساسیت مقامات و مسئولان وقت وزارت نفت ایران را برانگیخت.

تا اینجا ۲ مرحله مهم و اثرگذار تاریخی از میدان «آرش» بیان شد. سومین مرحله تأثیرگذار تاریخی در میدان «آرش» یا همان «الدوره» کویتی‌ها، در ۲۱ آذر سال ۱۴۰۰ رقم خورد. زمانی که رسانه‌ها گزارش دادند توافقی میان کویت و عربستان شکل گرفته

میدان نفتی و گازی آرش، یکی از میدان‌های مشترک ایران، کویت و عربستان است که مدتی است محور اختلافاتی بین ۳ کشور شده است. بسیاری از کارشناسان، تأکید دارند بخش بزرگی از میدان آرش به ایران تعلق دارد و ادعاهای کویت و عربستان، پوچ و بی‌ارزش است. ذخیره درجای گاز طبیعی میدان آرش یا به‌قول کویتی‌ها

میدان «آرش» در میانه‌های نیلگون خلیج فارس، غرب و تنها سال‌هاست که خفته است. هیچ‌کس سراغش نرفت تا آنکه که هیات‌مدیره شرکت ملی نفت ایران در نیمه اول دهه ۸۰، موضوع میدان «آرش» را در هیات‌مدیره و شورای عالی خلیج فارس مطرح کرد. ریشه مشکل از آنجا بود که کشور کویت از دهه ۴۰ هیچ‌گاه حاضر به همکاری و مشارکت در تعیین مرز دریایی میان ۲ کشور ایران و کویت نشده بود. نخستین دور گفت‌وگوهای تعیین مرز دریایی با کویت در سال ۱۹۶۳/۱۳۴۲ انجام شد، اما نتیجه‌ای در بر نداشت، در حالی که سایر نقاط مرزی با دیگر همسایگان حوزه خلیج فارس مشخص شده بود. در سال ۱۳۴۶ شرکتی ژاپنی به فعالیت‌های اکتشافی در این نقطه خلیج فارس اقدام و میدانی از نفت و گاز را کشف کرد. طرف کویتی، این میدان را «الدوره» نام نهاد و آرزوهایش را به این نام پیوند زد. میدان «الدوره» که ایران آن را میدان گازی آرش نام نهاد، در جنوب‌غربی جزیره خارک و

چند سالی است که کویت و عربستان سعودی ادعاهای را مبنی بر مالکیت در میدان گازی آرش مطرح کرده‌اند، ارزیابی شما از این موضوع چیست؟

در ارتباط با اینکه میدان گازی و نفتی آرش به ایران تعلق دارد، هیچ شکی وجود ندارد. دولت کویت از چندین دهه قبل، ادعاهایی را درباره این میدان مطرح کرده و تصمیم داشته است، نام این میدان را عوض کند. باید گفت که در آن زمان هیچ نامی از عربستان برده نمی‌شد که در میدان گازی و نفتی آرش سهم داشته باشد.

کشورهای ایران و کویت، قبل و بعد از انقلاب، چندین مذاکره را درباره این میدان انجام داده‌اند که این گفت‌وگوها و مذاکرات به هیچ توافقی منجر نشد؛ اما در سال‌های اخیر، عربستان سعودی ادعاهایی را مبنی بر مالکیت در میدان گازی آرش مطرح کرده است. حتی اگر ما بخواهیم یک خط واسط را در نظر بگیریم، باید گفت که بیش از ۴۰ درصد از میدان آرش، به ایران تعلق دارد. با توجه به اینکه ایران بیشترین ساحل را در خلیج فارس دارد و همچنین از قدمت بالایی برخوردار است، ادعاهای عربستان و کویت، خالی از معنا خواهد بود. میدان نفتی و گازی آرش اهمیت بسیار بالایی دارد و سرشار از منابع مهم نفت و گاز است که همین امر سبب شد تا طمع کویت و عربستان برانگیخته شود و در این زمینه ادعای مالکیت کنند. باید به این نکته توجه کرد که کویت و عربستان، از طرف ایالات متحده حمایت می‌شوند و این دولت‌ها به‌تنهایی قادر به مطرح کردن این ادعاها نبوده و نیستند.

تقویت سیاست‌های بین‌المللی ایران تا چه اندازه می‌تواند در کاهش تنش‌ها در مالکیت میدان‌های مشترک نفت و گاز موثر باشد؟ اگر سیاست خارجی ایران، یک سیاست فعال و قدرتمند بود، هرگز چنین اتفاقاتی رخ نمی‌داد که عربستان و کویت بخواهند در میدان آرش ادعای مالکیت داشته باشند. در بحث سیاست‌خارجی، ۲ نکته مطرح می‌شود که نخستین آن کم‌کاری وزارت خارجه است که در سال‌های اخیر به مسئله میدان آرش نپرداخته است. دومین بحث این است که فشارهای کافی به آمریکا و انگلیس وارد نکرده‌ایم؛ یعنی اگر فشارهای کافی به آمریکا و انگلیس وارد می‌کردیم، از منافع ایران، راحت‌تر می‌توانستیم دفاع کنیم.

آیا ایران باید طرح شکایت را در دادگاه‌های بین‌المللی پیگیری کند یا خیر؟

انسان عاقل برای استفاده از اموال خود که دسترسی به آن دارد، نیازی به طرح شکایت ندارد. همین مسئله درباره کشورها هم صدق

است که برپایه آن، مدیران عامل ۲ شرکت نفت خلیجی کویت و شرکت نفت آرامکو عربستان قراردادی را برای توسعه میدان «آرش» امضا کردند. این قرارداد در اجرای تفاهنامه ۳ دی ۱۳۹۸ بین ۲ کشور شکل گرفته بود، سرانجام در یکم فروردین ۱۴۰۱ بین وزیران نفت عربستان و کویت نهایی شد. ایران بدون فوت وقت، این قرارداد را غیرقانونی خواند و بر حق خود در میدان «آرش» تأکید کرد. چهارمین سرگذشت تاریخی میدان «آرش» از ۶ تیر ۱۴۰۲ بر تارک رسانه‌ها و خبرگزاری‌ها نشست. این زمانی بود که محسن خجسته‌مهر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در گفت‌وگو با خبرنگاران، از آمادگی کامل ایران برای حفاری در میدان «آرش» خبر داد و چند روز بعد، در ۱۲ تیر ۱۴۰۲ سعدالبراک، وزیر نفت کویت در بیانیه‌ای که الجزیره آن را منتشر کرد، اظهار داشت: ما ادعاها و رویه‌های ایران را در میدان «الدوره» رد می‌کنیم.

ناگهانی این مسئله می‌تواند بدترین شوک و جهش چند صددلاری را در نرخ هر بشکه نفت اعمال کند. البته لازم به ذکر است کشورهایی که به منابع دیگری دسترسی ندارند، با کمبود فیزیکی نفت روبه‌رو خواهند شد. همچنین کشورهای دیگری که با جهش شدید نرخ نفت مواجه می‌شوند، مجبور هستند تا اوراق قرضه خزانه‌داری آمریکا را بفروشند و چنین موضوعی به‌معنای نابود شدن پایه پولی دلار در آمریکا است. اوراق قرضه خزانه‌داری آمریکا به‌جای پایه پولی دلار در جهان اعمال می‌شود و این مسئله دلار آمریکا را نابود می‌کند.

باوجود اینکه آمریکا روزانه ۵ میلیون بشکه نفت وارد می‌کند، بستن تنگه هرمز چه ضربه‌هایی می‌تواند به این کشور وارد کند؟ باوجود چنین اتفاقی، آمریکا هم با مشکل جهش شدید نرخ انرژی مواجه می‌شود. آمریکا یکی از تولیدکنندگان نفت است. زمانی که نرخ نفت جهش پیدا کند، واردات نفت به آمریکا با نرخ جهانی خواهد بود و این فشار بر مصرف‌کنندگان داخلی ایالات متحده وارد خواهد شد. اصولاً جنگ تنگه‌ها، بدترین ضربه را به آمریکا و تمام قدرت‌های مطرح در زمینه سیاسی نظامی و اقتصادی مالی وارد می‌کند. شریان اقتصاد جهانی از تنگه‌ها عبور می‌کند که تنگه هرمز اصلی‌ترین آن است. آمریکا با سلطه‌ای که بر تنگه‌های دریایی دارد، توانسته بر اقتصاد جهان حکمفرما شود و در نتیجه آن، دلار را به‌عنوان تنها ارز مطرح جهان تحمیل کند. در صورتی که اراده آمریکا در تنگه‌های دریایی شکسته شود، ضربه بسیار بزرگی به آمریکا وارد خواهد شد. باید گفت که برآیکی‌ها نمی‌توانند چنین مشکلی را با ابزار نظامی حل کنند؛ چراکه مسدود شدن تنگه‌های دریایی به‌منظور جلوگیری از ورود و خروج کشتی‌های باری و تجاری است و نیروی نظامی خارجی نمی‌تواند تضمین‌کننده مسیر حرکت این کشتی‌ها باشد.

این مسائل به‌مراتب قوی‌تر درباره تنگه هرمز می‌تواند اعمال شود، چراکه ایران به‌صورت کامل بر تنگه هرمز اشرف دارد و این تنگه بخشی از حریم دریایی ایران محسوب می‌شود. همچنین قدرت نظامی ایران در حدی است که می‌تواند بستن تنگه هرمز را اجرائی کند. کشتی‌های تجاری و شرکت‌های دریانوردی و فعالان عرصه اقتصاد، از جنگ بیزار هستند و باید گفت ایران می‌تواند با بستن تنگه هرمز، اقداماتی را انجام دهد. اگر ایران تلاش کند از این ابزار قدرت به‌عنوان اهرم فشار استفاده کند، می‌تواند به منافع خود دست پیدا کند که چنین موضوعی امنیت ایران را برای سالیان طولانی، تأمین خواهد کرد.

میدان نفتی و گازی آرش اهمیت بسیار بالایی دارد و سرشار از منابع مهم نفت و گاز است

ایران دارای قدرت کافی برای استفاده از منابع زیر بستر خلیج فارس به‌ویژه میدان نفتی و گازی آرش است

باما
سبک زندگی اقتصادی
را گسترش دهید

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

این وامها دردی از مردم دوا نمی‌کند

ناصر چمنی
کارشناس بازار مسکن

باتوجه به شرایط دشوار کنونی و به‌دلایل مشخص، تسهیلات مسکن به مردم کمک خاصی نمی‌کنند. بهره ۱۸ درصدی و شرایط خاص بازپرداخت این وام‌ها، چالش‌هایی را برای متقاضیان ایجاد می‌کند. اقسار کم‌درآمد و ضعیف، متقاضیان اصلی این وام‌های مسکن به‌شمار می‌روند که برای خرید خانه مدنظر خود، با مشکلات و چالش‌های زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند. باتوجه به جزئیات مصوب‌شده و شرایط بازپرداخت این وام، به احتمال قوی بسیاری از افراد قید دریافت آن را خواهند زد.

این وام ۱۸ درصدی روی کاغذ چنین شرایطی دارد و گرنه در بحث بازپرداخت‌ها، این رقم جهش چشمگیری پیدا می‌کند. من در حدود ۸ سال پیش، اقدام به دریافت وام ۵۰ میلیونی مسکن کردم که در وضعیت حاضر، آن مبلغ با بازپرداخت ۱۰۰ میلیونی مواجه شده است؛ بنابراین این وام‌ها جوابگوی نیاز متقاضیان نیست و برای رفع دغدغه‌های مردم باید فکر بهتری اندیشیده شود و درصد کمتری را برای آن در نظر گرفت.

بیشترین درصد جامعه را کارگران و بانزستگان تشکیل می‌دهند که با تمام دریافتی‌های موجود خود به‌سختی موفق به اجاره یک آپارتمان می‌شوند. مسلما این اشخاص برای بازپرداخت وام‌های مسکن به مشکل می‌خورند و این تسهیلات دردی از آنها دوا نخواهد کرد.

در بازار فعلی، نرخ مسکن و همین‌طور اجاره‌بهای خانه به‌حدی بالا است که هیچ کلمه‌ای قادر به توصیف این وضعیت اسفناک نیست. مبالغ مطرح‌شده باعث تعجب من شده و پرسش‌های زیادی را در من ایجاد کرده است.

در ظاهر مسئولان در مناطق پایین‌شهر زندگی می‌کنند و تصور ما از شرایط آنها از اساس اشتباه است! حقیقت امر این است که باتوجه به هزینه‌های فعلی، برای اجاره یک واحد مسکونی در مرکز شهر باید در حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیون تومان کنار گذاشت. به‌تازگی این‌طور شنیده شده است که برخی افراد، واحد مسکونی خود را به‌صورت متری برای اجاره گذاشته‌اند. مسئولان محترم بهتر است حقایق موجود را ببینند.

یکی از ریشه‌های رکود بازار مسکن، کاهش قدرت خرید مردم است. درصد بزرگی از جامعه به‌طورکامل از تهیه مسکن عاجز شدند و نمی‌توان این حقیقت آشکار را کتمان کرد. حجم معاملات به پایین‌ترین حد خود رسیده است و در طول روز خرید و فروش کمی انجام می‌گیرد.

دولت تصور اشتباهی از بازار دارد و این وضعیت را به آرامش یا اصطلاحات این‌چینی تعبیر می‌کند که کاملا غلط است. در حال حاضر، چیزی به اسم کاهش نرخ مسکن محلی از اعراب ندارد؛ بلکه میزان تقاضا به‌شدت پایین آمده است و نسبت به گذشته، خریدار خاصی در بازار وجود ندارد.

متأسفانه برخی اقدامات و تصمیمات دولت باعث افزایش نرخ خانه می‌شود. بحث اخذ مالیات‌ها یکی از مواردی است که به‌نوعی به بازار شوک منفی وارد می‌کند. در لایحه بودجه ۱۴۰۳ نیز احکام مربوط به این بحث مطرح شده که بیشترین فشار را مستأجران متحمل خواهند شد و در این مسئله تردیدی وجود ندارد.

بنا بر یک قانون نانوخته، در آستانه سال نو تمام اقلام خوراکی و غیرخوراکی به‌شکل فزاینده‌ای گران می‌شوند. باتوجه به این وضعیت، گران شدن نرخ مسکن در سال جدید یک امر قطعی و اجتناب‌ناپذیر به‌حساب می‌آید و مردم باید منتظر رشد بهای خانه باشند. با این حال، باوجود دیدگاه‌های سایر تحلیلگران حوزه مسکن، انتظار نمی‌رود که میزان رشد نرخ‌ها به‌طورقابل‌توجهی بالا باشد. پس از انتخابات مجلس و شروع به کار نمایندگان جدید در سال آینده، بازار با شوک تازه‌ای مواجه خواهد شد. درباره ایرادات لایحه بودجه سال جدید در حوزه مسکن باید بگویم که متأسفانه به مقوله نظارت در این زمینه کم‌توجهی شده و این مسئله زبان‌هایی را متوجه جامعه کرده است. یک کشور باتوجه به مالیات‌های دریافتی از مردم، باید وضعیت اقتصادی مطلوبی داشته باشد که متأسفانه در مملکت ما خبری از چنین رویه‌ای نیست.

قوانین مالیاتی برای افراد غنی و پردرآمد روشن نیست و غالبا اقسار کم‌درآمد و نیازمند جامعه تحت‌فشار قرار می‌گیرند. به‌خاطر ضعف‌های موجود در این حیطه، فشارهای مالیاتی روی دوش مستأجران افتاده است و ملاکان مطابق معمول موردتوجه مسئولان نیستند. مسلما سرمایه‌داران و اشخاص پردرآمد راه‌های فرار از پرداخت مالیات را به‌خوبی می‌دانند و دولت هم در زمینه اخذ مالیات از آنها دچار مشکل است.

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

نقش مسکن در تحقق شعار سال بررسی شد

سه‌ثونی ساخت پاساز توسعه

عکس: آیدان فریدی

است تا بتوان علاوه بر رساندن سهم هزینه زمین به عدد صفر، زمینه مردمی‌سازی را نیز میسر کرد. یکی از حوزه‌های مهم اقتصادی که می‌توان به تحقق شعار سال جامه عمل ببوشاند، بخش مسکن است. رشد تولید مسکن می‌تواند در راستای اشتغالزایی و گردش چرخ صنایع مختلف بسیار تأثیرگذار باشد. بیش از ۱۲۰صنعت از جمله صنایع آجرسازی، کاشی، سرامیک، آهن و... به صنعت مسکن وابسته هستند و با آن ارتباط مستقیم دارند و اگر بخش ساخت‌وساز مسکن رونق گیرد،

باتوجه به نام‌گذاری «مهار تورم و رشد تولید» برای امسال، باید به نقش اساسی مسکن در تحقق این شعار بیشتر توجه ویژه می‌شد؛ زیرا مسکن بیشترین سهم در تورم کشور را دارد، به‌نحوی که در برخی مناطق شهری، سهم مسکن از سبب هزینه‌های خانوار حتی تا ۷۰ درصد را شامل می‌شود. تولید مسکن از معدود راهکارهایی است که می‌تواند علاوه بر افزایش تولید و به‌دنبال‌ش رشد اقتصادی، هم‌زمان زمینه کاهش تورم را نیز فراهم کند؛ البته به یک شرط مهم که آن هم عرضه گسترده زمین

رونق تولید بخش مسکن دست‌یافتنی است

رخ داده؛ به‌عنوان یک بازار سرمایه‌ای برای سرمایه‌گذاری موردتوجه قرار گرفته است که خود تقاضای مضاعفی ایجاد کرده که تورم در این بخش را افزایش داده و متعاقب آن تورم در حوزه مسکن در افزایش نرخ کالاها دیگر نیز اثرگذار بوده است و از این‌رو هرچقدر در راستای تولید مسکن تلاش و سهم آن در سبب هزینه خانوارها کاسته شود، شاهد رفا بیشتر جامعه خواهیم بود.

تورم در بخش مسکن نیز بیشتر از سایر کالاها خود را نشان می‌دهد و در تورم کلی نیز، سهم مسکن بسیار حائزاهمیت است؛ بنابراین یکی از نقاط حساس اقتصادی که در تورم اثرگذاری بالایی دارد، بخش مسکن است. بر همین اساس، با رشد تولید در این بخش می‌توان برای مهار تورم یک نسخه عملیاتی راهگشا را برنامه‌ریزی و اجرا کرد.

بخش مسکن باتوجه به انباشت تقاضا نیز در ایجاد تورم اثرگذاری زیادی داشته است و از این‌رو با برنامه‌ریزی در رشد تولید در این حوزه می‌توان در مهار تورم گام‌های مثبتی برداشت.

باتوجه به اینکه تورم مسکن به‌طورجهشی در دوره‌های مختلف

رونق تولید در بخش مسکن هدفی بسیار دست‌یافتنی است، تمامی تجهیزات و لوازم و مصالح آن در کشورمان وجود دارد و برای تأمین مواد و مصالح آن وابستگی چندانی به خارج وجود ندارد؛ ضمن اینکه نیروهای توانمندی در حوزه مهندسی صنعت

مسکن از اولویت‌های اصلی دولت است

خودشان در این اقدام دخیل باشند. البته این اتفاق در شهرهای بزرگ متفاوت‌تر است و ساخت‌وساز در ابعاد و شکل‌های متفاوتی بنا می‌شود. مسلما این اقدامات ارزشمند بوده و آمار منتشرشده گواهی بر پیشرفت و توسعه این سیاست‌گذاری‌ها است. وی بااشاره به تأخیر در اجرایی شدن اهداف مسکنی دولت سیزدهم بیان کرد: در اوایل کار دولت فعلی لکوموتیو بازار مسکن احتیاج به حرکت داشت و سرعت و پیشرفت ساخت‌وساز به‌کندی انجام می‌گرفت، اما اکنون به جرات می‌توانیم بگوییم که اوضاع بازار مسکن در مسیر تحقق شعار سال قرار دارد و در آینده نزدیک خبرهای خوبی می‌شنویم.

انقلابی بزرگ در واگذاری اراضی

وی درباره نقش بنیاد مسکن در افزایش ساخت‌وساز افزود: بنیاد مسکن در چند حوزه کلی فعال است؛ یک حوزه مربوط به مسکن روستایی می‌شود که در این راستا بنیاد مسکن سالانه ۲۰۰ هزار مسکن روستایی با محوریت مردم می‌سازد و حوزه بعدی به در اختیار گذاشتن اراضی به روستاییان و افرادی که از روستا به شهرها مهاجرت کردند و اکنون قصد بازگشت به روستای خود را دارند مربوط می‌شود.

رئیس پیشین بنیاد مسکن انقلاب اسلامی عنوان کرد: البته با توضیحاتی که رئیس بنیاد مسکن درباره این اراضی بیان کردند، قرار است امسال و سال بعد در مجموع یک میلیون قطعه زمین به روستاییان واگذار شود که این تصمیم انقلاب بزرگی در واگذاری اراضی برای ساخت‌وساز به‌شمار می‌رود. در شهرهای کوچک هم برنامه به این صورت است تا در حد توان به مردم اراضی واگذار شود و مردم خودشان اقدام به ساخت‌وساز کنند.

نیکزاد با بیان اینکه در بحث بازسازی و بهسازی املاک فرسوده نیز بنیاد مسکن با کمک دولت محترم اقدامات مناسبی را انجام

اکبر نیکزاد، رئیس پیشین بنیاد مسکن انقلاب اسلامی درباره جایگاه مسکن در تحقق شعار سال ۱۴۰۲ به‌صورت توضیح داد: دولت قبلی از حرکت ایستاده بود و مجلس و دولت فعلی، تلاش‌های زیادی برای به‌حرکت درآوردن این لکوموتیو انجام دادند. خوشبختانه و به‌لطف خدا برنامه‌ریزی‌های انجام‌گرفته و همکاری‌های همه‌جانبه نهادهای مختلف با دولت نتایج خوبی را به‌همراه دارد. این موفقیت، نتیجه جلسات متعدد شخص رئیس‌جمهوری در قالب شورای عالی مسکن با مسئولان ذی‌ربط است؛ به‌طوری‌که تمام استانداران کشور موظف هستند به‌صورت آنلاین در این جلسات حضور پیدا کنند. این جلسات متعدد خوشبختانه باعث شد تا روند تولید و قانون‌گذاری ساخت‌وساز در کشور وارد فاز تازه‌ای شود و ساخت‌وساز رونق بیشتری بگیرد.

خبرهای خوبی در راه است

نیکزاد با تأکید بر توسعه روند ساخت‌وساز در کشور به‌صورت گفت: در دولت سیزدهم سیاست‌گذاری‌های ساخت‌وساز در شهرهای کوچک و روستاها بر اصل خودمالکی بنا شده است تا مردم به سرانجام خوبی برسند.

وی در ادامه بیان کرد: در آینده نزدیک، مسکن سهم خوبی را در تحقق افزایش تولید و مهار تورم ایفا می‌کند. با تلاش و پشتکار مسئولان، بازار مسکن در راستای این شعار مسیر مثبتی را در حال طی کردن است. البته در این مسیر، نبود شفافیت آماری موضوعی است که تأثیرات منفی بر بازار مسکن می‌گذارد و گاهی مدیران این موضوع را نادیده می‌گیرند و آمار مربوط به مسکن را با تأخیر چند ماهه منتشر می‌کنند.

شاهد رشد تولید در این صنایع خواهیم بود. رشد تولید مسکن علاوه بر اینکه باعث اشتغالزایی می‌شود، می‌تواند در کاهش تورم نیز نقش مهمی ایفا کند. وزن مسکن در سبب هزینه خانوار بیشتر از بسیاری هزینه‌های دیگر است و هر روز نیز باتوجه به تورم افزایش می‌یابد و گفته می‌شود در سال‌های اخیر به‌صورت میانگین ۴۲ درصد از هزینه خانوارها صرف اجاره‌ها می‌شود. در این گزارش نقش مسکن را در تحقق شعار سال ارزیابی کرده است.

ساخت‌وساز در کشور وجود دارد و همچنین کشور در حوزه دانش‌بنیان بخش مسکن یکی از کشورهای سرآمد به‌شمار می‌رود که با صنعتی‌سازی ساخت مسکن می‌توان سرعت تولید را افزایش داد.

دولت سیزدهم با اجرای طرح نهضت ملی مسکن که ساخت مسکن برای اقسار کم‌درآمد را هدف خود قرار داده است، برای ایجاد توازن در تقاضای مسکن گامی مؤثر برداشت. اجرای صحیح این طرح می‌تواند ضمن رشد تولید مسکن و پاسخ مناسب به تقاضای بازار تا حدود زیادی تورم حاصل از بخش مسکن را مهار کند و در ادامه می‌توان شاهد کاهش کلی تورم در کالاها دیگر بود.

داده است. گفت: بافت‌های فرسوده با اقدامات انجام‌گرفته به واحدهای نوساز تبدیل خواهند شد، همچنین بنیاد مسکن در بازسازی بافت فرسوده در پایتخت نیز همکاری‌های خوبی با

شهرداری انجام داده و بنیاد مسکن در بحث آماده‌سازی‌ها فعالیت چشمگیری دارد و به‌واسطه تجهیزات و ماشین‌آلات سنگین خود به کمک وزارت راه و شهرسازی آمده است. در حال حاضر در تمام شهرها استانداران، فرمانداران، بخشداران و تمام نهادهای مربوطه به‌طورقابل‌توجهی در حال فعالیت هستند و همکاری‌ها به‌طورچشمگیری در حال افزایش است. به‌لطف خدا امیدواریم که با این روند مثبت وعده ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی تا پایان دولت سیزدهم محقق شود. مسلما دغدغه تمام مسئولان حل مشکل مسکن است و این اتفاق در آینده بسیار نزدیک رخ خواهد داد. امید است که با اتمام ساخت واحدهای نهضت ملی مسکن، افرادی که شرایط سختی را در این بازار مسکن تجربه می‌کنند و مستأجر هستند، خانه‌های خود را تحویل بگیرند.

وی در خاتمه گفت: بنده از روزنامه‌های هم‌همکاران شما بابت شفاف‌سازی اوضاع بازار فعلی مسکن تشکر می‌کنم و این انتظار را دارم تا با دیدی بهتر و مثبت‌تر روحیه مضاعفی را به مسئولان برای ارتقای تولید و ساماندهی بازار مسکن تزریق کنند. خوشبختانه وضعیت بازار مسکن در شرایطی قرار دارد که منفی‌نگری کاری از پیش نمی‌برد، چراکه پیمانکاران و انبوه‌سازان و تمام دست‌اندرکارانی که در ساخت‌وساز تولید مسکن در حال فعالیت هستند، به همدلی رسانه‌ها و مردم نیاز دارند. بنده از این بابت بسیار امیدوار هستم.

مسکن فقط بخشی از مشکلات و چالش‌های بازار مسکن است که باید به آن نیز توجه شود. در سال‌های اخیر، انتظارات تورمی از بخش مسکن به بیشترین حد خود رسیده و این بازار را از حالت مصرفی خارج کرده است. رکود معاملات مسکن نیز باعث شد تا بسیاری از انبوه‌سازان خرد و کلان به مشاغل دیگر فکر کنند و از این حوزه خارج شوند. مسلما تلاش‌ها برای افزایش معاملات بازار مسکن به انگیزه برای سرمایه‌گذاری در این بازار کمک خواهد کرد تا همه ذی‌نفعان با بازار مسکن آشتی کنند.

سخن پایانی

حل مشکلات مسکن به برطرف کردن مسائل درونی آن بازمی‌گردد، اما سر و سامان دادن به این بخش کلیدی و مولد اقتصاد وابسته به شرایط کلی اقتصاد و باید موانع بیرونی آن نیز حل شود. تا زمانی که تورم، انتظارات تورمی در جامعه و افزایش نرخ دلار ادامه داشته باشد، بازار مسکن همچنان در حالت رکود به‌سر می‌برد و روز به روز نرخ آن افزوده می‌شود. دولت باید در کنار تلاش‌های خود در حل مشکل مسکن، نگاه کلانی به توسعه و رشد اقتصادی داشته باشد.

تحلیل ماهانه از روند تورم در سال جاری

نوسانات ارزی ۱۴۰۱ گریبان تورم ۱۴۰۲ را گرفت

امیرعباس آذرموند: بررسی آمار و ارقام مربوط به نرخ تورم که توسط مرکز آمار ایران منتشر شده، نشان می‌دهد که در آذر امسال با وجود تخلیه شوک جراحی سخت حذف ارز ترجیحی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی، نرخ تورم همچنان بیش از سال گذشته است. آخرین گزارش رسمی مربوط به نرخ تورم نشان می‌دهد که در پایان پاییز امسال تورم سالانه به ۴۴.۴ درصد رسیده که نسبت به مدت مشابه در سال گذشته این نرخ ۲.۵ واحد درصد بیشتر است. در حالی که محاسبات مختلف هم نشان می‌دهند تا پایان امسال نرخ تورم کشور به زیر ۴۰ درصد نخواهد رسید. با توجه به اینکه نرخ رشد اقتصادی هم نسبت به فصل بهار روندی کاهنده به خود گرفته است، می‌توان از حالا مدعی بود که دولت سیزدهم در عمل به شعار سال ناکام مانده است.

دولت ابراهیم رئیسی، تورم ماهانه به نرخ عجیب و غریب ۱۰.۶ درصدی رسیده است. چنانچه برای ۱۲ ماه بی در پی چنین نرخ تورم ماهانه‌ای به ثبت برسد، تورم سالانه به بیش از ۱۵۰ درصد خواهد رسید. در تیر سال گذشته و در ادامه بی‌ثباتی‌های ناشی از حذف ارز ترجیحی، نرخ تورم ماهانه ۴.۴ درصدی به ثبت رسید. در نهایت در فروردین امسال نیز، دوباره با یک جهش قیمتی رقم تورم ماهانه در این ماه به ۳.۷ درصد برسد.

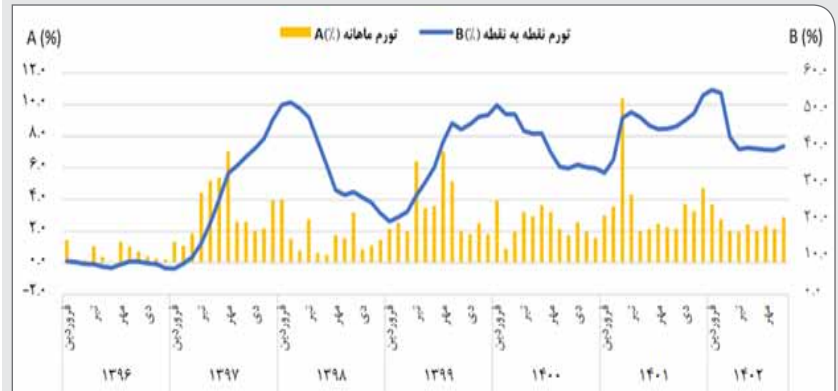
که به جهش تورمی منجر شد، به بیش از ۵۰ درصد هم رسیده است. در این شرایط، قرار گرفتن نرخ تورم در مدار ۳۰ تا ۴۰ درصدی یک دستاورد محسوب نمی‌شود. بررسی ۹ ماهه نخست امسال با ۹ ماه نخست سال گذشته در زمینه بررسی نرخ تورم ماهانه نشان می‌دهد که بالاترین نرخ‌های ثبت‌شده به ترتیب در خرداد و تیر سال گذشته و فروردین امسال بوده است. در خرداد سال گذشته و همزمان با اقدام عجولانه

به مدار ۳۰ درصدی باز خواهند گرداند، هرچند همین وعده هم با انتقاد برخی کارشناسان مواجه شد. منتقدان با اشاره به بیماری طولانی مدت تورم بالا در ایران تاکید می‌کنند که در نیم قرن گذشته میانگین تورم سالانه کشور ۲۰ درصد بوده است. در ۳ سال گذشته که دولت سیزدهم سکان کشور را به دست گرفته، نرخ تورم به کمتر از ۴۰ درصد نرسیده و گاهی به دلیل جراحی‌های سخت

در ابتدای امسال، سال ۱۴۰۲ سال مهار تورم و رشد تولید نامیده شد. این نام‌گذاری موجب شد که با گذشت چند روز از فروردین، مسئولان اقتصادی پی در پی اعلام کنند که در راستای تحقق این شعار گام بر خواهند داشت. به گزارش صمت، حتی رئیس سازمان برنامه و بودجه وقت که مدتی بعد جای خود را به داوود منظور داد هم، گفته بود با کار زیاد نرخ تورم را

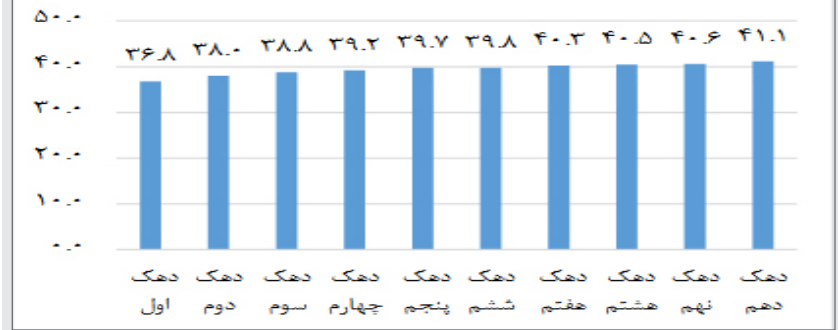
رکورد شکنی تورم در عصر رکود

به این ترتیب می‌توان گفت در ۳ ماه فروردین، مرداد و آذر تورم ماهانه بیش از مدت مشابه در سال گذشته بوده است. با این همه، در تمام ماه‌های تجربه‌شده پس از فروردین ۱۴۰۱ نرخ تورم ماهانه به کمتر از ۲ درصد نرسیده است. اگر برای یک سال مداوم نرخ تورم ماهانه ۲ درصد (معادل حداقل تورم ماهانه در ۲ سال گذشته) باشد، سرآبر به احتمال زیاد نرخ تورم سالانه بیش از ۲۰ درصد خواهد بود.

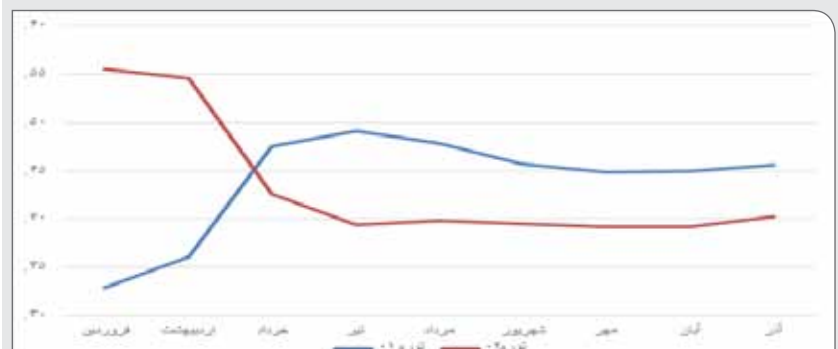

در زمینه نرخ تورم نقطه به نقطه شرایط پرنوسانی در کشور حاکم بوده است. ضمن اینکه بنا به گزارش مرکز آمار ایران و با وجود کاهش چشمگیر این نرخ تورم در خرداد و تیر که بیش از ۱۵ درصد کاهش را به دلیل تخلیه اثر شوک قیمتی تجربه کرده‌ام، پس از آن با وجود خوش‌بینی دولتی‌ها، در نرخ ۳۹ درصدی به ثبات رسید. در ماه‌های گذشته و با افزایش نسبی نرخ تورم ماهانه، دوباره تورم نقطه به نقطه در پایان پاییز به بیش از ۴۰ درصد رسید.

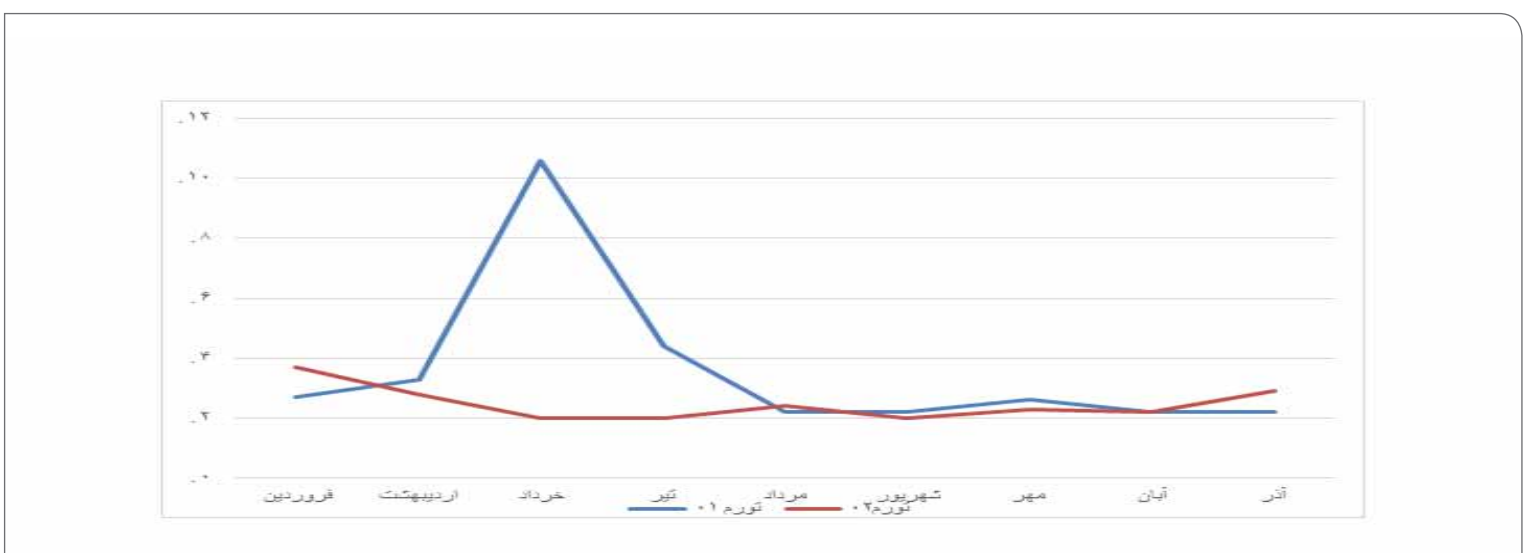
تورم نقطه‌ای کل (درصد)

نکته قابل توجه این است که در ماه‌های مورد بحث، پایین‌ترین نرخ تورم نقطه‌ای ۳۲.۹ درصد در فروردین سال گذشته بود و بالاترین نرخ ثبت‌شده هم در فروردین امسال با نرخ ۵۵.۵ درصدی حاصل شد. تا به این ترتیب تورم نقطه به نقطه یا میزان تغییر شاخص قیمتی در امسال در مقایسه با زمان مشابه در سال گذشته نوسانی ۲۳ درصدی داشته باشد. نکته مهم این است که میانگین تورم کشورهای جهان کمتر از ۵ درصد بوده و در کشوری چون عراق نرخ کمتر از ۲ درصدی را هم به ثبت رسانده است.

باتوجه به پیش‌بینی عبدالناصر همتی در شهریور، چنانچه تورم ماه‌های باقیمانده تا پایان سال بیش از ۲ درصد باشد، نرخ تورم پایان سال بیش از ۴۰ درصد خواهد بود. روند فعلی نشان می‌دهد که امکان کاهش تورم به کمتر از ۴۰ درصد در امسال وجود نخواهد داشت. به‌زبان ساده‌تر، در امسال نرخ تورمی که به ثبت می‌رسد، حداقل ۲ برابر نرخ تورمی است که در نیم قرن گذشته به‌طور میانگین به ثبت رسیده است.

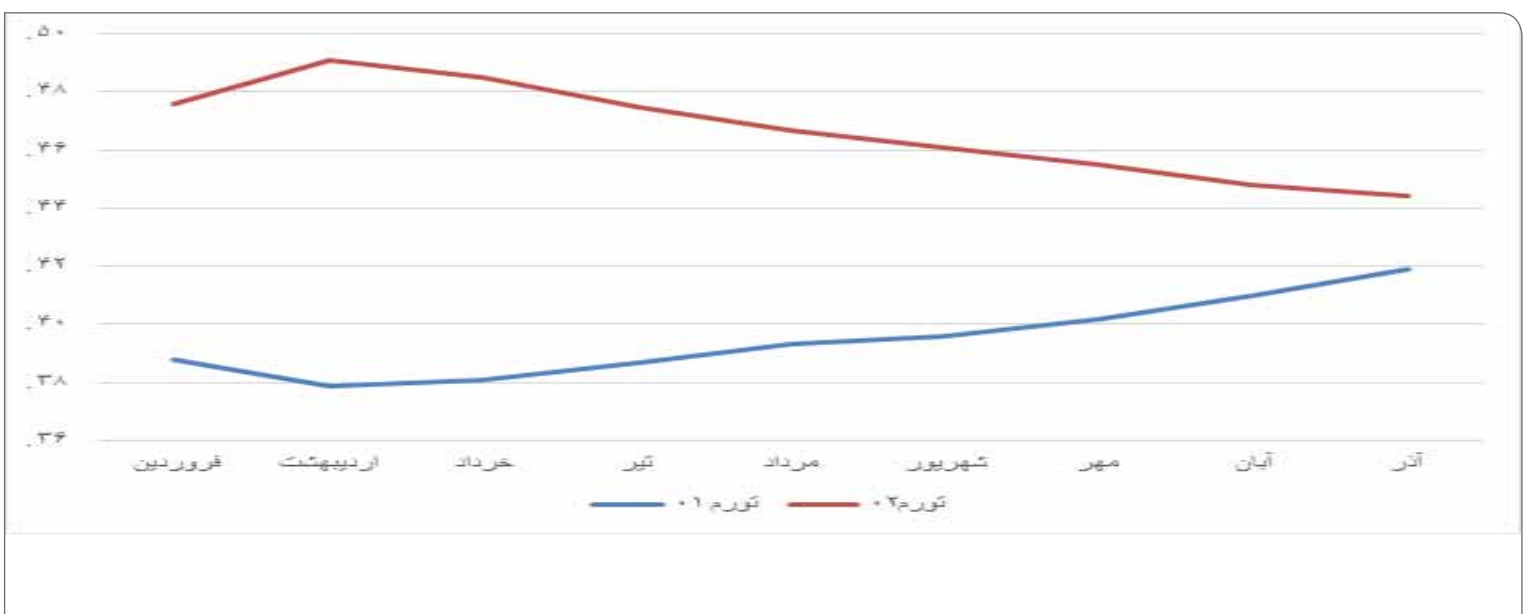
تورم سالانه ۹ ماهه نخست امسال بیش از سال گذشته

بررسی روند تورم سالانه نکات بسیاری را روشن می‌کند. از جمله اینکه در ۹ ماهه نخست امسال در مقایسه با ۹ ماهه سپری‌شده در سال گذشته، نرخ تورم سالانه در سال ۱۴۰۲ در تمام سال جاری بیشتری بوده است. این امر در شرایطی رخ می‌دهد که بسیاری از مسئولان دولتی این‌گونه وانمود می‌کنند که نرخ تورم در مقایسه با گذشته شدت کمتری داشته و مسیری کاهنده به خود گرفته است. حال آنکه بررسی‌ها نشان می‌دهند که امسال در نهایت ۴ واحد درصد از تورم بیش از ۴۰ درصدی کاسته شده است که به هیچ‌وجه در این میزان بالای تورم ملموس نیست.

در این مدت، پایین‌ترین نرخ تورم ثبت‌شده در اردیبهشت ۱۴۰۱ با نرخ ۳۷.۹ درصدی به دست آمد. به‌زبان ساده‌تر، می‌توان گفت که اگر دولت ابراهیم رئیسی اصرار به حذف ارز

ترجیحی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی نداشت و سیاست‌های دست‌راستی از جمله دستکاری قیمت‌ها را انجام نمی‌داد، به احتمال فراوان ۱۰ تا ۱۵ واحد درصد از نرخ تورم فعلی هم کاسته می‌شد.

پس از حذف ارز ترجیحی نیز، ماه به ماه بر نرخ تورم سالانه افزوده شده است. به‌نحوی که در اردیبهشت امسال به نرخ کمتر تجربه‌شده ۴۹.۱ درصد رسید. نکته مهم این است که بالاترین نرخ تورم سالانه تجربه‌شده در ایران پس از جمهوری اسلامی، در سال ۷۴ با نرخ ۴۹.۴ درصدی حاصل شد و با حذف ارز ترجیحی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی که رئیسی و یارانش می‌خواستند با پرداخت یارانه نقدی آن را کنترل کنند، چنان تورم را جهش داد که در آستانه یک رکورد شکنی ۷۵ ساله قرار بگیرد.

مسئله نه نقدینگی، که نرخ ارز است

۴ هزار و ۲۰۰ تومانی و دیگری افزایش نرخ هر دلار آمریکا به بیش از ۵۰ هزار تومان بود. این مسئله نشان می‌دهد که نرخ دلار اثری به‌مراتب بیشتر از نقدینگی بر نرخ تورم دارد و با وجود تلاش‌های نهاد سیاست‌گذار پولی کشور مبنی بر کنترل نرخ نقدینگی، همچنان تورم کشور بالا است و اگر این نهاد موفق به کنترل نرخ ارز در بازار نمی‌شد، اکنون تورم ایران بیش از ۶۰ درصد هم می‌توانست باشد.

اقتصاددانان دست‌راستی و بازاری می‌گویند که مهم‌ترین عامل افزایش تورم، افزایش نقدینگی است. با این همه، امسال بانک مرکزی سختگیری‌های زیادی به‌خرج داد و موفق شد، نرخ رشد نقدینگی را از بیش از ۴۰ درصد به حدود ۲۵ درصد کاهش دهد، با این همه همان‌طوری که در گزارش هم مشاهده شد، نرخ تورم همچنان بیش از ۴۰ درصد است. از قضا در این مدت ۲ اتفاق موجب شتاب گرفتن نرخ تورم شد که هر دو به نرخ ارز مرتبط بود، یکی حذف ارز ترجیحی

یک کارشناس اقتصاد در گفت و گو با **صمیمیت**:

وعده‌ها در ۱۴۰۲ هم محقق نمی‌شوند

نام‌گذاری سال ۱۴۰۲ بر محور کاهش تورم و افزایش تولید بود. همین سبب شد در فروردین بخش مهمی از مقامات دولتی به میدان بیایند و بگویند به این وعده‌ها جامه عمل بپوشانند. نزدیک ۱۱ ماه از امسال سپری شد و دیگر بیشتر مردم خود را آماده سال نو می‌کنند، اما تورم امسال با سال گذشته تفاوت معناداری ندارد. آخرین گزارش مرکز آمار ایران درباره نرخ تورم نشان می‌دهد تا پایان پاییز امسال تورم ۴۴.۴ درصد بوده است.

در این زمینه سید بهالدین حسینی هاشمی، کارشناس اقتصاد، در گفت‌وگو با صمیمیت تصریح می‌کند: «واقعیت این است که وقتی به نرخ رشد اقتصادی کشور و جزئیات آن توجه کنیم، به‌وضوح می‌بینیم که بخش مهمی از این رشد اقتصادی حاصل از فروش نفت بوده و به دلیل تداوم فرار چشمگیر سرمایه از کشور هم مشکلات دیگری به‌وجود آمده است. در هر حال به‌نظر نمی‌رسد این نرخ رشد تا پایان سال تداوم داشته باشد.» آنچه در ادامه می‌خوانید متن کامل گفت‌وگو است.

سال جاری نصف تورم و به‌نظر می‌رسد برای سال آتی حتی کمتر از سال جاری دستمزدها را افزایش دهند که خود این اقدام به‌شدت تقاضای موثر را کاهش می‌دهد.

● **چرا اقدامات بانک مرکزی در زمینه کنترل تورم موثر نبود؟**
بانک مرکزی به‌عنوان نهاد سیاست‌گذار حوزه پولی کشورمان هم تمرکز خود را بر این قرار داد که از افزایش نقدینگی جلوگیری کند. در همین راستا بسیاری از دولتمردان امید بسته بودند نرخ تورم کاهش محسوسی را تجربه کند که چنین نشد، اما همین رویکرد بانک مرکزی به سختگیری در حوزه پولی منجر و این سختگیری نیز به ممانعی واقعی در زمینه افزایش تبدیل شد. در نتیجه رکود در یک دوره تورمی شدت یافت.

● **فکر می‌کنید باتوجه به جهت‌گیری دولت در زمینه افزایش مالیات، چه چشم‌اندازی در سال آینده خواهیم داشت؟**
دولت در پی این است که با مالیات بیشتر، هزینه‌های خود را تامین کند، اما اخذ مالیات منوط به تحقق یک رشد اقتصادی مناسب است. هنگامی که رشد اقتصادی مناسبی نداریم، یعنی درآمد کافی موجود نیست و به همین دلیل نمی‌توان مالیات کافی اخذ کرد.

من فکر می‌کنم باتوجه به رویکرد دولت که قصد افزایش ۵۰ درصدی درآمدهای حاصل از مالیات را دارد، در سال آینده کسری بودجه تشدید شود و همین امر منجر به کسری بودجه و افزایش تورم خواهد شد. همزمان خشکسالی به یک واقعیت در کشورمان تبدیل شده است.

تداوم روند فعلی به این معنا خواهد بود که در سال آینده و سال‌های بعد ممکن است که کار به جایی برسد که مجبور شوند برای تامین نیازهای اساسی مردم، اقدام به واردات محصولات کشاورزی کنند. پرواضح است که این اقدام در محدودیت منابع ارزی، هزینه‌های بیشتری را به کشور تحمیل خواهد کرد و تورم بیشتری را در اقتصاد شکل خواهد داد.

به هیچ وجه؛ با این وضعیت حتی نمی‌توانیم انتظار این را داشته باشیم که با رشدی پایدار و مستمر مواجه شویم.

● **در زمینه کاهش نرخ تورم هنوز اتفاق خاصی رخ نداده است. فکر می‌کنید تا پایان سال امکان کاهش آن وجود دارد؟**
در این باره هم باید حقیقت تلخ را بپذیریم. کسری بودجه موجود در اقتصاد ایران منجر به ایجاد پول پر قدرت می‌شود. هنگامی که دولت‌ها در زمان تامین کسری خود به منابع بانکی فشار می‌آورند، پول پر قدرت ایجاد می‌شود.

این نیز شاید طنز تلخی باشد که همزمان با وعده کاهش نرخ تورم در ابتدای سال، نرخ تورم نقطه به نقطه فروردین به رقم بی‌سابقه ۵۵.۵ درصد افزایش یافت. چیزی که در این ماه‌ها مشخص بوده این است که همچنان نرخ تورم سالانه ۴۴.۴ درصد و بعید است تا پایان سال کاهش محسوسی داشته باشد.

یک بار دیگر تاکید می‌کنم که نرخ تورمی که از سوی مراجع رسمی، از جمله مرکز آمار ایران اعلام می‌شود، بسیار جامع و بزرگ است؛ یعنی سبدهای که آنها دست به محاسبه قیمت‌ها بر مبنای آن می‌زنند چندصد قلم کالا و خدمت مختلف را در بر می‌گیرد. حال آنکه معیشت مردم وابسته به حداکثر ۴۰ یا ۵۰ قلم کالای تعیین‌کننده است که قیمت آنها برای مردم حیاتی است. وقتی مرکز آمار چنین سبدهای بزرگی را در محاسبات آماری خود وارد می‌کند، ممکن است ارقامی که اعلام می‌کند با چیزی که در معیشت مردم اثرگذار است، متفاوت باشد. مثلاً به‌دلیل گرانی مردم معمولاً کمتر سراغ هتل و رستوران می‌روند که کاهش تورم در این بخش هر چند بر نرخ رسمی تورم اثر کاهنده دارد، اما چون از سبد خانوار حذف شده، دیگر جامعه گرانی یا ارزانی آن را حس نمی‌کنند.

● **تورمی که معیشت عموم جامعه را درگیر می‌کند را محاسبه کردید؟**

من به محاسبه این نرخ دست نزدم، اما پرواضح است که این تورم به‌مراتب بیش از نرخ تورم رسمی است. فکر می‌کنم این بخش از کالاها دست‌کم تورم حتی بیش از ۷۰ درصدی را از سر گذرانده‌اند. نکته مهم این است که دستمزد نیروی کار کشورمان را متناسب با چنین تورم ویران‌گر و زیان‌باری که داریم، افزایش نداده‌اند. در

اقتصادی حاصل از فروش نفت بوده و به‌دلیل تداوم فرار چشمگیر سرمایه از کشور هم مشکلات دیگری به‌وجود آمده است. در هر حال به‌نظر نمی‌رسد این نرخ رشد تا پایان سال تداوم داشته باشد.

● **در کنار مواردی که گفتید چه مشکلات دیگری مشاهده می‌شود؟**

وضعیتی که بیان شد، منجر به این شد که در زمینه واردات بزرگ‌نمایی و در زمینه صادرات کوچک‌نمایی کنند تا بتوانند ارز بیشتری دریافت کنند. همزمان فرار مغزها و مهاجرت گسترده نیروی کار کشورمان را هم مشاهده می‌کردیم. در واقع همه چیز خلاف وعده‌هایی بود که در زمینه ثبات و تثبیت وضعیت گفته می‌شد.

● **دولت سیزدهم در این زمینه نقشی نداشت؟**
من تمایل ندارم که انگشت‌تقصیر را به سمت این یا آن دولت بگیرم، اما باید بگویم دولت فعلی با وجود گذشت بیش از ۲ سال از عمرش، هنوز دولتی نوپا است.

● **معیار نوپایی چیست؟**
طبعاً طول عمر دولت نیست، زیرا بیش از نیمی از عمر این دولت گذشته و بنا به تعریف دیگر نمی‌توانیم آن را یک دولت نوپا بدانیم، اما باید توجه کرد که این دولت هنوز یک صفحه برنامه به‌معنای دقیق کلمه نداشته و بر مسائل و مشکلات کشور هم به هیچ وجه اشراف ندارد. به همین دلیل می‌توانیم مشاهده کنیم که بی‌تجربگی‌هایی بر تصمیم‌گیری‌ها حاکم است.

ضمن اینکه نباید از یاد برد که در این دولت بسیاری از مدیران میانی وزارتخانه‌ها و نهادهای مختلف کشورمان تغییر کردند. تا همین ماه‌های اخیر هم مدام اخباری درباره تغییرات در سطح مدیران شنیده می‌شد. این در حالی است که هماهنگی دوباره میان مدیران تازه‌کار یکی دو سال زمان لازم دارد و همین نیز سبب می‌شود بی‌تجربگی و ناهماهنگی تشدید شود و بر همین اساس در تصمیم‌گیری‌ها همچنان آشفتگی مشهود است.

به این ترتیب باید بپذیریم که با وجود گذشت بیش از نیمی از عمر دولت فعلی، هنوز بی‌تجربگی و عدم انسجام بر قوه اجرایی کشور حاکم است. با این وضعیت دست یافتن به یک رشد باکیفیت ممکن است؟

● **روزهای زیادی تا پایان سال جاری باقی نمانده است. چقدر می‌توان امیدوار بود که شعار سال محقق شود؟**

درباره شعار سال و وعده‌هایی که دولتمردان ایران درباره عمل به این اهداف داده‌اند، باید تصریح کنم که از همان ابتدای سال واضح بود که چنین اهدافی دست‌نیافتنی هستند.

● **چرا فکر می‌کنید این وعده‌ها از ابتدا امکان تحقق نداشتند؟**

اگر خاطرتان باشد بسیاری از مقامات دولتی در فروردین امسال مصاحبه می‌کردند و می‌گفتند به سمت کاهش چشمگیر نرخ تورم خواهیم رفت. با این حال من نمی‌دانم که آنها چقدر از تئوری‌ها و علم اقتصاد آگاه هستند یا چقدر با مفهوم پول، نقدینگی، تورم و رشد اقتصادی آشنایی دارند، اما از همان ابتدای سال کارشناسان امر تاکید می‌کردند که با این فرمانی که دولت سیزدهم حرکت می‌کند کاهش نرخ تورم به‌شکل ملموس و افزایش رشد اقتصادی امکان‌پذیر نخواهد شد. تاکید بر اینکه این خواسته‌ها محقق نمی‌شوند دقیقاً با نگاهی به بودجه کل گرفته بود. قانون بودجه ۱۴۰۲ بر از ایرادات مختلف بود

که نشان می‌داد کسری بسیار زیادی رقم خواهد زد. بخش مهمی از منابع درآمدی مطرح در قانون بودجه جزء منابع درآمدی نامطمئن به حساب می‌آمدند که نشان می‌داد ظرفیت کسری بودجه بیش از آن چیزی است که در قانون پیش‌بینی شده است. در عین حال تحریم‌های غرب علیه ایران هم ادامه داشت که خود به خود زمینه نرمال شدن فضای اقتصادی کشورمان را سلب می‌کرد. همزمان بحران‌های منطقه‌ای هم جریان داشت.

● **بحران‌های منطقه‌ای تشدید نشدند؟**
بله؛ باتوجه به وضعیت جنگی در غزه و مسائل متعاقب آن می‌توانیم بگوییم که در سال جاری این بحران‌ها نسبت به گذشته تشدید هم شدند که به‌طور طبیعی موجب افزایش بی‌ثباتی و جهش‌های قیمتی می‌شوند.

رشد تولید ناخالص داخلی دست‌کم در بهار امسال بالا بوده است. این تا حدی عمل به وعده افزایش رشد نبوده است؟

واقعیت این است که وقتی به نرخ رشد اقتصادی کشور و جزئیات آن توجه کنیم، به‌وضوح می‌بینیم که بخش مهمی از این رشد

آگهی فراخوان تجدید مزایده

شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در نظر دارد تعدادی قطعه زمین از طریق مزایده عمومی با ارزیابی کیفی جهت واحدهای صنعتی و واحدهای خدماتی و کارگاهی بدون ارزیابی کیفی طبق ضوابط و مقررات و دستورالعمل حق بهره‌برداری سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران به اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط تخصیص دهد. لذا بدینوسیله از کلیه متقاضیان دعوت می‌شود نسبت به ثبت‌نام در

سامانه تدارکات الکترونیک دولت بخش مزایده سپس نسبت به دریافت اسناد از طریق سامانه اقدام نمایند. ۱- تاریخ اخذ اسناد در سامانه تدارکات الکترونیک دولت: از ۱۴۰۲/۱۰/۲۰ لغایت ۱۴۰۲/۱۰/۲۶ (ساعت ۱۴)

۲- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادهای: در سامانه تدارکات ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۸ و فیزیکی

شماره ۱۶۴۰۴۶۱ شناسه
پاکت الف (ضمائم‌نامه یا فیش نقدی) تا پایان ساعت اداری مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۸ دبیرخانه شرکت.
۳- تاریخ کمیته بازگشایی: ساعت شروع بازگشایی: ۸ صبح مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ (طبق ساعت درج شده در اسناد)
۴- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد فراخوان درج شده است. تلفن تماس: ۳۲۳۶۰۵۷۰

ردیف	شماره مزایده	قطعه	بلوک	فاز	نام شهرک	کاربری	متراژ (متر مربع)	مبلغ کارشناسی هر متر مربع (ریال)	مبلغ کل (ریال)	مبلغ ودیعه (ریال)
۱	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۸۸	۳	تلاش ۳	۵	شیراز	کارگاهی / صنعتی - صنایع کوچک بدون آلودگی	۲۰۰	۳۸,۳۳۹,۶۰۰	۷,۶۶۷,۹۲۰,۰۰۰	۳۸۳,۳۹۶,۰۰۰
۲	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۸۹	F	تلاش ۳	۵	شیراز	خدماتی	۵۰	۹۹,۶۸۲,۹۶۰	۴,۹۸۴,۱۴۸,۰۰۰	۲۴۹,۲۰۷,۴۰۰
۳	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۰	۵	R۲	۶	شیراز	کارگاهی / صنعتی - صنایع سلولزی - فلزی	۴۵۰	۳۸,۳۳۹,۶۰۰	۱۷,۲۵۲,۸۲۰,۰۰۰	۸۶۲,۶۴۱,۰۰۰
۴	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۱	۹	R۳	۶	شیراز	کارگاهی / صنعتی - صنایع کوچک بدون آلودگی	۴۵۰	۳۸,۳۳۹,۶۰۰	۱۷,۲۵۲,۸۲۰,۰۰۰	۸۶۲,۶۴۱,۰۰۰
۵	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۲	۱۱	KR	۶	شیراز	کارگاهی / صنعتی - صنایع کوچک بدون آلودگی	۴۰۰	۴۹,۸۴۱,۴۸۰	۱۹,۹۳۶,۵۹۲,۰۰۰	۹۹۶,۸۲۹,۶۰۰
۶	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۳	۱	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۸,۸۵	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۹۹,۲۷۰,۰۰۰	۲۳۴,۹۶۳,۵۰۰
۷	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۴	۲	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۸,۵	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۸۴,۵۰۹,۲۶۰	۲۳۴,۲۳۵,۴۶۳
۸	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۵	۳	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۸,۱۵	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۶۹,۷۴۸,۵۱۴	۲۳۳,۴۸۷,۲۶۶
۹	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۶	۴	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۷,۸	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۵۴,۹۸۷,۷۶۸	۲۳۲,۷۴۹,۳۸۸
۱۰	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۷	۵	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۷,۴۵	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۴۰,۲۲۷,۰۲۲	۲۳۲,۰۱۱,۳۵۱
۱۱	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۸	۶	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۷,۱	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۲۵,۴۶۶,۲۷۶	۲۳۱,۲۷۳,۳۱۴
۱۲	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۹۹	۷	RS۲	۱	شیراز	کارگاهی	۱۵۶,۷۵	۴۲,۱۷۳,۵۶۰	۶,۶۱۰,۷۰۵,۵۳۰	۲۳۰,۵۳۵,۲۷۷
۱۳	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۱۰۰	۱	AB۱۰	۳	شیراز	کارگاهی / صنعتی - صنایع کوچک بدون آلودگی	۳۰۱,۵۵	۴۹,۸۴۱,۴۸۰	۱۵,۰۲۹,۶۹۸,۲۹۴	۷۵۱,۴۸۴,۹۱۵
۱۴	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۱۰۱	۱۴	R۱	۶	شیراز	سلولزی	۱۲۷۹,۰۵	۱۹,۱۶۹,۸۰۰	۲۴,۵۱۹,۱۳۲,۶۹۰	۱,۲۳۵,۹۵۶,۶۳۵
۱۵	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۱۰۲	۷	TU	۴	شیراز	فلزی - شیمیایی - سلولزی	۱۵۷,۵	۱۹,۱۶۹,۸۰۰	۳۰,۱۹۲,۴۳۵,۰۰۰	۱,۵۰۹,۶۲۱,۷۵۰
۱۶	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۱۰۳	۴	ک	۱	اقلید	غذایی	۱۴۳۰	۷,۲۵۰,۸۶۵	۱۰,۳۶۸,۷۳۶,۹۵۰	۵۱۸,۴۳۶,۸۴۸
۱۷	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۱۰۴	۸	ک	۱	اقلید	غذایی	۱۸۰۰	۷,۲۵۰,۸۶۵	۱۳,۰۵۱,۵۵۷,۰۰۰	۶۵۲,۵۷۷,۸۵۰
۱۸	۲۰۰۲۰۱۰۵۴۰۰۰۱۰۵	۷/۱	A	۱	چهرم	شیمیایی	۲۴۱۰,۲۳	۱۱,۴۸۷,۷۴۰	۲۷,۶۸۸,۰۹۵,۵۸۱	۱,۳۸۴,۴۰۴,۷۷۹

مه‌ار تورم با شعار ممکن نیست

امیرحسین برنایی، فعال در زمینه تجاری‌سازی تولیدات دانش‌بنیان

یادداشت

از آنجایی که دانش‌بنیان‌ها بر مبنای دانش و فن روز فعالیت می‌کنند، معمولاً تمرکزشان بر تولید باکیفیت است تا فروش بالا. شاید تزریق زیاد سرمایه به این شرکت‌ها در هر قالبی آنها را معنادار به دریافت سرمایه کند که در نهایت راه فروش در بازار را پیدا نکند. بنابراین ارائه وام و تسهیلات مالی به یک تعادل استاندارد نیاز دارد. خوب است بخشی از سرمایه به صندوق پژوهش استانی اختصاص داده شود که تا حدی این اتفاق افتاده، اما باز هم درگیر روندهای سخت بروکراتیک است که همه چیز دوباره به تهران می‌رسد و باید مدیران پایتخت‌نشین تأییدیه بدهند.

تنها مشکل، کمبود اعتبارات مالی نیست بلکه قطعاً بودجه‌ریزی بیشتر و سرمایه‌گذاری می‌تواند کمک‌کننده باشد؛ اما باید در نظر بگیریم که آیا رشد اعتبارات تناسب کافی با تورم را دارد یا خیر؟ هرچند شعار امسال مه‌ار تورم است، اما معضلات اقتصادی تنها به کمک شعار اصلاح نمی‌شود و نیازمند یک برنامه بلندمدت است. مه‌ار تورم یک روند است که باید در بستر زمان‌بندی چند ساله اتفاق بیفتد و به نتیجه برسد. گفتنی است، مولفه‌های اثرگذار بر تورم طیف وسیعی از موضوعات را در بر می‌گیرد.

یکی از آنها به سیاست خارجی کشور بر می‌گردد که متأسفانه کمتر به آن پرداخته شده، اما واقعیتی غیرقابل انکار است. در واقع، اگر روابط خوبی با قدرت‌های اقتصادی دنیا نداشته باشیم، فشار بر تولید و معیشت همچنان ادامه دارد و اگر سیاست خارجی شرایط منطقی‌تری را رقم بزند، می‌تواند در مسیر مه‌ار تورم کمک کند. گرفتن بودجه بیشتر به بهانه کنترل تورم خود دارای یک پارادوکس است، چراکه منجر به افزایش نقدینگی می‌شود و همین تورم را بیشتر می‌کند. اگر نقدینگی به سمت تولید و رشد آن راه یابد، تاحدی به رشد تولید کمک می‌کند و نمی‌توان گفت که آیا تورم را مه‌ار می‌کند یا خیر؟ زیرا مه‌ار تورم مقوله‌ای است که نیازمند چند پارامتر مهم دیگر است که از اساس وقوع آن در بازه زمانی دوازده‌ماهه امکان‌پذیر نیست.

نرخ دستگیر تورم، کمر دانش‌بنیان‌های کوچک و تازه‌تاسیس را می‌شکند و دولت هنوز تدبیری برای حمایت از دانش‌بنیان‌ها که پشتوانه مالی ندارند و از طرفی هم صاحب دانش و فناوری هستند، نیندیشیده است.

اگر تا ۳ سال پیش با ۲۰۰ میلیون تومان امکان توسعه یک شرکت تازه‌تاسیس دانش‌بنیان فراهم بود، امروز با ۲ میلیارد تومان هم نمی‌شود، راه به‌سوی تولید و رشد و توسعه برد، به هر حال، منابع مالی که در نظر گرفته می‌شود، باید متناسب با نیاز شرکت‌ها باشد و فقط به قول‌های عمل‌نشده منتهی نشود. در کل، دانش‌بنیان‌های زیادی وجود دارند که به دلیل قول‌های عمل‌نشده مدیران بالادستی در اکوسیستم نوآوری، آسیب‌های جدی و منهدم‌کننده‌ای دیدند. در واقع، وقتی مدیر یا مسئول در نهادی قول تأمین اعتبار به دانش‌بنیان‌ها را می‌دهد، باید تحت هر شرایطی پرداخت شود، نه آنکه تنها با گفتن واژه متأسفانه صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان را راهی کنند.

تجربه نشان داده است که دانش‌بنیان‌ها در مسیر تأمین مالی نیازهای خود، همیشه درگیر بروکراسی دست‌وپا گیر بودند و هستند. علاوه بر آن، نقدی هم بر برخوردها و نوع نگاه اداری این نهاد وارد است، در برخی موارد نگاه از بالا به پایین به دانش‌بنیان‌ها در روند دریافت وام و تسهیلات وجود دارد. گویا در جریان ارائه تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان لطف بزرگی رخ می‌دهد، در حالی که وظیفه نهادی نظیر صندوق نوآوری و شکوفایی، کمک مالی به این اکوسیستم است.

اگر دولت خواهان توسعه اکوسیستم دانش‌بنیانی است، باید تغییری در ساختار بروکراتیک و سنجش و ارزیابی خود انجام دهد. شرکت‌های دانش‌بنیان در کنار فعالیت اقتصادی خود، خواهان رشد و توسعه اقتصاد در مقیاس وسیع هم هستند. فعالیت آنها برآمده از دانش و فنی است که توانسته‌اند با نبوغ انسانی ارزش‌افزوده ایجاد کنند، بنابراین به‌قدری ارزنده هستند که صندوق نوآوری و شکوفایی و هر نهاد تأمین مالی، به‌جای نگاه از بالا به پایین درصدد رفع موانع بروکراتیک و کاغذبازی برآیند. آنها هرچقدر هم که خرد و کوچک باشند، در راستای رفع مشکلی تأسیس شده‌اند؛ هرچه باشد بهتر از دلالتی هستند که فعالیت‌شان به‌ضرر اقتصاد کشور تمام می‌شود.

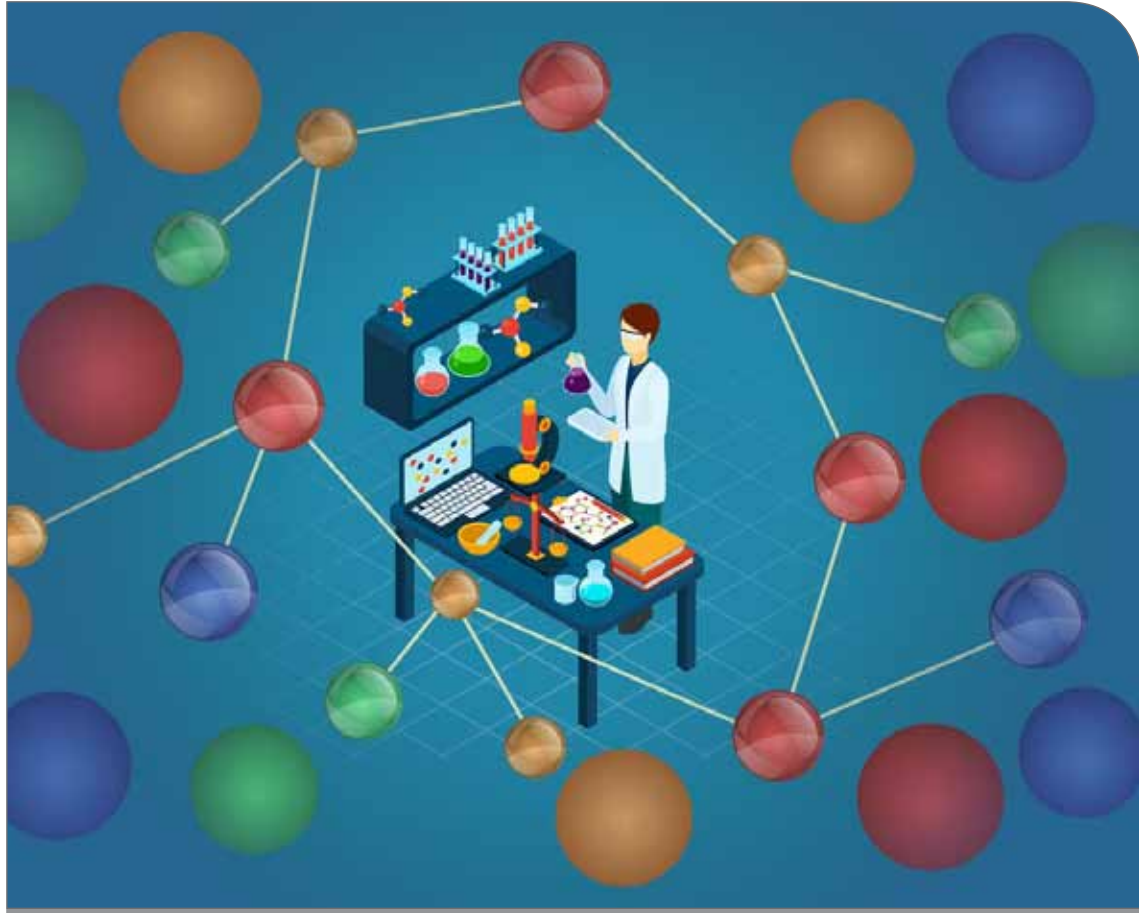
در کل، باید دید آیا معضل اصلی در اکوسیستم دانش‌بنیان کمبود بودجه است یا ساختار معیوب تأمین سرمایه ایراد دارد؟ اگر به این سوال پاسخ داده نشود، همان داستان همیشگی بدهکار شدن دانش‌بنیان‌ها و عدم‌رشد و توسعه آنها روایت می‌شود.

در نهایت، ساختار بروکراتیک دولت باید شکل دیگری به‌خود بگیرد و از طرفی هم، شرکت‌های دانش‌بنیان بر اساس دانش فنی خود اعتبارسنجی شوند تا منابع در کانال واقعی خود قرار بگیرند و استقلال عمل بیشتری به صندوق‌های پژوهش و فناوری استان‌ها در کنار نظارت دقیق داده شود، تا در مجموع اتفاقات خوبی بیفتد، در غیر این صورت افزایش تخصیص سرمایه و بودجه بیش از آنکه دل را قرص کند، آن را می‌لرزاند.

به بررسی نقش دانش‌بنیان‌ها در مه‌ار تورم پرداخت

قد و قواره کوتاه‌فناوران در اقتصاد

رانت، سد راه ارزآوری و مه‌ار تورم

زور فناوران به واردکنندگان نمی‌رسد

درج شده است. باتوجه به اینکه سالانه ۱۱۰ تا ۱۲۰ میلیارد دلار ارز از کشور خارج می‌شود و از طرفی هم، ۵۷ میلیارد دلار ارزآوری از طریق فروش نفت، گاز، پتروشیمی و آهن داریم. حال اگر یک میلیارد دلار هم محصولات فناورانه ارزآوری کنند، خواهیم دید که تأثیر آن در کل خروجی ارز فقط کمتر از یک درصد است.

با عدد و ارقام گفته‌شده نمی‌توان روی این میزان از صادرات در بحث ارزآوری حساب باز کرد تا در نهایت بتواند منجر به کنترل تورم در کشور شود. در مقایسه با صادرات بیش از ۵۰ میلیارد دلاری نفت در کشور، صادرات محصولات دانش‌بنیان اصلاً به حساب نمی‌آید و نمی‌تواند نقشی هم در کنترل تورم داشته باشد. در شرایطی اکوسیستم دانش‌بنیان می‌تواند منجر به کنترل تورم شود که ارزآوری زیادتری نسبت به قبل داشته باشد و باتوجه به عدد و ارقامی که از میزان صادرات و ارزآوری کشور می‌شناسیم، نمی‌توان گفت که اکوسیستم دانش‌بنیان به مه‌ار تورم کمک کرده است.

شاید در حوزه‌هایی نظیر دارو تجهیزات پزشکی تاحدی حرفی برای گفتن داشته باشیم؛ چراکه نرخ محصول نهایی در این حوزه بیشتر از مواد اولیه است. با این حال، میزان رقم صادرات دارو در سال گذشته تنها ۵ میلیون دلار بود که باز هم نمی‌توان از ارزآوری صحبت کرد. بی‌شک اگر میزان صادرات این حوزه نظیر کشور هند ۱۰ یا ۲۰ میلیارد دلار بود، آنگاه می‌توانستیم از ارزآوری در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی سخن بگوییم.

مسیر سخت تولید و صادرات

به‌اعتقاد من، تا زمانی که سیاست‌های واردات‌پروری در کشور وجود داشته باشد، نمی‌توانیم انتظار رشد صادرات و ارزآوری داشته باشیم. متأسفانه روند تخصیص ارز دولتی به صادرکنندگان یا تولیدکنندگان دشوارتر از روند تخصیص همان ارز به واردکنندگان است تا جایی که واردکننده می‌تواند بازار را در اختیار بگیرد و از تولیدکننده برپاید. بسیاری از واردکنندگان در کشور می‌توانند با تولید، افزایش تولید هم‌معنای مه‌ار تورم است. در شرایطی که عرضه محصول در بازار از طریق دانش رشد پیدا کند، تولید کالا در کشور افزایش پیدا می‌کند و تورم هم مه‌ار می‌شود.

دانشی که به کار گرفته می‌شود، ممکن است هزینه‌هایی داشته باشد، اما در نهایت خروجی حول ۲ مدار افزایش تعداد و کیفیت محصول می‌چرخد، اما آن فرآیندی که در وزارتخانه‌های کشور به‌ویژه صمت درباره بکارگیری دانش‌بنیان‌ها به‌منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان رخ می‌دهد، فارغ از تعاریف و اصول گفته‌شده است. متأسفانه وزارت صمت و دیگر وزارتخانه‌ها در سازمان‌های دیگر، وقتی صحبت از تولید دانش‌بنیان می‌شود، تصور می‌کنند که باید سریعاً یک فرآیند ناشناخته و عجیب و غریب برونند که معمولاً فناوری‌های های‌تک را شامل می‌شود و وقتی هم که می‌خواهند از تولید دانش‌بنیان حمایت کنند، سریعاً شرکت‌هایی می‌روند که تولیدات‌شان در زمره محصولات های‌تک است. این در حالی است که شمار زیادی از فناوران در اکوسیستم دانش‌بنیان از فناوری‌های های‌تک و بسیار پیشرفته استفاده نمی‌کنند و اصلاً لزومی هم ندارد که چنین فناوری‌هایی را به‌کار ببرند.

اقتصاد نفتی، سد راه توسعه دانش‌بنیان

پرسشی که مطرح می‌شود، این است که باتوجه به افزایش شمار شرکت‌های دانش‌بنیان در یک سال اخیر چرا تاکنون اتفاقی برای مه‌ار تورم نیفتاده است و اکوسیستم دانش‌بنیان نتوانسته به مه‌ار تورم ببرد؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت، به دلیل عمده بر می‌گردد. اقتصاد وابسته به فروش نفت در ایران و در کل، در

تجارب جهانی نشان داده که یکی از مزایای پیاده‌سازی اقتصاد دانش‌بنیان در هر کشوری مه‌ار تورم است. برخی کارشناسان هم معتقدند که ایجاد نوآوری در اقتصاد موجب افزایش بهره‌وری، رونق اقتصادی و افزایش درآمدها و در نتیجه کاهش تورم و بیکاری می‌شود. طبق بررسی‌های انجام‌شده، می‌توان محورهای مختلف اقتصاد دانش‌بنیان و تورم، ارتباط معناداری وجود دارد و اغلب محورهای اقتصاد دانش‌بنیان می‌توانند بر مقوله تورم تأثیرگذار باشند، اما همچنان اقتصاد کشور با تورم دست‌وپنجه نرم می‌کند و گویا نمی‌توان امیدوی هم به اکوسیستم نوآوری کشور در مه‌ار تورم داشت. باوجود اجرای اقتصاد دانش‌بنیان و همه حمایت‌هایی که از این حوزه در یک دهه اخیر شده است، شاید در سال‌های آتی این پرسش که چرا مه‌ار تورم و سایر اثرات مثبت اقتصادی اکوسیستم دانش‌بنیان، آن‌گونه که انتظار می‌رفت در کشور اتفاق نیفتاد؟ آذهان عمومی را به خود مشغول کند. کارشناسان در گفت‌وگو با **دانش‌بنیان** معتقدند تا زمانی که رانت در اقتصاد کشور پررنگ باشد و تولیدکنندگان مسیر دشوارتری را نسبت به واردکنندگان در فرآیند تولید پیش‌رو داشته باشند، نمی‌توان انتظاری از اکوسیستم دانش‌بنیان برای کنترل تورم داشت. **دانش‌بنیان** در این گزارش و در گفت‌وگو با یک کارشناس حوزه دانش‌بنیان و یک کارشناس در اقتصاد کلان به نقش تولیدات فناورانه و دانش‌بنیان در مه‌ار تورم پرداخته است.

امیررضا نیسان، رئیس مرکز تجارت ایران و عراق؛ باتوجه به اینکه در تورم مولفه‌هایی نظیر نرخ دلار، سودهای بانکی و دیگر موارد واضح تأثیر مستقیم‌تری می‌گذارند و از طرفی هم، چون تاکنون شاهد اقتصاد دانش‌بنیان به‌معنای حقیقی خود در کشور نبوده‌ایم، در نتیجه نمی‌توان از تأثیر و نقش دانش‌بنیان‌ها در کنترل تورم کشور حرفی زد و به‌اعتقاد من، اکوسیستم فناوری تأثیر چندانی در مه‌ار تورم نداشته است.

تأثیرگذاری دانش‌بنیان‌های کشور در مه‌ار تورم که معمولاً به‌نقل از برخی مسئولان گفته می‌شود، با نگاهی اجمالی می‌توان دریافت که منطقی نیست. این نقش و تأثیرگذاری با هدف کنترل و مه‌ار تورم از سوی فعالان دانش‌بنیان زمانی رقم می‌خورد که بتوانیم با توسعه صادرات محصولات فناورانه بیرون‌آمده از دل شرکت‌های دانش‌بنیان، حجم قابل‌توجهی از واردات را از به کشور وارد کنیم. این اتفاق در شرایطی افتاده است که برای تولید محصولات از کانال دانش‌بنیان، مواد اولیه کمتری از خارج وارد شده و هزینه ارزی زیادی برای خرید مواد اولیه صرف نشده باشد. به‌عبارت‌روشن‌تر، اگر شرکت‌های دانش‌بنیان بتوانند با فکر و خلاقیت برای تولید یک محصول از کشور ارز خارج کنند و همان محصول را با نرخ متناسب به بازارهای جهانی بفروشند، در نتیجه ارزآوری کرده‌اند و این واردات ارز تا حد زیادی بر تورم اثرگذار است.

به‌طورتقریبی سالانه صادرات کشور نزدیک به ۵۴ میلیارد دلار است که سهم محصولات دانش‌بنیان به زحمت به ۵۰۰ میلیون دلار می‌رسد، هرچند در اخبار صحبت از صادرات یک میلیارد دلاری دانش‌بنیان‌ها می‌شود؛ واقعیت این است که صادرات شرکت‌هایی نظیر مینا و دیگر شرکت‌های مشابه که پیش از شکل‌گیری اکوسیستم دانش‌بنیان وجود داشته‌اند هم، در این آمار گنجانده می‌شوند. بی‌شک صادرات محصولات دانش‌بنیانی که حاصل تولید شرکت‌های فناورانه است، تقریباً نیمی از عددی است که در رسانه‌ها

فرشاد پرویزیان، عضو انجمن اقتصاددانان ایران؛ تولید کالا، حاصل تعامل کار و سرمایه با پیوست ضوابط فنی است. به‌عبارت‌روشن‌تر، اگر کار و سرمایه با یکدیگر در فرآیند یک ضابطه فنی ترکیب شوند، کالا استخراج می‌شود و تولید محصول شکل می‌گیرد. رابطه فنی تولید یک کالا به این معنی است که تولیدکننده باید بداند چه میزان از مواد اولیه باید با یکدیگر ترکیب شوند تا یک کالا تولید شود. بی‌شک این رابطه فنی بر مدار یک دانش و دانایی می‌چرخد.

یعنی بخش اساسی از تولید کالا دانش و دانایی است. به‌طورقطع وقتی که رابطه‌های فنی و دانش تولید یک کالا را بهتر بدانیم و اشراف هوشمندانه‌ای روی آن داشته باشیم و از دانش و خرد بیشتری استفاده کنیم؛ به‌طورقطع یا محصول بیشتری از مواد اولیه کمتری تولید خواهیم کرد یا محصول باکیفیت‌تری روانه بازار می‌کنیم. چنین روندی دقیقاً ضد تورم است که منجر به کنترل و مه‌ار تورم می‌شود.

به‌عبارت‌روشن‌تر، بکارگیری دانش و فن روز در فرآیند تولید یک کالا به‌شرطی که کالا با نرخ تمام‌شده کمتری راهی بازار شود و باکیفیت‌تر هم باشد، تورم را مه‌ار می‌کند. باتوجه به شعار سال گذشته، تعداد دانش‌بنیان‌ها به‌یکباره رشد چند هزارتایی داشت، اما باید بدانیم که رونق تولید دانش‌بنیان به‌معنای افزایش تعداد ثبت‌شده این شرکت‌ها موسوم به دانش‌بنیان نیست. در کل، وقتی در اقتصاد صحبت از تولید دانش‌بنیان می‌شود، یعنی تولید مبتنی بر دانایی و خرد. به‌عبارت‌روشن‌تر، محصولاتی که تاکنون تولید می‌شد، با شیوه‌های نوین علمی و فنی تولید و روانه بازار شوند. در تولید هر محصول، خدمت یا هر کالایی که ارزش اقتصادی داشته باشد، اگر بتوان کار و سرمایه را با یک دانش فنی به‌کار بگیریم و هر چقدر دانش فنی به کار گرفته شده در فرآیند تولید بیشتر باشد، محصول باکیفیت‌تر با نرخ تمام‌شده کمتری یا با حجم تولید بیشتری روانه بازار می‌شود. بنابراین بکارگیری روش‌های دانش‌بنیان یعنی افزایش

ارز دولتی محصول وارد کنند و به

نرخ ارز آزاد همان محصول را در بازار بفروشند؛ این در حالی است که صادرکننده باید با ارز آزاد مواد اولیه بخرد و با ارز دولتی محصول تولیدشده را بفروشد. بی‌شک این فرآیند باعث می‌شود که انگیزه‌ای برای تولید و صادرات در کشور وجود نداشته باشد. باتوجه به تخصیص ارز نیمایی به واردکنندگان تا زمانی که شرایط مساعدی برای واردات در کشور وجود داشته باشد، نمی‌توانیم از نقش صادرات در کاهش تورم کشور حرفی بزنیم؛ چه برسد به صادرات محصولات دانش‌بنیان.

نقش فعال اکوسیستم دانش‌بنیان در مه‌ار تورم با تحقق ۲ شرط ممکن است؛ یکی آنکه شرایط دشوار تولید و صادرات مرتفع شود، به‌گونه‌ای که رقابت میان تولیدکنندگان و واردکنندگان شکل بگیرد. شرط دیگر اینکه، باید برنامه مشخصی برای صادرات دانش‌بنیان تدوین کنیم تا بتوانیم اشراف‌بهتری از میزان صادرات محصولات دانش‌بنیان پیدا کنیم.

بی‌شک اگر تولید آن دسته از کالاهایی که ارزبر هستند، نظیر دارو در اکوسیستم دانش‌بنیان افزایش یابد، همچنین میزان واردات هم کنترل شود و در عوض دانش‌بنیان‌ها محصولات بیشتری تولید کنند، در این شرایط اکوسیستم دانش‌بنیان می‌تواند به مه‌ار تورم بپردازد، اما تولیدکننده در شرایط دشواری برای تولید کالا قرار می‌گیرد. در واقع ارز به تولیدکننده به‌قدری دیر پرداخت می‌شود که واردکننده می‌تواند بازار را زیر سلطه خود بگیرد.

در کل، اگر بتوانیم روی کالاهایی که ارزبری بالایی دارند، نظیر دارو، گوشت، گندم و خوراکی دام که عده‌های بزرگ واردات را به خود اختصاص می‌دهند، تولیدات انبوه داشته باشیم، می‌توانیم دانش‌بنیان‌ها را بازیگر فعال در کنترل تورم بدانیم.

هر کشوری سد راه توسعه فناوری

است. کشوری که بیش از یک قرن اقتصادش به نفت وابسته و درآمدهای نفتی هنوز به کاش شیرین است و از رانت منابع نفتی استفاده می‌کند، نیازی به تحقیق و توسعه و کاربرد فناوری در فرآیند تولید ندارد. در این شرایط معمولاً با پرداخت درآمد حاصل از نفت محصولات موردنیاز باوجود توان تولید در داخل با نرخ کمتر وارد می‌شود.

انحصار جایی برای تولید فناوری نمی‌گذارد دلیل دوم، وجود انواع اقسام انحصار در کشور است. برای مثال وقتی خودروساز انحصار گر، می‌تواند هر خودرویی با هر سطح ایمنی را روانه بازار کند، دلیلی برای ارتقای کیفیت با توان دانش‌بنیان که قطعاً هزینه‌بر هم هست، نمی‌بیند. در کل، وضعیت اسفبار شرکت‌های خودروسازی در کشور ناشی از عدم‌کاربرد دانش‌بنیان‌ها در بدنه آنها است.

بی‌شک تا زمانی که شیوه حکمرانی اقتصاد در کشور مبتنی بر نفت باشد، صحبت از دانش‌بنیان خنده‌دار است، بنابراین به‌دلیل درآمد‌های نفتی، تولیدکنندگان دلیلی نمی‌بینند که دانش را در بدنه تولید وارد کنند. وقتی که هر تولیدکننده‌ای به‌عنوان مثال خودروسازان می‌تواند هر محصولی را با هر درجه کیفیت در بازار بفروشند، چرا باید در فرآیند تحقیق و توسعه هزینه کند و دانش فنی را به کار بگیرد؟

سخن پایانی

سهام شرکت دانش‌بنیان در اقتصاد کشور باوجود جهش چشمگیری که در فراوانی داشتند، بسیار ناچیز است. به‌گفته کارشناسان، نمی‌توان در فضای بسته و غیرتعاملی

ارز آزاد همان محصول را در بازار بفروشند؛ این در حالی است که صادرکننده باید با ارز آزاد مواد اولیه بخرد و با ارز دولتی محصول تولیدشده را بفروشد. بی‌شک این فرآیند باعث می‌شود که انگیزه‌ای برای تولید و صادرات در کشور وجود نداشته باشد. باتوجه به تخصیص ارز نیمایی به واردکنندگان تا زمانی که شرایط مساعدی برای واردات در کشور وجود داشته باشد، نمی‌توانیم از نقش صادرات در کاهش تورم کشور حرفی بزنیم؛ چه برسد به صادرات محصولات دانش‌بنیان.

نقش فعال اکوسیستم دانش‌بنیان در مه‌ار تورم با تحقق ۲ شرط ممکن است؛ یکی آنکه شرایط دشوار تولید و صادرات مرتفع شود، به‌گونه‌ای که رقابت میان تولیدکنندگان و واردکنندگان شکل بگیرد. شرط دیگر اینکه، باید برنامه مشخصی برای صادرات دانش‌بنیان تدوین کنیم تا بتوانیم اشراف‌بهتری از میزان صادرات محصولات دانش‌بنیان پیدا کنیم.

بی‌شک اگر تولید آن دسته از کالاهایی که ارزبر هستند، نظیر دارو در اکوسیستم دانش‌بنیان افزایش یابد، همچنین میزان واردات هم کنترل شود و در عوض دانش‌بنیان‌ها محصولات بیشتری تولید کنند، در این شرایط اکوسیستم دانش‌بنیان می‌تواند به مه‌ار تورم بپردازد، اما تولیدکننده در شرایط دشواری برای تولید کالا قرار می‌گیرد. در واقع ارز به تولیدکننده به‌قدری دیر پرداخت می‌شود که واردکننده می‌تواند بازار را زیر سلطه خود بگیرد.

در کل، اگر بتوانیم روی کالاهایی که ارزبری بالایی دارند، نظیر دارو، گوشت، گندم و خوراکی دام که عده‌های بزرگ واردات را به خود اختصاص می‌دهند، تولیدات انبوه داشته باشیم، می‌توانیم دانش‌بنیان‌ها را بازیگر فعال در کنترل تورم بدانیم.

هر کشوری سد راه توسعه فناوری است. کشوری که بیش از یک قرن اقتصادش به نفت وابسته و درآمدهای نفتی هنوز به کاش شیرین است و از رانت منابع نفتی استفاده می‌کند، نیازی به تحقیق و توسعه و کاربرد فناوری در فرآیند تولید ندارد. در این شرایط معمولاً با پرداخت درآمد حاصل از نفت محصولات موردنیاز باوجود توان تولید در داخل با نرخ کمتر وارد می‌شود.

انحصار جایی برای تولید فناوری نمی‌گذارد دلیل دوم، وجود انواع اقسام انحصار در کشور است. برای مثال وقتی خودروساز انحصار گر، می‌تواند هر خودرویی با هر سطح ایمنی را روانه بازار کند، دلیلی برای ارتقای کیفیت با توان دانش‌بنیان که قطعاً هزینه‌بر هم هست، نمی‌بیند. در کل، وضعیت اسفبار شرکت‌های خودروسازی در کشور ناشی از عدم‌کاربرد دانش‌بنیان‌ها در بدنه آنها است.

بی‌شک تا زمانی که شیوه حکمرانی اقتصاد در کشور مبتنی بر نفت باشد، صحبت از دانش‌بنیان خنده‌دار است، بنابراین به‌دلیل درآمد‌های نفتی، تولیدکنندگان دلیلی نمی‌بینند که دانش را در بدنه تولید وارد کنند. وقتی که هر تولیدکننده‌ای به‌عنوان مثال خودروسازان می‌تواند هر محصولی را با هر درجه کیفیت در بازار بفروشند، چرا باید در فرآیند تحقیق و توسعه هزینه کند و دانش فنی را به کار بگیرد؟

مهتاب دمیچی
editor@smtnews.ir

چون تاکنون شاهد اقتصاد دانش‌بنیان در کشور نبوده‌ایم، نمی‌توان حرفی از تأثیر و نقش آنها در کنترل تورم کشور زد

در کشوری که اقتصادش به نفت وابسته و درآمدهای نفتی هنوز به کاش شیرین است و از رانت منابع نفتی استفاده می‌کند، نیازی به تحقیق و توسعه و کاربرد فناوری در فرآیند تولید ندارد. در این شرایط معمولاً با پرداخت درآمد حاصل از نفت محصولات موردنیاز باوجود توان تولید در داخل با نرخ کمتر وارد می‌شود.

انحصار جایی برای تولید فناوری نمی‌گذارد دلیل دوم، وجود انواع اقسام انحصار در کشور است. برای مثال وقتی خودروساز انحصار گر، می‌تواند هر خودرویی با هر سطح ایمنی را روانه بازار کند، دلیلی برای ارتقای کیفیت با توان دانش‌بنیان که قطعاً هزینه‌بر هم هست، نمی‌بیند. در کل، وضعیت اسفبار شرکت‌های خودروسازی در کشور ناشی از عدم‌کاربرد دانش‌بنیان‌ها در بدنه آنها است.

پیگیری توسعه صادرات دشتستان

معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه گفت: توسعه صادرات محصولات تولیدی دشتستان با جدیت دنبال می‌شود.

مهدی صفری در بازدید از طرح‌های صنعتی و تولیدی دشتستان، گفت: توسعه صادرات و واردات و حل مشکلات فعالان اقتصادی در این عرصه مورد توجه ویژه قرار دارد.

وی توسعه سرمایه‌گذاری و حل مشکلات این حوزه در تامین تجهیزات و تکنولوژی‌های لازم را مورد تاکید قرار داد و بیان کرد: وزارت امور خارجه در حل مشکلات تولیدکنندگان و صادرکنندگان تلاش ویژه‌ای دارد و بازارهای جدید در این عرصه روز به روز اضافه می‌شود.

معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه ادامه داد: در حل مشکلات فعالان اقتصادی ضمن دعوت آنان به مرکز کشور و نشست با دستگاه‌های مرتبط، برطرف شدن مشکلات آنان در دستور کار قرار می‌گیرد.

صفری با بیان اینکه با شناسایی بازارهای جدید در جهان، مشکلات صادرکنندگان برطرف می‌شود، تصریح کرد: افزایش صادرات خرما با ایجاد بازارهای جدید در دستور کار معاونت دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه قرار دارد. به گزارش روابط عمومی استانداری بوشهر، وی اضافه کرد: استان بوشهر در ابعاد گوناگون تولید محصولات مختلف کشاورزی، صنعتی، شیلات و دیگر عرصه‌ها از ظرفیت بالایی برخوردار است و از آن طرف قرار گرفتن در حاشیه خلیج فارس زمینه توسعه فعالیت‌های اقتصادی بیش از پیش افزایش داده است که در این راستا به صادرات محصولات استان بوشهر کمک می‌شود.

بهروز راعی
editor@smtnews.ir

اصفهان صدر نشین شهرک‌های صنعتی سبز شد

عکس: مهر

پرسش که آیا قصد توسعه شهرک‌های صنعتی در اصفهان را نیز دارید پاسخ داد: این شرکت برنامه‌ای برای توسعه شهرک‌های صنعتی چون مبارک، سجزی، جی، مورچه خورت، سروش بادران و... ندارد.

کارگاه استیجاری برای دانش‌بنیان‌ها

وی درباره تهنسلیاتی که برای واگذاری زمین به شرکت‌های دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی مدنظر قرار گرفته است به ربیع گفت: برای واگذاری زمین به شرکت‌های دانش‌بنیان در شهرک‌های صنعتی بر خوردار تشریفات قانونی و مزایده برای واگذاری زمین وجود ندارد همچنین اقساط طولانی مدت زمین برای دانش‌بنیان‌ها در نظر گرفته شده است. وی تاکید کرد: امسال ۵۰ کارگاه استیجاری برای دانش‌بنیان‌هایی که نیاز به استقرار دارند در نظر گرفته شده است.

وی درباره نظام استقرار صنایع در شعاع ۵۰ کیلومتری شهرها و اینکه این مقیاس‌ها چگونه اندازه گیری می‌شود تصریح کرد: سازمان محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی محدوده شعاع ۵۰ کیلومتری شهرها را مشخص می‌کنند و ما در این زمینه تصمیم گیرنده نیستیم.

حمایت از توسعه صادرات

این مقام مسئول، با اشاره به اینکه توسعه صادرات نیاز به مباحث لجستیکی قوی دارد افزود: باید برای شهرک‌های صنعتی مورچه خورت، سجزی، جی پیش‌بینی مترو در آینده انجام شود و اگر دولت تسهیلاتی را برای بروز رسانی ماشین‌آلات برقی در واحدهای صنعتی انجام دهد ما استقبال می‌کنیم.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر ۵۰ درصد از آب مورد نیاز شهرک‌های صنعتی استان اصفهان تامین می‌شود افزود: ۱۵۰۰ لیتر بر ثانیه در شهرک‌های صنعتی به آب نیاز داریم که تقریباً حدود ۷۵۰ لیتر آن تامین شده است، امسال همچنین در ۸ شهرک صنعتی عملیات فیبر نوری انجام می‌شود و ۳۱ شهرک صنعتی هم در گذشته مجهز به فیبر نوری شده‌اند.

احداث شهرک فرآوری مواد معدنی

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان، با اشاره به اینکه اضافه شدن شهرک‌های صنعتی جدید در کشور آسیب‌های زیادی را به همراه دارد افزود: باید تنها شهرک‌های صنعتی فعلی را توسعه دهیم و این امکان را ایجاد کنیم که این شهرک‌ها پذیرای بیشتری از واحدهای صنعتی باشند، البته این توسعه‌ها در بیرون از شعاع ۵۰ کیلومتری شهر هاست.

سواری ادامه داد: البته نمی‌توانیم بگویم ایجاد شهرک‌های صنعتی باید صفر شود در چند نقطه از استان قابلیت این وجود دارد که شهرک‌ها با نگاه تخصصی با وسعت بالا ایجاد شود مانند شهرک کیف و کفش که نیاز استان است و دارای زنجیره ارزش بسیار بالایی است. وی تصریح کرد: احداث شهرک فرآوری مواد معدنی که قرار است در نایین احداث شود نیز دارای ارزش زنجیره بالایی است که امیدواریم تا پایان امسال بتوانیم مجوزهای قانونی این شهرک را دریافت کنیم چرا که این طرح مزیت‌های بسیاری برای استان اصفهان دارد همچنین مزیت بسیار خوبی برای استان‌های یزد، کرمان و خراسان به همراه دارد که می‌توان از ظرفیت‌های مغفول مانده معادن به خوبی استفاده کرد. وی ادامه داد: با ایجاد شهرک صنعتی فرآوری مواد معدنی در نایین از فروش مواد خام مواد معدنی خارج از استان اصفهان جلوگیری می‌شود و ارزش افزوده بسیاری برای سرمایه‌گذاران به همراه خواهد داشت.

مواد غذایی و صنایع دارویی

سواری، با اشاره به اینکه سیاست ما برهیز از ایجاد شهرک‌های محلی است بیان کرد: اما ظرفیت‌های بالقوی در غرب استان اصفهان وجود دارد که می‌توان در آن مناطق شهرک‌های صنعتی مواد غذایی و صنایع دارویی ایجاد کرد که برای منطقه دارای مزیت‌های بسیار خواهد بود و آلودگی ندارد.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان در پاسخ به این

بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته قرار است طرح‌های توسعه‌ای در شهرک‌های صنعتی فعلی اصفهان دنبال شود تا سرمایه‌گذاران بتوانند در این نواحی مشغول به کار شوند. همچنین ضرورت ایجاد شهرک‌های صنعتی مواد غذایی و صنایع دارویی در غرب اصفهان احساس می‌شود. به علاوه اینکه در چند نقطه از استان اصفهان قابلیت ایجاد شهرک‌های صنعتی تخصصی از جمله کیف و کفش، پوشاک، فرآوری مواد معدنی، غذایی و دارویی وجود دارد که این شهرک‌ها دارای زنجیره ارزش بسیار بالایی هستند که منجر به شکوفایی اقتصاد استان اصفهان می‌شوند.

شهرک صنعتی منطقه‌ای است که به منظور توسعه صنعتی و متمرکز شدن تولیدات صنعتی در نظر گرفته شده است. هدف از ایجاد شهرک صنعتی، توسعه صنعتی کشور در خارج از مناطق شهری است تا تأثیرات منفی بار صنعتی بر ساکنان شهری را به حداقل رسانده، آلودگی را کم کرده و با دسترسی آسان به مسیر حمل و نقل، کمترین بار ترافیکی را در مناطق شهرنشین به بار آورد.

رسول سواری، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان در گفت‌وگو با **سمن** درباره ایجاد شهرک‌های صنعتی سبز در استان اصفهان گفت: شهرک صنعتی سبز دارای ملاحظات و ملاک‌هایی است که برای ارزیابی شهرک‌های صنعتی به آن استناد می‌شود و ماد در سال قبل جزو شهرک‌های صنعتی برتر در زمینه رعایت اصول محیط زیست بودیم.

فضای سبز در شهرک‌های صنعتی

به گزارش خبرنگار **سمن** از استان اصفهان، سواری درباره اینکه چه میزان از مساحت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان مطابق با اصول محیط زیست به فضای سبز اختصاص داده شده است افزود: کل مساحت شهرک‌های صنعتی استان اصفهان ۱۲ هزار هکتار است که از این میان ۱۲۰۰ هکتار آن فضای سبز است و ۱۵ درصد واحدهای صنعتی ایجاد شده در این واحدها دارای شاخص صنعت سبز هستند. وی در رابطه با توسعه فضای فیزیکی شهرک‌های صنعتی که جزو سیاست شرکت شهرک‌های صنعتی است توضیح داد: به هیچ عنوان با تاسیس ناحیه صنعتی و شهرک صنعتی جدید در استان اصفهان موافقت نمی‌شود؛ چرا که همه ظرفیت‌ها در این خطه اشباع شده است، اما سیاست ما طرح توسعه شهرک‌های صنعتی فعلی است که سرمایه‌گذاران می‌توانند در این نواحی مشغول به کار شوند. وی در رابطه با تاسیس شهرک پوشاک در اصفهان گفت: برای تاسیس این شهرک سازمان صنایع کوچک تأییدیه آن را صادر کرده است و ما منتظر تأییدیه از شورای برنامه‌ریزی استان هستیم، از ابتدای سال ۱۴۰۳ عملیات زیر ساخت برای احداث شهرک پوشاک در استان انجام و واگذاری زمین به واحدهای پوشاک صورت خواهد گرفت.

سخن پایانی

شهرک‌های صنعتی اصفهان به مجموعه واحدهای صنعتی، کارگاه‌ها و کارخانه‌های تولیدی و خدماتی گفته می‌شود که در حومه شهرستان‌های اطراف اصفهان در مناطق صنعتی، تاسیس و راه‌اندازی شده‌اند. هدف از راه‌اندازی واحدهای صنعتی به صورت یک مجموعه منسجم در کنار یکدیگر، در قالب شهرک‌های صنعتی، از تقایم سطح تولید، ایجاد فرصت‌هایی برای صادرات و سرمایه‌گذاری هستند.

فرم اشتراک

چنانچه تمایل به اخذ اشتراک و دریافت روزنامه **سمن** دارید لطفاً فرم را تکمیل و وجه اشتراک به حساب شماره ۰۲۲۴۱۷۴۱۰۵۰۰۰ یا شماره کارت ۷۰۲۲-۹۹۹۷-۹۹۹۸-۶۰۳۷ نزد بانک ملی به نام موسسه فرهنگی مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت واریز نمایید. اصل و کپی فیش واریزی را به همراه فرم اشتراک به نشانی خیابان قائم‌مقام-کوچه آزادگان شماره ۲۶ ارسال یا برای تسریع امور فرم و فیش مربوط را به شماره ۸۸۱۰۵۳۰۶ ارسال نمایید.

لطفاً به این نکات توجه فرمایید:

- ۱- در صورت تمایل به دریافت نسخه‌های بیشتر خواهشمند است در این قسمت (..... نسخه) مشخص نمایید.
- ۲- روزنامه مشترکین تهران، هر روز از ساعت ۷ تا ۱۰:۳۰ صبح توسط پیک تحویل می‌گردد.

هزینه ارسال در تهران رایگان است

روزنامه صمت	هزینه اشتراک
۲۲۰,۰۰۰ تومان	۱ ماهه
۶۶۰,۰۰۰ تومان	۳ ماهه
۱,۳۲۰,۰۰۰ تومان	۶ ماهه
۱,۹۸۰,۰۰۰ تومان	۹ ماهه
۲,۶۴۰,۰۰۰ تومان	۱۲ ماهه

متقاضیان محترم شهرستان‌ها برای اخذ اشتراک از طریق دفتر سرپرستی

و نمایندگی‌های روزنامه **سمن** در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها اقدام

فرمایند و یا به شماره ۸-۰۶۳۰۵۳۰۸۸۱ اطلاع دهند.

مشخصات مشترک

نام و نام خانوادگی:

عنوان موسسه:

تلفن ثابت یا تلفن همراه:

آدرس:

کدپستی:

بیمه عمر و تشکیل سرمایه روی زندگی سرمایه گذاری کن

- صدور آنلاین بیمه عمر و تشکیل سرمایه
- ارائه خدمات بیمه‌گری به صورت آنلاین (درخواست وام، بازخرید و برداشت از اندوخته)
- برداشت خودکار حق بیمه از حساب بانکی بیمه‌گذار (Direct Debit)

با اسکن QR Code بیمه‌نامه خود را دریافت کنید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی www.si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۲۴۴ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

مشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه معدن تجارت www.smtnews.ir/about.html	
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «معدن»	
مدیرمسئول: عاطفه خسروی	
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۷۲۳۲ - ۰۹۰۳۵۱۰۹۴۲ ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmail.com تلفن: ۸۲۱۹۰ - شماره (داخلی: ۰۱۴) - پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰ امور مشترکین: ۸۸۷۲۷۲۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۲۰۹ توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۷۲۳۵ تهران، خیابان قائم مقام فرحانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۲۳۸۱۱ روابط عمومی: pr@smtnews.ir امور استان‌ها: smtnews@ostanha.com چاپخانه: مصمیم	
www.smtnews.ir telegram.me/smtnews tozi.smtnews@gmail.com	info@smtnews.ir instagram.com/smtnewspaper http://eitaa.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews	
روزنامه معدن تجارت ۱	عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱	عضو انجمن مدیران رسانه
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲	عضو تعاونی مطبوعات

تفکر پشت میز نشینی مانع تحقق شعار سال

یک جامعه شناس با بیان اینکه بیگانگی جامعه با کار و تولید سبب عقب ماندگی کشور می‌شود، تصریح کرد: تا زمانی که افراد جامعه با فرهنگ کار و تلاش انس نگیرند شعار سال که رشد تولید است محقق نخواهد شد.

امان الله قرانی مقدم با بیان اینکه متاسفانه در دهه‌های اخیر شاهد آن هستیم که به دلیل تغییر سبک زندگی خانواده‌ها فرزندان خود را وظیفه مدار و مسئولیت بار نمی‌آوردند و آنها را براساس این اصول تربیت نمی‌کنند، اذعان کرد: این اتفاق در شهرهای بزرگ بیشتر از شهرهای کوچک رخ می‌دهد، برخی کودکان کلانشهرها خلاف روستایان در خانه کار نمی‌کنند و هیچ مسئولیتی بر عهده آنها قرار نمی‌گیرد.

وی با بیان اینکه در روستاها خلاف برخی شهرها وظایفی مختلفی از همان دوران کودکی بر عهده فرزندان دختر و پسر گذاشته می‌شود، خاطرنشان کرد: کودکان روستا از دوران ابتدایی زندگی اهل کار و عمل بار می‌آیند و در این فرهنگ رشد می‌کنند.

این جامعه‌شناس با بیان اینکه در فرهنگ شهرنشینی برخی خانواده‌ها با تربیت نادرست خود کودکان را تن‌پرور، لوس و زودرنج بار آورده‌اند، گفت: برخی خانواده‌ها تمام امکانات رفاهی، تفریحی را بدون اندکی تلاش در اختیار فرزندان خود قرار می‌دهند و این امر سبب می‌شود که کودک به این اوضاع عادت کند و در آینده هم برای خواسته‌های خود تلاش نکند.

قرآنی مقدم با بیان اینکه تغییر سبک زندگی و تربیت نادرست خانواده‌ها باعث شده که برخی از دختران در زندگی شهرنشینی هیچ کاری در محیط خانه انجام ندهند، ابراز کرد: از طرف دیگر آموزش و پرورش کشور کارکردگرا نیست در واقع این نهاد خلاف نظر مربیان بزرگ تعلیم و تربیت کودک را برای زندگی کردن آماده نمی‌کنند و تمام تمرکز اولیای مدارس به درس خواندن دانش‌آموز بدون یادگیری مهارت‌ها محدود می‌شود.

وی با بیان اینکه آموزش و پرورش باید مهارت‌های مختلف را به دانش‌آموزان یاد بدهد، خاطرنشان کرد: به دلیل سبک غلط معلم و شاگردی در نظام آموزش و پرورش، دانش‌آموزان ترجیح می‌دهند در آینده پشت‌میزنشین و کاری بدهی انجام ندهند.

به گزارش آن‌ها، این جامعه‌شناس با بیان اینکه در آموزش و پرورش کشورهای پیشرفته همچون ژاپن مهارت‌های مختلف را به دانش‌آموزان یاد می‌دهند، خاطرنشان کرد: در این مدارس دانش‌آموزان را وظیفه‌مدار و مسئولیت‌پذیر بار می‌آورند کارهای مختلف را به او می‌سپزند و فرد موظف است که آن را به طور کامل انجام دهد.

قرآنی مقدم با بیان اینکه برخی خانواده‌ها کار کردن را عار می‌دانند و به همین دلیل به فرزندان خود اصرار می‌کنند که با وجود بی‌علاقگی شوند در رشته‌های نظری تحصیل کرده و ورود آنها به رشته فنی و حرفه‌ای جلوگیری می‌کنند، عنوان کرد: متاسفانه این اعتقاد در کشور ما وجود دارد که هنرستان جای دانش‌آموزان تنبل و مشروطی است و دانش‌آموزان درس‌خوان باید در رشته‌های نظری تحصیلات خود را ادامه دهند.

وی با بیان اینکه به دلیل گسترش فرهنگ پشت میز نشینی افراد تمام تلاش خود را می‌کنند که در یک ارگانی استخدام شوند، خاطرنشان کرد: زمانی که از افراد تحصیلکرده درخواست می‌کنیم که در یک کارخانه مرتبط با رشته خود مشغول به کار شوند، درخواست ما را به این دلیل که کار در شأن آنها نیست رد می‌کنند در حالی که این تفکر اشتباه است و لازم است که در جامعه اصلاح شود.

این جامعه‌شناس با بیان اینکه بیگانگی جامعه با کار و تولید سبب عقب‌ماندگی کشور می‌شود، تصریح کرد: تا زمانی که افراد جامعه با فرهنگ کار و تلاش انس نگیرند، شعار سال که رشد تولید است محقق نخواهد شد.

قرآنی مقدم با بیان اینکه برخی از افراد کار در کارخانه و سرزمین‌شان را بیگاری می‌دانند، عنوان کرد: این در حالی است که در اسلام کارگر از محبوب‌ترین افراد نزد خداست و این محبوبیت به ارزش کار و تلاش در زندگی اشاره دارد.

وی با بیان اینکه یکی از راهکارهای کاهش آمار بیکاری در جامعه تغییر فرهنگ پشت‌میزنشینی و شغل‌های اداری به شغل‌های مهارتی و تولیدی است، عنوان کرد: دریافت آموزش مهارتی و فنی حرفه‌ای یکی از مهم‌ترین راه‌های رسیدن به اشتغال پایدار در جامعه امروز است.

این جامعه‌شناس با بیان اینکه برای بهبود اوضاع، خانواده‌ها باید دست از تربیت ناپرورانه بردارند، خاطر نشان کرد: آموزش و پرورش باید در ساختار آموزشی خود تغییراتی داده و مهارت‌های مختلف را به دانش‌آموزان یاد دهد.

قرآنی مقدم در خاتمه گفت: ترویج این فرهنگ می‌تواند شتاب بیشتری به ارتقای شاخص‌های اشتغال در کشور بدهد و باید نهادهای مرتبط باهمراهی خانواده‌ها در این خصوص اهتمام لازم را داشته باشند.

حال با توجه به آنچه گفته شد تفکر پشت‌میزنشینی باعث شده است که هنگامی برگزاری آزمون‌های استخدامی، سبلی از جمعیت به دلیل بیکاری در آن ثبت نام کنند؛ تفکری که می‌تواند آسیب جدی به کشور بزند در واقع با توجه به تورم موجود در جامعه افزایش تولید می‌تواند اقتصاد کشور را نجات دهد و این امر بدون وجود نیروی بدنی در کارخانه‌ها و مزارع امکان پذیر نیست از طرفی برخی از افراد به این دلیل در آمد ثابت ادار دارند که در یک کار دولتی استخدام شوند این در حالی است که در مشاغل آزاد و کارآفرینی فرد می‌تواند چندین برابر درآمد دولتی را به دست آورد و علاوه بر آن با تولید و خدمات خود زمینه صادرات و اشتغال آفرینی را برای خود و دیگران فراهم کند.

از سوی دیگر لازم است این تفکر که حتما فرد باید در رشته مورد تحصیل خود استخدام شود اصلاح بشود چراکه در حال حاضر کشورهای توسعه‌یافته به این اعتقاد رسیدند که افراد باید رشته مورد علاقه خود را بخوانند و با کار در حرفه دیگری بتوانند بعد از سال‌ها در رشته تحصیلی خود کارآفرین شوند.

کاهش اشتغالزایی در صنعت

عکس: علیزاده

بروکرسی، سدر راه تولید

مولد و خالق ارزش‌افزوده در اقتصاد کشور با کاهش سهم خود در شاغلان فعال بالای ۱۵ سال مواجه شده است.

این در حالی است که تعداد شاغلان بخش خدمات کشور

بوده است. سهم تعداد شاغلان بخش صنعت با کاهش مواجه شده، اما ۱۳۸ هزار نفر به تعداد شاغلان افزوده شده است.

روند تغییرات فعلی نشان می‌دهد که گسترش تکنولوژی و ظهور فناوری‌های مدرن و جدید در کنار مشکلات و موانع کار در بخش صنعت و کشاورزی، بر کوچ شاغلان صنعت و کشاورزی به سوی خدمات اثرگذار بوده است. به نوعی، با توجه به مشکلات مختلف صنعت و کشاورزی، سبک زندگی و ماهیت فعالیت شاغلان این بخش‌ها با تغییر همراه بوده است و با توجه به اینکه بخش خدمات نسبت به بخش‌های دیگر اقتصاد از ظرفیت و ظرفیت بیشتری در حوزه اشتغال و جذب کارجویان به بازار کار برخوردار است، حرکت شاغلان بخش‌های مختلف اقتصادی به این سو، دور از انتظار نیست.

بخش خدمات بستر مناسبی برای حضور در عرصه‌های فعالیت اقتصادی محسوب می‌شود، زیرا در برخی از مشاغل این بخش شدت موانع در مقایسه با بخش صنعت کمتر است. به همین سبب، بخشی از شاغلان صنعت و کشاورزی نیز ترجیح می‌دهند به سمت مشاغلی همچون تاکسی اینترنتی حرکت کنند. البته باید توجه کرد که افزایش جمعیت نیز بر این موضوع موثر بوده و با توجه به اینکه جمعیت افراد شاغل ۱۵ ساله و بیشتر، از ۲۴ میلیون و ۷۰ هزار نفر در پاییز ۱۴۰۱ به ۲۴ میلیون و ۷۷۵ هزار نفر در پاییز ۱۴۰۲ رسیده، بخش خدمات بیشتر از گذشته پذیری کارجویان جدید شده است.

ترکیب سنی شاغلان

مسئله مهم دیگری که بر اشتغال و جمعیت شاغلان بخش‌های اقتصادی کشور اثرگذار است، ترکیب سنی شاغلان است. با توجه به روند کاهش درصد رشد طبیعی جمعیت ایران، انتظار می‌رود تا سال‌های آتی، ترکیب شاغلان بخش‌های مختلف اقتصادی بیش از پیش دستخوش تغییر شود. با پایین آمدن باروری، سهم افراد جوان در جمعیت کم می‌شود و در طول زمان وزن جمعیت از گروه‌های سنی جوان به گروه‌های سنی بالاتر منتقل شده و نسبت افراد سالخورده به کل جمعیت، رو به افزایش می‌گذارد؛ این یعنی با کاهش سهم جوانان در ترکیب جمعیتی کشور، نیروی کار سالخورده‌تر می‌شود و نوآوری و بهره‌وری بیشتر از فعالیت‌های اقتصادی نیز دور از دسترس می‌شود.

براساس داده‌های ارائه شده از سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۱۵، ایران در سال ۲۰۱۵ (۱۳۹۴) حدود ۱۰ درصد جمعیت بالای ۶۰ سال داشت. براساس این داده‌ها پیش‌بینی شده است که در ۳۵ سال پس از این تاریخ یعنی در سال ۲۰۵۰ (۱۴۲۹) میزان سالخوردگی جمعیت ایران به ۳۳ درصد افزایش خواهد یافت.

اشتغال در بخش‌های اقتصادی تابع چیست؟

بروکرسی‌های زائد و مانع تولید، بیش از پیش بر اشتغالزایی بخش صنعت اثر منفی گذاشته است.

آمارها حاکی از آن است که بخش صنعت به‌عنوان بخشی

داده‌های منتشر شده از مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که در فصل پاییز ۱۴۰۲ و در بخش خدمات، جمعیت شاغلان به ۱۲ میلیون و ۹۲۰ هزار نفر رسیده و این در حالی است که در پاییز ۱۴۰۱، تعداد شاغلان خدمات برابر با ۱۲ میلیون و ۲۹۰ هزار نفر بوده است. به عقیده کارشناسان، دلیل کوچ فعالان اقتصادی از بخش‌های صنعت و کشاورزی و همچنین اقبال کارجویان تازه‌کار به بخش خدمات، بروکرسی‌های زائد کمتر و ریسک پایین‌تر ایجاد مشاغل بخش خدمات است و افراد می‌توانند با کمترین سرمایه و هزینه به سمت این شغل‌ها بروند. با توجه به اینکه کلید رشد اقتصادی در تعادل بازار کار است، برای ایجاد این تعادل لازم است شرایط در بخش‌های کشاورزی و صنعت نیز بهبود یابد و فرصت فعالیت در این بخش‌ها نیز فراهم شود.

رشد شاغلان بخش خدمات

نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در پاییز ۱۴۰۲ طی روزهای اخیر از سوی مرکز آمار نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۵۲.۱ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است و بخش‌های صنعت با ۳۴.۲ درصد و کشاورزی با ۱۳.۶ درصد در رده‌های بعدی قرار دارند. این در حالی است که بخش خدمات در تابستان امسال با ۵۰.۵ درصد بیشترین سهم اشتغال را داشته و سهم بخش صنعت ۳۴ درصد و سهم بخش کشاورزی ۱۵.۵ درصد بوده است.

مقایسه آمار فصل پاییز با تابستان، بسیار تامل‌برانگیز و حاکی از آن است که تعداد شاغلان بخش خدمات نسبت به تابستان ۱۴۰۲، بیش از پیش بوده و تعداد شاغلان بخش کشاورزی با کاهش مواجه شده است. با بررسی دقیق‌تر این آمار می‌توان علت کوچ شاغلان بخش کشاورزی به برخی محصولات کشاورزی، کاهش بارش‌ها و منابع آبی یافت.

این موضوع باعث شده است شاغلان کشاورزی به سمت حوزه‌های خدماتی و صنعتی حرکت کنند. بر این اساس، بیش از ۳ میلیون و ۳۷۸ هزار نفر شاغل در بخش کشاورزی در پاییز وجود داشته و تعداد شاغلان بخش کشاورزی در پاییز ۳،۱۴۰ میلیون و ۴۴۶ هزار نفر بوده است که کاهش ۶۸ هزار نفری جمعیت شاغلان بخش کشاورزی طی یک‌سال را نشان می‌دهد. حال آنکه در فصل پاییز ۱۴۰۲ در بخش خدمات، جمعیت شاغلان برابر با ۱۲ میلیون و ۹۲۰ هزار نفر بوده است.

این در حالی است که در پاییز ۱۴۰۱، تعداد شاغلان خدمات برابر با ۱۲ میلیون و ۲۹۰ هزار نفر بود که تفاوت رقم شاغلان در یک‌سال حاکی از کوچ ۶۳۰ هزار نفر به بخش خدمات است. در بخش صنعت نیز جمعیت شاغلان بخش صنعت طی پاییز ۱۴۰۱ برابر با ۸ میلیون و ۳۲۹ هزار نفر و تعداد شاغلان صنعت در پاییز امسال برابر با ۸ میلیون و ۴۶۷ هزار نفر

محمدرضا مانی یکتا، مدیر اداره نظارت بر نظام‌های پرداخت بانک مرکزی اظهار کرد: ما در دنیا جزو پنج کشور اول در گستردگی صنعت پرداخت هستیم و پرداخت الکترونیک انجام می‌دهیم و حجم معاملات اسکناس در ۱۰۰ هزار میلیارد تومان باقی مانده است. وی با اشاره به اینکه نسبت اسکناس به مسکوکات به ۲۶ رسیده که در بعضی مواقع به ۱.۸ کاهش یافته است، گفت: این موضوع یک رکورد است و این موضوع نشان می‌دهد وابستگی به صنعت پرداخت بیشتر شده است. روزانه ۱۳۰ تا ۱۴۵ میلیون تراکنش پرداختی داریم که در پایان سال به ۲۰۰ میلیون هم می‌رسد.

۴۰ میلیون کارت بانکی فعال داریم

ما ۴۰ میلیون کارت بانکی فعال داریم. ما ۴۰ میلیون کارت بانکی فعال داریم. ما ۴۰ میلیون کارت بانکی فعال داریم.